

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

12'nci Birleşim
27 Ekim 2021 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır'da yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

2.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, yoksulluk ve Romanların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

3.- İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya'nın, Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması'nın 60'ıncı yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, Amerikan Başkanı Biden'ın ABD Kongresine Türkiye'ye yönelik suçlamalar içeren ulusal güvenlikle ilgili gönderdiği kararnameye ilişkin açıklaması

2.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, gençlerin istihdam sorununa ilişkin açıklaması

3.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutladığına ilişkin açıklaması

4.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, İspirli Muhammed Hâzık Efendi'yi rahmetle andığına ve milletvekillerini İspir'e davet ettiğine ilişkin açıklaması

5.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu fındık üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

6.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, hayatını kaybeden kadın doğum asistanı Rümeysa Şen'e Allah'tan rahmet dilediğine ve Sağlık Bakanının taziye mesajı yayınlamamış olmasına ilişkin açıklaması

7.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, güvenlik korucularının taleplerine ilişkin açıklaması

8.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, camilerdeki personel açığına ilişkin açıklaması

9.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, ORKÖY faaliyetleri kapsamında Sivas Orman İşletme Müdürlüğü tarafından üreticilere verilen desteklere ve cumhuriyetin 98'inci yılını kutladığına ilişkin açıklaması

10.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünde çalışan ve otomobilinde uyuşturucu bulunan personel hakkında cezai işlem yapıp yapılmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

11.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'in sağlık alanındaki sorunlarına ilişkin açıklaması

12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, AKP'nin yanlış tarım politikalarına ilişkin açıklaması

13.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, kamu avukatlarının maaş, özlük ve statü sorunlarına ilişkin açıklaması

14.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Ağrı Dağı'nın Korhan Yaylası'nın üst kısmındaki ağaç kesimine ve Karakuyulu köylülerinin ahırlarının hukuksuz gerekçelerle yıkılmasına ilişkin açıklaması

15.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, Malatya'da bulunan Arslantepe Höyüğü'ne ilişkin açıklaması

16.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, ulaştırma ve altyapı alanında yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması

17.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, evlenmek isteyen gençlere kredi ve devlet destekleri verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

18.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, öğretmenlere KDV'siz ve ÖTV'siz bilgisayar hakkı verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

19.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Türk Kızılayının yardım çalışmalarına ilişkin açıklaması

20.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyamanlı tütün üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

21.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Konya Cihanbeyli'deki köylülerin mera sorununa ilişkin açıklaması

22.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, cezaevlerindeki hak ihlallerine ilişkin açıklaması

23.- Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, uyuşturucu sorununun hukuk nizamı içinde çözülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

24.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, bireysel silahlanmaya ilişkin açıklaması

25.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Türkmenistan'ın bağımsızlığının 30'uncu yıl dönümüne, kırmızı etteki fiyat artışına, Tip 1 diyabet hastası çocukların şekerini ölçmekte kullanılan glikoz ölçüm sensörlerinin SGK tarafından ödenmesi gerektiğine, Kocaeli'nin Kartepe ilçesine bağlı Derbent Mahallesi'nin ulaşım problemine, Muş'un sağlık alanındaki sorunlarına ve Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvuruların ekonomideki kötü gidişatin ve yardımların yetersizliğinin göstergesi olduğuna ilişkin açıklaması

- 26.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutladığına, Türkmenistan'ın bağımsızlığının 30'uncu yıl dönümüne ve serbest dalışta dünya rekoru kıran millî sporcumuz Şahika Ercümen'i tebrik ettiğine ilişkin açıklaması
- 27.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, KESK'in taleplerine; bütçe görüşmelerini sendikalar, meslek birlikleri ve sivil toplum kuruluşlarının izleyebilmesi gerektiğine; açlık ve yoksulluk sınırı verilerine, cezaevlerinde yaşanan sorunlara, Kürtçe düşmanlığının cezaevlerine de yansdığına ve iktidarın "Kürtler neden cezaevinde?" sorusuna cevap vermediğine ilişkin açıklaması
- 28.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutladığına, Türkmenistan'ın bağımsızlığının 30'uncu yıl dönümüne, çevre aktivisti ressam Gökçe Erhan'ın evini yakanların bir an önce ortaya çıkarılıp cezalandırılmasının takipçisi olacaklarına, "Atatürk" isminin Endonezya'da bazı caddelere verilecek olmasına Endonezya'daki İslamcı grupların tepki göstermesine, İstanbul Büyükşehir Belediyesi UKOME toplantılarında ret oyu kullananların hepsinin AK PARTİ Hükümetinin atadığı bürokratlar olduğuna ve taksit zulmünün bitmesi için yarınki toplantıda bir kez daha "hayır" oyu vermemeleri yönünde kendilerine çağrıda bulunduklarına ilişkin açıklaması
- 29.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutladığına, Türkmenistan'ın bağımsızlığının 30'uncu yıl dönümüne, Romanların ve Kürtlerin tamamını "işsiz" diye tanımlamanın bölücülük ve ayrımcılık olduğuna, Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre suç işleyenlerin tutuklu ya da hükümlü olduğuna ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'i Endonezya Büyükelçisine gösterdiği tepkinin yüzde 1'ini Atatürk'ün isminden rahatsız olan kendi il başkanlarına göstermesi durumunda tebrik edeceğine ilişkin açıklaması
- 30.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 31.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 32.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun yaptığı gündem dışı konuşması ile Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 33.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Başkanlık Divanının işari oylamalarda pusula alınmamasına ilişkin aldığı kararın İç Tüzük'ün 146'ncı maddesine aykırı olduğuna ve Başkanlık Divanının bu görüşünü yeniden gözden geçirmesine talep ettiğine ilişkin açıklaması
- 34.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, işari oylamalarda pusula kabul edilmemesi konusunun doğru mecralarda hep birlikte tartışılması gerektiğine ve Meclis Genel Kurulunda toplantı yeter sayısı bulunmazken sadece karar yeter sayısına bakılmasının artık kabul edilebilir olmadığına ilişkin açıklaması
- 35.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 36.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bursa Milletvekili Mustafa Esgin'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 37.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 38.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu'nun, PKK'lı teröristler tarafından 26 Ekim 1993'te şehit edilen öğretmen Neşe Alten ve babası Hasan Alten'i rahmet ve minnetle andığına ve terörün her türlüşünü lanetlediğine ilişkin açıklaması
- 39.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin 264 sıra sayılı Komisyon Raporu üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 40.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 41.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 264 sıra sayılı Komisyon Raporu üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 42.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 43.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 44.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bolu Milletvekili Arzu Aydın'ın 264 sıra sayılı Komisyon Raporu üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 45.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın 264 sıra sayılı Komisyon Raporu üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 46.- Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır'ın, 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'nun tekamül etmesinde ve görüşmelerinde emeği geçen herkese teşekkür ettiğine, Dilekçe Komisyonunun faaliyetlerine ve cumhuriyetin ilanının 98'inci yılını kutladığına ilişkin açıklaması

V.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

- 1.- İYİ Parti Grubunun, Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır ve arkadaşları tarafından, üretim ve ihracatın il özel idareleri ve belediyeler tarafından desteklenebilmesi için genel bütçe vergi gelirlerinden verilecek payın tüm illere adil olarak dağıtılmasını sağlayacak düzenlemelerin belirlenmesi ve hayata geçirilmesi amacıyla 8/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Ekim 2021 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 2.- HDP Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan ve arkadaşları tarafından, fahiş fiyatları tüm yönleriyle ele almak ve kalıcı çözümler üretmek amacıyla 26/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Ekim 2021 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve arkadaşları tarafından, Türkiye'deki sağlık emekçilerine dayatılan insanlık dışı çalışma koşullarının araştırılması amacıyla 26/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Ekim 2021 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, İYİ Parti grup önerisinin oylamasında yaşanan teknik probleme ve bu tip oylamalarda pusula kabul edilmeyeceğine ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Meclis Başkanına bir Meclis Başkanlık Divanı toplantısı düzenleyerek bu konuyu çözmeye yönünde bir öneri götürdüğüne ilişkin konuşması

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, Bursa Milletvekili Mustafa Esgin'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında da CHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

2.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 264 sıra sayılı Komisyon Raporu üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanan Mevcut Protokol I'nı Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III'ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 141)

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 272)

B) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler

1.- 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/6) (S. Sayısı: 264)

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, Bakanlığa yöneltilen yazılı soru önergelerinin cevaplanma durumuna ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan'ın cevabı (7/53125)

27 Ekim 2021 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 12'nci Birleşimini açıyorum.^(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Diyarbakır'da yaşanan sorunlar hakkında söz isteyen Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'a ait. Buyurun Sayın Tosun. (HDP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır'da yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

REMZİYE TOSUN (Diyarbakır) – Başta, şu anda bizi cezaevlerinde izleyen yoldaşlarımızı ve tüm halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Şu anda Mecliste bir gündem olduğunu ancak bu gündem... Diyarbakır'ın yani Amed'in gündeminden söz etmek istiyorum.

Çocukların istismar edilmesinden kadınlara siyasi operasyon düzenlenmesine, polisin keyfi uygulamalarından “kentsel dönüşüm” adı altında insanların göç ettirilmesine, Diyarbakır'daki özel savaş politikalarına değineceğim.

Değerli arkadaşlar, 2014 yılından itibaren Kürtlerin hiçbir kazanımına tahammül edemeyen bu iktidar, Kürtlerin yaşadığı kentleri yıkmakla kalmıyor, insanları yurtsuzlaştırmaya çalışıyor. Diyarbakır'da Sur, Fiskaya ve Kaynartepe başta olmak üzere toplam 6 bölge “kentsel dönüşüm” adı altında yıkılmak isteniyor. Bu, kentsel dönüşüm filan değil; kültürel ve sosyal bir yıkımdır. İnsanların evleri çok düşük bedellerle satın alınıyor, evleri yıkılıyor, ardından yüksek fiyatla borçlandırılarak yeni evler veriliyor, bunu kabul etmediklerinde ise yıllarca yaşamış olduğu kentlerden göç etmek zorunda kalıyorlar. Burada söz konusu olan, sadece kentsel dönüşüm değil; bir devlet politikası olarak Kürt coğrafyasındaki kentlerin tarihsiz ve hafızasız bırakılmasıdır. Yüz binlerce insan yerinden edilirken yandaşlara ise rant alanı doğuyor. Sur'da yapılan cadde kenarlarındaki tuhaf binaların iktidar yandaşlarına peşkeş çekildiği iddia ediliyor.

Bu usulsüz ve hukuksuz uygulamalara kayyum belediyeleri de dâhil oluyor. Tüm bu uygulamalarla birlikte Diyarbakır'da resmen soğuk savaş yaşanıyor. Kolluk eliyle keyfi uygulamalar yaparak, yargı eliyle hukuksuz kararlar vererek, “kentsel dönüşüm” adı altında halkı borçlandırarak, kadınlara ve çocuklara karşı suçlarda cezasızlık politikasıyla tam bir soğuk savaş yaşanıyor. Diyarbakır'da son bir ayda 5 ilçede; Dicle, Kulp, Çınar, Hani ve Eğil'de onlarca çocuk cinsel istismara maruz kaldı. Her ilçeden

^(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, coronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

1'den fazla çocuktan bahsediyoruz ve bu cinsel istismarların çoğu kamu kurumlarında gerçekleşiyor, istismarda bulunan kişiler ise kamu görevlileri; okulda öğretmen veya Kur'an kursunda imam.

Birkaç yıl önce yine bu ilçelerin birinde bir çocuk, korucu tarafından cinsel istismara uğradı, çocuk korumaya alındı ancak suç işleyen tüm kolluk güçleri gibi korucu da hiçbir ceza almadı. Kamu görevlilerinin, özellikle kolluk güçlerinin, Kürtlere, kadınlara karşı suç işlediğinde cezasız bırakıldığını biliyoruz. En basit ifade özgürlüğü kapsamındaki konuşmalara "suçu ve suçluyu övme" diyerek soruşturma açanlar esas suçluları görmüyor, görmezden geliyor. İşte sizin bu cezasızlık politikalarınız, suçu ve suçluları teşvik ediyor. Dün Musa Orhan ve benzerlerine verilmeyen ceza, bugün Garibe Gezer yoldaşımıza yapılan cinsel saldırının yegâne sebebidir. Sizin bu politikalarınıza karşı, bulunduğumuz her yerde mücadelemizi büyüterek devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, birkaç gün önce, 16 Ekimde Diyarbakır'da her türlü şiddete karşı kadın mitingi yapıldı. Şiddete karşı yapıldı ancak Diyarbakır'da görevli binlerce Emniyet mensubunun şiddetiyle karşılaştık; kadınlara çıplak arama yapılmak istendi; sarı, kırmızı, yeşil renkleri gerekçe gösterilerek anneler gözaltına alındı. Her türlü baskıya rağmen kadın mücadelesini büyütüyoruz, zaten bu yüzden size boyun eğmeyen kadınlardan intikam almaya çalışıyorsunuz. "Camiye ayakkabıyla girdiler." diyerek kıyamet koparanlar, kadın mitinginde caminin gözaltı merkezi yapılmasına her nedense sessiz kaldılar. Kürt'e karşı yapılan her suçta gözleriniz kör, dilleriniz lal oluyor. Diyarbakır'da yapılan her uygulama, dikilen her heykel, etkinlik bir ideoloji çerçevesinde yapılıyor; o da milliyetçilik.

Diyarbakır'a bela olan diğer bir kavram ise ne olduğu belli olmayan "güvenlik gerekçesi". Kentlerin yıkılma planı güvenlik gerekçesiyle, mitinglerde çıplak arama yapılması yine güvenlik gerekçesiyle, Silvan, Kulp ve Lice'yi birbirinden ayıran HES projesi yine güvenlik gerekçesiyle yapılıyor. "Güvenlik gerekçesi" diyerek halka, kadınlara boyun eğdirmeye ve Kürtlerin yaşadığı her yeri tarumar etmeye çalışıyorsunuz. Bizim bu uygulamalara diyeceğimiz tek şey: Zulmünüzü artırın, artırın ki tez zeval bulasınız.

Son olarak, TJA Dönem Sözcümüz Ayşe Gökkan'a hukuksuzca otuz yıl verildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

REMZİYE TOSUN (Devamla) - Bu ceza Ayşe Gökkan şahsında, boyun eğmeyen tüm kadınlara verilmiştir. Kendisini buradan saygıyla selamlıyoruz.

Kürt'üz, kadınız, buradayız ve biat etmiyoruz, hiçbir yere de gitmiyoruz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, yoksulluk ve Romanların sorunları hakkında söz isteyen İzmir Milletvekili Özcan Purçu'ya ait.

Buyurun Sayın Purçu. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

2.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, yoksulluk ve Romanların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinize saygılar sunuyorum.

Ülkemiz maalesef, çok kötü durumda. İktidarın ciddi boşlukları var; yoksula, fakire, garibana hiç bakmıyor. Millet sahipsiz kalmış, işsizlikten, yoksulluktan kıvranıyor; elektrik parasını, su parasını, ev kirasını ödeyemiyor ama devletin hiçbir yetkilisi de gelip bu fakir, yoksul vatandaşlarımızın kapısını çalmıyor. Sen bugün ne yersin, ne içersin ey yoksul, ey fakir, ey gariban...

Bakın, Türkiye'de 6 milyona yakın Roman vatandaşı var. Altı yıldan beri burada size söylüyorum, ha duvara söylemişim ha size söylemişim, hiç fark etmiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, 6 milyon Roman'ın yüzde 97'si işsiz, kadınlarımız çalışmıyor, kadınlarımızın yüzde 60'ı okuma yazma bilmiyor, çocuklarımızın yüzde 50'sinden fazlası ilköğretimi terk ediyor; yoksulluktan kıvranıyoruz, sabit gelirimiz yok, maalesef kayıt dışı çalışıyoruz. Ama devletin strateji eylem planı var, bütçesi yok.

Bakın, burada, İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu kurmuşsunuz Türkiye'de, ne güzel. "Bütün vatandaşlar eşit olsun." diye onlara bütçe de ayırmışsınız. Bu yıl Avrupa Birliği Komisyonu tarafından hazırlanan ilerleme raporu var, diyor ki: "Ey Eşitlik Kurumu, sana devlet bütçe de vermiş, Ombudsman, sen Romanlarla ilgili niye çalışma yapmıyorsun? Bu insanlar vatandaş değil mi?" Açlıkla karşı karşıya kalmışız, yoksulluktan kıvranıyoruz ama gelip çalışma yapmıyorsunuz.

Bakın, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun 2017'de 7 milyon bütçesi var, 2018'de 8 milyon bütçesi var, 2019'da yaklaşık 13 milyon bütçesi var, 2020'de 17 milyon bütçesi var, 2021'de 22 milyon bütçesi var. Yalnız, bu kadar büyük rakamlı bütçeleri olan bir kurum bakın kaç tane dosya incelemiş: Arkadaşlar, 375 tane dosya incelemiş, Türkiye'de 375 tane dosya. Niye fakirlerle ilgili çalışmıyorsun kardeşim? Bu paraları nereye kullanıyorsun sen? Ombudsman da aynı şekilde, Eşitlik Kurumu da.

Yine, aynı şekilde Avrupa Birliği Komisyonu ilerleme raporunda Türkiye'deki iktidara görevlerini hatırlatıyor. "Roman kadınlarla ilgili çalışmıyorsunuz, çocuklarla ilgili çalışmıyorsunuz, kentsel dönüşümü adaletsiz yapıyorsunuz, Romanların barınma konusunda ciddi sıkıntıları var, Covid döneminde Roman mahallelerinde yeteri kadar çalışma yapmadınız." diyor; ben de size bunu tekrar hatırlatıyorum.

Yine, aynı şekilde, Roman vatandaşlarımız gibi bütün vatandaşlarımız yoksulluktan kıvranıyor. Asgari ücretli çalışan vatandaşımız ev kirasını ödeyemiyor, ikinci iş yapıyor. Şu an işsizlikten dolayı üniversite mezunlarımız dahi maalesef motorlarla kuryelik yapıyorlar, ya kargo dağıtıyorlar ya da kuryelik yapıp yemek dağıtıyorlar. Üniversiteli gençlerimize değer verdiğiniz şekil bu arkadaşlar; motorlarda kuryelik yapmak, sokaklarda tezgâhtarlık yapmak. Gençliğimiz heba oluyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Küçümseme onları.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Arkadaşlar, maalesef yüzde 37 civarında işsizlik var aslında. Bir bakın, yüzde 37 işsizlikle millet kıvranıyor, insanlarımız kıvranıyor. Bakın, Türkiye'de çalışıp da gelir elde eden kadınlarımızın oranı yüzde 16. Bu, Türkiye'nin ayıbıdır, memleketimizin ayıbıdır. Vatandaşlarımıza eşit değer verin, eşit değer vermelisiniz. Romanlara, Kürtlere, Türklere, Lazlara, Çerkezlere, bu ülkede hangi etnik kimlik varsa hepsine eşit hizmet vermek zorundasınız. Kültürümüzden dolayı bizi yok sayamazsınız, bizi ötekileştiremezsiniz. Ayrımcılık artmış, ilerleme raporuna bir bakın, Romanlara yapılan ayrımcılık artmış; istihdamda artmış, kamu kurumlarının içerisinde artmış, eğitimde artmış. İktidarın bunu tekrar gözden geçirmesi, eksiklerini, hatalarını toparlaması lazım.

Yine aynı şekilde, arkadaşlar, özellikle, bu Eşitlik Kurumunu, Ombudsmanlığı ya kapatın -işe yaramıyor, milyonlarca lira bütçe ayırıyorsunuz- ya da işler hâle getirin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Ama az kaldı, biz söylüyoruz sizlere, bir fakirlik, yoksulluk fonu oluşturun; bakın, önümüz kiş. Roman mahalleleri artık yoksul değil arkadaşlar, aç, aç; bunu bilin. Kendi kurumlarınız, özellikle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı kendi il müdürlerini Roman mahallelerine soksun artık, devlet valilerini, kaymakamlarını Roman mahallelerine soksun; görsün bakalım açlık, yoksulluk, sefalet nedir, bir baksın bakalım. Ben artık gerçekten, sosyal medyada, basında paylaşmaktan da

utanır hâle geldim; vatandaşımız artık penceresini, kapısını söküp yakmaya başladı, odun kömür alamıyor, kış geldi, pencere yakıyorlar, kapı yakıyorlar artık, sokaktan plastik toplayıp yakıyorlar. Lütfen, artık devletimizin ilgili kurumları vatandaşlarımıza önem versin, bütün vatandaşlarımıza önem versin.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, çok sayıda Roman arkadaşım var, Cemal Bey de bunlardan birisi, şu an burada yok. Söylediklerinin tamamı hilafihakikattir, yalandır.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – “Yalan” diyemezsin; hani, göster bakalım, evrakla konuş.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Devletimiz Romanları birinci sınıf vatandaş olarak görüyor. Bu yapılan yanlıştır, ayıptır, bütündür. Ne hakkınız var ya, ne hakkınız var! Romanlar adına konuşamazsınız böyle bir şeyi, böyle şey olur mu! Ayıp ya!

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkanım, söz istiyorum, bana “Yalancısın.” dedi.

BAŞKAN – Ben söz vermedim kimseye.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkanım, bana sataşılıyor.

BAŞKAN – Vermedim, oradan sen de söyleyeceğini söyle, buyur.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkanım, Roman Strateji Eylem Planı’na bir baksın, bir kuruş bütçe ayırdınız mı?

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Ya, yapma ya, yapma!

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Asıl siz yalan söylüyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bunların tamamı yalan, ayıptır. Romanlara iftira bu ya!

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Asıl yalanı siz söylüyorsunuz, her şeyiniz yalan.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen Romanları temsil edemezsin.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Bütçe ayırdınız mı?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Romanları temsil eden bak bizim arkadaşımız var.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Hadi, bütçe görüşmeleri var; gelin, bütçe ayırın o zaman, gelin bütçe ayırın.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ayıptır! Şu tavrına bakar mısınız! Romanlar senin bu tavrından rahatsız.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Eşitlik Kurumuna bütçe ayırıyorsunuz.

BAŞKAN – İbrahim Bey...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yok böyle bir şey.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Hadi bütçe ayırın o zaman, değer veriyorsanız bütçe ayırın.

BAŞKAN – Turan Bey, buyurun...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bizimle beraber Romanlar çok esaslı bir pozisyon aldılar, çok müreffeh şartlarda yaşıyorlar.

BAŞKAN – Beyler, Meclisi...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Söylediklerin doğru değil.

BAŞKAN – İbrahim Bey... İbrahim Bey, sen şuraya...

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Asıl yalancı sizsiniz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ama iftira atıyor ya, böyle bir şey olabilir mi ya!

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika...

Sayın milletvekilleri, gelin şuraya, biz kalkıp gidelim, Meclisi yönetin(!) Beyler, yapmayın böyle şeyler.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Biz sizden memnunuz Başkanım.

BAŞKAN – Turan Bey, buyurun kardeşim.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan’ın, Amerikan Başkanı Biden’ın ABD Kongresine Türkiye’ye yönelik suçlamalar içeren ulusal güvenlikle ilgili gönderdiği kararnameye ilişkin açıklaması

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Amerikan Başkanı Biden ABD Kongresine Türkiye’yi de ilgilendiren ulusal güvenlikle ilgili bir kararname gönderdi. Bu kararnamenin içerisinde Türkiye’nin, Amerika’nın çıkarları açısından güvenliğini tehdit eden bir ülke niteliğinde olduğu, özellikle Suriye ve bölgede yaşanan olaylar açısından da terörist gruplara destek verdiği, güvenliğini tehdit eder nitelikte eylemler ve işlemler yaptığı ve sivilin hayatını tehlikeye attığı yönünde suçlamalar var.

10 büyükelçinin hukuka ilişkin uyarıları karşısında kıyameti koparan iktidar kesimine sesleniyorum: Türkiye’nin onuruyla oynayan bu kararnameye karşı bugüne kadar neden sesiniz çıkmadı, bundan sonra çıkacak mı? Mukabelebilmişil ya da karşılıklılık esasına göre, G20 zirvesinde Roma’da bulunmamak ya da benzeri birtakım uygulamaları yapabilecek misiniz?

Teşekkür ediyorum.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

3.- İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya’nın, Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması’nın 60’ıncı yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması’nın 60’ıncı yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya’ya aittir.

Buyurun Sayın Sırakaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) – “Sirkeci’den tren gider,

Evim barkım viran gider...

Sirkeci’den tren gider,

Vagon gider derdim gider,

Gurbet elde bir başıma,

Varım yoğun alır gider.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1961 yılında tahta bavullarla yola çıkan insanımızı, anne ve babamızı bu mısralarla anlatmış Şair Ali Akbaş. İkinci Dünya Savaşı sonrası, Almanya’nın istihdam ihtiyacını karşılamak üzere, bundan tam altmış yıl önce 30 Ekim 1961 tarihinde Türkiye ile Almanya arasında bir iş gücü anlaşması imzalanmıştır. 1961’den bugüne vatandaşlarımız, başta Almanya olmak üzere yaşadıkları ülkeleri o ülkenin insanlarıyla birlikte inşa etmişler, ülkeye sadece

ekonomik anlamda bir katkı değil, aynı zamanda insani yönden de zenginlik katmışlardır. Üç gün sonra 60'ıncı yılını geride bırakacak olduğumuz bu göç süreci, inişleriyle ve çıkışlarıyla, hüznleriyle ve sevinçleriyle, zorluklarıyla ve umutlarıyla değerlendirdiğimizde, genel anlamda tarihe adını yazdıracak bir başarı öyküsüdür. Birinci nesildeki Türkiye'ye kesin dönüş hayali zamanla değişime uğramış, bugün üçüncü ve dördüncü nesilde ise kesin kalışa dönüşmüştür. Altmış yıl önce işçi olarak Almanya'ya giden vatandaşlarımızın çocukları ve torunları bugün hayatın her alanına damgalarını vurarak önemli bir katkı ve değer sağlamaktadırlar.

Sayın milletvekilleri, göç sürecinde başarı öykülerinin yanı sıra sorunların da yaşandığı muhakkaktır. Bunların başında ise soydaşlarımızın Avrupa'da karşı karşıya kaldığı ayrımcılık, ırkçılık ve İslam düşmanlığı gelmektedir. 1984'ten 2020 yılındaki Hanau saldırısına kadar son otuz altı yılda Almanya'da gerçekleştirilen ve vatandaşlarımızı hedef alan ırkçı terör eylemlerinde 31 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Saldırıda yitirdiğimiz vatandaşlarımıza tekrar Allah'tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

Bugün, hâlâ, ne yazık ki bir yandan insanlar hayatını yitirmekte diğer yandan da ibadethanelerimize ve derneklerimize yönelik saldırılara devam edilmekte. Alman makamlarının yaptığı açıklamalara göre Müslümanlara ve Müslüman kurumlarına yapılan ve kayıt altına alınan saldırıların sayısı 2019 yılında 884'e; 2020 yılında ise 901'e ulaşmıştır. Gerçekleşen saldırılar yetmezmiş gibi vatandaşlarımızın özellikle Fransa ve Avusturya'da ötekileştirici bir kimlik politikasıyla karşı karşıya olduğunu da müşahade etmekteyiz. Özellikle yeni nesillerimizde Türk ve Müslüman kimliğinin oluşması, korunması ve yarınlara aktarılmasında önemli görevler üstlenen sivil toplum kuruluşlarımızın Türkiye'yle gönül bağlarında bulunmasından dolayı, sanki marjinal ve hatta bir suç örgütü gibi değerlendirildiklerini üzüntüyle gözlemlemekteyiz. Altını çizmek isterim ki yaygınlaşan bu ırkçı tutumun resmî devlet kurumları tarafından da desteklenmesi Avrupa'nın geleceği adına da endişe vericidir. Şundan hiç kimsenin şüphesi olmasın: Biz Türkiye olarak kutsallarımıza yönelik her türlü baskı, ayrımcılık ve insanlık dışı muameleye karşı mücadelemizi kararlı bir şekilde uluslararası platformlar da dâhil sürdürmeye kararlıyız.

Sayın milletvekilleri, iş gücü göçünün 60'ıncı seneidevriyesinde bu sorunların yanında tabii ki olumlu gelişmeler de yaşanmaktadır. Almanya'yı yeni vatan edinmiş soydaşlarımız Türkiye ile Almanya arasında köprü fonksiyonu icra etmektedirler. Almanya'daki kuruluşlarımız pandemi döneminde âdeta maske üretim atölyelerine dönüşmüştür. Maskelerin üretiminde fedakâr annelerimizi, dağıtımında ise gençlerimizi üstün gayretlerinden dolayı bir kez daha Gazi Meclisimizin kürsüsünden tebrik ediyorum.

Son yirmi yılda kurumlarımız vasıtasıyla Almanya'daki vatandaş ve soydaşlarımıza eğitim, din, dil, kültür ve sosyal alanlarda geçmiştekinden daha fazla hizmet götürebilmekteyiz. Konsolosluklarımızdaki erişim kolaylığı, seçme ve seçilme hakkı, yurt dışı temsilciliklerinde seçim sandıklarının kurulması, yurt dışındaki gençlerimizin organizasyonlarla ülkemize getirilerek tarihlerini, kültürlerini, medeniyetlerini yakından görmelerinin sağlanması soydaşlarımıza gösterdiğimiz önem ve alakaya işaret etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ZAFER SIRAKAYA (Devamla) - Yurt dışında yaşayan vatandaşlarına seçim beyannamelerinde onlara dokunacak şekilde yer veren tek siyasi parti olan AK PARTİ ve Cumhuriyet Halk Partisi olarak, insanımızın ülkemize olan aidiyet bağının gelişmesi, kendilerinin ülkemizdeki kimi mevzuatlardan kaynaklı sorunlarının tez zamanda giderilmesi ve haklarının Türkiye Büyük Millet Meclisinde sürekli takibinin sağlanması amacıyla daimi bir komisyonun oluşması için çalışmalarımızı aralıksız sürdürmeye kararlıyız.

Sözlerime son verirken, bu Gazi kürsüden bir kez daha, yurt dışında vatan aşkıyla yanan, Türk Bayrağı'nı gördüğünde gözleri parlayan her bir kardeşimizi en kalbî duygularıyla selamlıyor, yüce Meclise saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline söz vereceğim.

Sayın Aksoy...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, gençlerin istihdam sorununa ilişkin açıklaması

HÜSEYİN AVNİ AKSOY (Karabük) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Covid-19 salgını döneminde bir önceki yıla göre gençlerin istihdam oranında ciddi bir düşüş vardır. Ülkemizdeki yetersiz şartlar sebebiyle gençlerimizin çoğu yurt dışına gitme çabasında. Neden? Çünkü ülkemizde liyakat yoktur.

Ayrıca, ülkemizde sosyal bilim dallarının da değeri yok. Oysa gelişmiş toplumlarda sosyoloji, psikoloji ve felsefe gibi bilim dalları çok değerlidir. Gençlerimiz için bu alanlarda yeni istihdam kapıları açılmalıdır. Ulu Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk'ün de dediği üzere: "Gençliği yetiştiriniz. Onlara bilim ve kültürün olumlu fikirlerini veriniz. Geleceğin aydınlığına onlarla kavuşacaksınız. Özgür fikirler uygulamaya geçtiği zaman Türk milleti yükselecektir."

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Altaca Kayışoğlu...

3.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutladığına ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Cumhuriyet, egemenliğin bir kişiden alınıp millete verilmesidir. Cumhuriyet, hiçbir kişinin, ailenin, zümrenin ayrıcalıklı olmadığı, herkesin eşit yurttaş görüldüğü bir fazilettir, eşitliktir, kardeşliktir, özgürlüktür. Cumhuriyet, kimsesizlerin kimsesidir. Cumhuriyet, kula kulluk etmemektir. Cumhuriyet adalettir, memleketin en ücra köşesinde doğup memleketin en yüksek mevkesine gelebilmektir. Cumhuriyet, kadın-erkek eşitliğidir. Cumhuriyet, seçebilmek ve seçilebilmektir.

Bütün bunları borçlu olduğumuz cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarını saygı ve minnetle anıyor; 2'nci yüzyılında milletimizle birlikte cumhuriyetimizi demokrasiyle taçlandırmak için bütün gücümüzle çalışacağımıza Gazi Meclisimizde bir kez daha söz veriyor, Cumhuriyet Bayramı'mızı kutluyorum.

Doksan sekiz yıl önce Meclisten yükselen haykırışı yineliyorum: Yaşasın cumhuriyet! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aydemir...

4.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, İspirli Muhammed Hâzık Efendi'yi rahmetle andığına ve milletvekillerini İspir'e davet ettiğine ilişkin açıklaması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Başkanım, Evliya Çelebi'nin Erzurum'a dair düştüğü bir özel not var, diyor ki: "Erzurum, hasılı, ilim tahsil edilecek diyardır." Hakikat de budur ve çok sayıda insan buradan ilim tahsil etmiştir. Bunlardan birisi de Muhammed Hâzık Efendi'dir, İspir'in bağrından yetişmiş bir büyük vatansever, bir büyük mütefekkir; rahmetle anıyorum kendisini.

Onun da Erzurum'a dair ifadesi çok şahikadır, aynen şöyle söylüyor: "Erzurum'un ab-ı tabı nevbahar olsun da gör/Çeşme sâr çeşme pinhan aşikâr olsun da gör." Hakikaten çok özel ifadeler bunlar.

İspir'imiz de çok özel bir yer, siz biliyorsunuz bunu. Panayırlar düzenliyoruz, İspir için çok özel tanıtımlar yapıyoruz. Ben hususen, milletvekili arkadaşlarımı, kardeşlerimi İspir'i ziyarete davet ediyorum ki oradaki dadaşların kıvamını görsünler, tanışsınlar, mülaki olsunlar.

Bu vesileyle hepinize saygı sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Adıgüzel...

5.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordulu fındık üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Ordu'da "Rüzgâr Mustafa" lakaplı vatandaş sordu "Ben geçen yıl gübreyi 1.100 TL'ye aldım, fındığı 26 TL'ye sattım. Şimdi, gübre 2.200 TL, fındık 26'dan 23'e düştü. Ben bu hesabı anlayamadım Vekilim." dedi. Ben de "Bunu gidince iktidar partisi vekillerine sorarım." dedim. Arkadaşlar, geçen yıl 1 kilo fındık 3,5 dolar iken şimdi nasıl 2,5 dolar oluyor? Onu aranızda anlatacak bir matematik ya da fizik hocası varsa dinlemek isteriz.

Çatalpınar ilçesinden Ergun Çelik amca aradı; TMO'nun Çatalpınar'da alım ofisi yok, Çamaş'ta da yok ve fındığını Fatsa'ya götürmek zorunda; 400-500 TL yol masrafı var, oraya götürüyor, bir de fındığı ezik büzük diye geri çevriliyor, gerisin geriye dönüyor. Derhâl ilçelerdeki birimlere alım ofisleri kurun ve vatandaşın fındığını geri çevirmeyin. Bu ülkeye ve çiftçiye ettiğiniz zulmün hesabını er ya da geç vereceksiniz.

BAŞKAN – Sayın Arık...

6.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, hayatını kaybeden kadın doğum asistanı Rümeysa Şen'e Allah'tan rahmet dilediğine ve Sağlık Bakanının taziye mesajı yayınlamamış olmasına ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Rümeysa Şen 25 yaşında, Ankara Şehir Hastanesinde kadın doğum asistanı; otuz altı saat nöbet sonrası evine giderken trafik kazası geçiriyor ve hayatını kaybediyor. Buradan genç meslektaşına bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum, ailesine ve sağlık camiasına başsağlığı diliyorum.

Rümeysa Şen'in genç meslektaşları Sayın Bakana "Bir taziye mesajı yayınla, sağlık camiasına bir başsağlığı dile." diyor ama Sayın Bakan bir türlü taziye mesajı yayımlamıyor. Neymiş efendim; bu kızın babası FETÖ'den tutukluymuş. E, adam cezasını çekiyor, kızının günahı ne? Siz değil miydiniz Melikşah Üniversitesini açarken -belediye başkanı, grup başkan vekili, bakanı- kurdeleyi kesmek için birbirinizle yarışan? Siz değil miydiniz ki makrübeye birlikte kaşık sallayan? Günahdır, ayıptır, insanlığı bu kadar da öldürmeyin. Sayın Bakan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

7.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, güvenlik korucularının taleplerine ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Vatanımızın güvenliği, milletimizin huzur ve ferahı adına yaz kış, gece gündüz demeden imanla ve inançla görev yapan, kahramanlık destanları yazarak göğsümüzü kabartan, alçak teröristlerin korkulu rüyası olan, fedakâr ve cefakâr güvenlik korucularımızın haklı talepleri vardır. Güvenlik korucularımızın en temel beklentisi, ailelerinin temel ihtiyaçlarını karşılayıp çocuklarına daha iyi bir yaşam sunabilmektir. Bu noktada, korucularımız sosyal güvencelerinin yeniden ele alınmasını, özlük haklarının, çalışma koşullarının ve görev tanımlarının düzenlenmesini, ekonomik şartlarının iyileştirilip statülerinin netleştirilmesini, yurt içi ve yurt dışı görev ücretlerinin artırılıp korucu kanununun çıkarılmasını beklemektedirler.

Dualarımız ve desteklerimiz daima kahraman güvenlik korucularımızla beraberdir. Hainlere karşı verdikleri mücadele bizleri gururlandırmaktadır. Hepsini saygıyla ve minnetle anıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

8.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, camilerdeki personel açığına ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, Diyanet İşleri Başkanlığı bugünlerde personel almaktadır. Camilerde personel açığı vardır. Özellikle kırsal mahallelerdeki camilerde imam yoktur. Vatandaş camilerine imam istemektedir.

Camiler kadar Kur'an kursları da çok önemlidir. Vatandaş çocuklarını Kur'an kursuna göndermek ve Kur'an-ı Kerim öğrenmesini istiyor. Diyanet İşleri Başkanlığı bu ihtiyacı karşılamalıdır. Aksi hâlde boşluğu bazı gruplar doldurmaktadır. Buna fırsat vermemek gerekir. Hatta terör örgütleri de bu konuda devreye girmektedir. Bu atamada kadın Kur'an kursu öğreticisi atama kadrosu ilan edilmemiştir. Mutlaka Kur'an kurslarına atama yapılmalıdır. Özellikle kadın Kur'an kursu öğreticisi atanmalıdır, kız çocuklarımızın Kur'an-ı Kerim öğrenmesi sağlanmalıdır. Diyanet İşleri Başkanlığı kötü niyetli gruplara fırsat vermemelidir.

Teşekkür ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Ekinci...

9.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, ORKÖY faaliyetleri kapsamında Sivas Orman İşletme Müdürlüğü tarafından üreticilere verilen desteklere ve cumhuriyetin 98'inci yılını kutladığına ilişkin açıklaması

SEMIHA EKİNCİ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkanım.

Sultan şehrimiz Sivas 17 ilçe, 7 belde, 1.234 köyüyle yerleşim birimi açısından Türkiye'nin en büyük ilidir. Bu köylerimizin 586'sı orman köyüdür. ORKÖY faaliyetleri kapsamında 2003-2021 yılları arasında Sivas Orman İşletme Müdürlüğümüz tarafından 1.977 ailemize 14 milyon 722 bin 475 TL, 2021 yılındaysa 70 köyümüzde 203 haneye 2 milyon 580 TL kredi desteği verilmiştir. Üreticimizin her daim yanındayız, yanında olmaya devam edeceğiz.

Bu hizmetlerde emeği geçen Tarım Bakanımıza ve Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a huzurlarınızda bir kez daha şükranlarımı sunuyorum, cumhuriyetimizin 98'inci yılını kutluyor, başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, silah arkadaşları ve tüm aziz şehitlerimizi saygı, minnet, şükranla anıyor, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Baltacı...

10.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünde çalışan ve otomobilinde uyuşturucu bulunan personel hakkında cezai işlem yapıp yapılmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizde uyuşturucu kullanımı ne yazık ki son on yılda yüzde 189 artmıştır, Kastamonu'da da artmaktadır. İktidara soruyorum: Kastamonu Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü bünyesinde teknisyen yardımcısı kadrosunda işe başlayan, il

müdürlüğü makam şoförlüğü de yapmış bir kurum personeli hakkında, otomobilinde 500 adede yakın uyuşturucu ilaç bulunduğunu için Kastamonu Emniyet Müdürlüğü ekipleri tarafından tutanak tutulmuş mudur? Kastamonu Valiliği tarafından bu konuda muhakkik ataması yapılmış mıdır? Muhakkik raporuna göre herhangi bir cezai işlem uygulanmış mıdır? Bu şahısla ilgili savcılığa suç duyurusu mevcut mudur? Ve en önemlisi, bu şahsın il müdürlüğü bünyesinde hâlen görevine devam etmesine göz yumulmakta mıdır?

BAŞKAN – Sayın İlhan...

11.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'in sağlık alanındaki sorunlarına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkürler Başkanım.

Vaka yoğunluğu en çok artan iller arasında ne yazık ki Kırşehir ilk sıralarda yer almaktadır. Durum böyleyken Kırşehir Devlet Hastanesinde yaşanan doktor sorununu görmemek, ütöpik vaatlerle ek hastane başarısızlığını örtmeye çalışmak, tüm sorumluluğu ve fedakârlığı zaten çok zor günler geçiren sağlık çalışanlarına yüklemek doğru değildir. Kadın doğum uzmanlığından çok başarılı bir bölüm olan ancak son aylarda yaprak dökümü yaşayan kardiyoloji bölümüne kadar Kırşehir'in çok ama çok acil doktor ihtiyacı bulunmaktadır. Bir ultrasona üç ay sonraya sıra verilir mi? Vatandaş ne yapsın?

Buradan Sağlık Bakanına sesleniyorum: Önceden çevre illerden bile hasta alan başarılı bir hastane ne oldu da bugün doktor açığıyla karşı karşıya kalmıştır? Kırşehirililer tedavileri için neden diğer illere gitmek zorunda bırakılmaktadır? Lütfen, bu soruna bir an önce çözüm bulunuz, zira sağlık hizmeti sunmak devletin asli vazifesidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, AKP'nin yanlış tarım politikalarına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP iktidarı yurt dışındaki çiftçileri zengin etmeye devam ediyor, ülkemiz çiftçisinin ise canına okuyor. Toprak Mahsulleri Ofisi çiftçimize bu yıl, arpa taban ton fiyatını 1.750 lira olarak açıklamıştı, yurt dışından son ithal edilen arpa alım ihalesinde ise ton fiyatı 3.180 liradan yapıldı. Yabancı çiftçinin arpasına ülkemiz çiftçisinin 2 katı para ödüyoruz.

TÜİK, mayıs ayında arpa açığımızı yüzde 6 olarak açıkladı. Ülkemizde yıllık ortalama 7,5 milyon ton üretimimiz var, açığımızı 450 bin ton olarak öngördü. Son alım ihalesiyle ithal edilen arpa toplamda 2 milyon tonu geçiyor. Ekim ayında, TÜİK yeni öngörüsünde açığın yüzde 30 olacağını belirtti. Altı ayda bu kadar öngörü yanılığı da TÜİK'e yakışıyor! AKP'nin yanlış politikası tarımı vuruyor, üretici ve tüketiciyi mağdur ediyor, sorunlar giderek katlanıyor.

BAŞKAN – Sayın Özgüneş...

13.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, kamu avukatlarının maaş, özlük ve statü sorunlarına ilişkin açıklaması

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Teşekkürler Başkan.

Kamu avukatlarının maaş, özlük ve statü sorunları söz konusu. Daha önce, 2019'da, Cumhurbaşkanının kendilerine verdikleri bir söz var –son cümlesini okuyorum– “Statülerini ve özlük haklarını yeniden düzenleyerek kamuda görev yapan avukatların sorunlarını çözüyoruz.” diye kamuoyuna deklare etmiştir. Kamuda Çalışan Avukatlar Derneğinin talebi, diğer çalışanlarla denk bir duruma meselenin getirilmesi. Burada birkaç tane örnek verilmiş: Polis memuru yaklaşık 7.800 lira alıyor, mahkeme yazı işleri müdürü 8.500'e yakın, ziraat mühendisi 9.500, bakanlık uzmanı hukukçu 10.500'e yakın; kendileri de 7.400 lira alıyorlarmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Eksik...

14.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Ağrı Dağı'nın Korhan Yaylası'nın üst kısmındaki ağaç kesimine ve Karakuyulu köylülerinin ahırlarının hukuksuz gerekçelerle yıkılmasına ilişkin açıklaması

HABİP EKSİK (Iğdır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ağrı Dağı'nın Korhan Yaylası'nın üst kısmında bulunan orman bölgesinde ağaçlar güvenlik bahanesiyle kesiliyor. Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye verdiğimiz soru önergesinde, Bakanlık, orman kesiminin olduğunu doğrulamış fakat bunun seyrekleştirme ve güvenlik gerekçeleriyle yapıldığını yazmıştır.

Sayın Başkan, seçim bölgem Iğdır'da bulunan neredeyse tek orman alanının güvenlik gerekçeleriyle, seyrekleştirme bahanesiyle ve görüş alanı açma bahanesiyle yok edilmesi kabul edilemez bir durumdur. Bu, bir doğa katliamıdır. Bölgenin oksijen kaynağı olan bu ormanın kesilmesine derhâl son verilmelidir.

Ayrıca, yine Korhan bölgesinde Karakuyulu köylülerine ait, yıllardır kullandıkları ahırlar maalesef hukuksuz gerekçelerle yıkım kararı alınarak yıktırılıyor. Bu ahırları yıkmak bölgedeki tek geçim kaynağı olan hayvancılığa zarar vermektedir, hayvancılığı bitirecektir. Bu yanıştan derhâl vazgeçilmelidir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Fendoğlu...

15.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, Malatya'da bulunan Arslantepe Höyüğü'ne ilişkin açıklaması

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Anadolu topraklarının zengin tarihî kültürünü yansıtan, ilk şehir devletinin kurulmasında sahne olan Malatya'mızda Arslantepe Höyüğü'nün UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınmasının devincini ülke olarak yaşıyoruz. Bununla birlikte, Arslantepe Höyüğü çevresindeki kamulaştırmaların bir an önce tamamlanmasını, Malatya Arslantepe Turizm Çalıştayının gerçekleştirilmesini, yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen fuarlarda Arslantepe'nin tanıtımı için kaynak oluşturulmasını, yeni Arslantepe Arkeoloji Müzesi projesinin yatırım programına alınmasını Kültür ve Turizm Bakanımızdan talep ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

16.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, ulaştırma ve altyapı alanında yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarlarında pek çok alanda olduğu gibi, ulaştırma ve altyapı alanında da 22 bin kilometre bölünmüş yol, yeni havaalanları, hızlı trenler hayata geçirilerek tarih yazılmıştır.

Hızlı trenle halkımızı tanıştıran, Ankara-Eskişehir, Ankara-İstanbul, Ankara-Konya, Ankara-Sivas olmak üzere 1.213 kilometre hızlı tren ağı tamamlanmıştır. Bu hızlı tren ağlarından biri olan 624 kilometrelik Ankara-İzmir hattının yol yapımına başlanmıştır. Bu hızlı tren hattı projesinde, 41 kilometrelik 49 tünel ve 23 kilometrelik 56 viyadük yer almaktadır. Bu tünellerden biri olan Eşme-Salihli kesimindeki tünelin uzunluğu 3 kilometre olup 206 gün gibi tarihî bir rekor kırılarak kısa sürede

tamamlanmıştır.

Ankara-İzmir hızlı tren hattının yakın zamanda hayata geçmesi temennisiyle, bu tür hizmetlerin hayata geçirilmesinde başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a, Ulaştırma Bakanımıza ve emeği geçen herkese teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Sayın Erel...

17.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, evlenmek isteyen gençlere kredi ve devlet destekleri verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Artan döviz fiyatları, toplumun her kesimini derinden etkilediği gibi, evlenmek isteyen gençlerimizin de umudunu kırmaya devam ediyor. Döviz fiyatlarıyla birlikte artış gösteren mobilya, beyaz eşya ve altın fiyatları gençlerin bu ürünlere erişiminde ciddi sıkıntıları da beraberinde getirdi.

Sayın Cumhurbaşkanımız evlilik yaşının ilerlediğini defaatle gündeme getirmiş ve gençleri, orta yaşa ulaşmadan evlenme konusunda teşvik etmeye çalışmıştır fakat gerek piyasa koşulları gerekse gençlerin ekonomiye olan güveni evlilik yaşını yükseltmiştir. Gelinek noktada, evlenmek isteyen gençlere gerek kredi gerekse devlet destekleri konusunda yeni adımlar atılması kaçınılmazdır. Bu konuda atılacak her adımı destekleyeceğimizi belirtir, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN - Sayın Gaytancıoğlu...

18.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, öğretmenlere KDV'siz ve ÖTV'siz bilgisayar hakkı verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bilgisayarlar artık eğitimin ayrılmaz bir parçası oldu. Sadece öğrenciler değil öğretmenler de bilgisayarı yoğun olarak kullanıyor; doğal olarak kullanılan bilgisayarlar eskiyor, ihtiyaca cevap veremez duruma geliyor. Biz, öğretmenlerimize KDV ve ÖTV olmadan bilgisayar hakkı verilmesini istiyoruz. Öğretmenler bu bilgisayarları eğitim için kullanıyor. Bir şirket aldığı araç ve gereçleri vergiden düşüyor ama en önemli yatırım olan insana yatırımın temel taşı olan öğretmenlerimiz, öğrencilerine ders anlatırken kullandığı bilgisayarlara dünya kadar vergi verecek, bu olmaz.

"FATİH Projesi" diye milyarları dağıttınız; paralar yandaşlara, FETÖ'cülere gitti, sonuçta eğitimimiz elde sıfır, ortada kaldı. AKP, öğretmenlerimize hak ettiklerini versin. Yeter sayıda öğretmen atamıyorsunuz, insanca yaşanacak maaş vermiyorsunuz, yıllardır 3600 ek göstergeyi vermediniz, bari bilgisayarlarından bu kadar vergi almayın.

BAŞKAN - Sayın Taşkın...

19.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Türk Kızılayının yardım çalışmalarına ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1868'de kurulan Türk Kızılayı, yardım ve hizmetleri karşılıksız, kamu yararına çalışan, millî bir gönüllü sosyal hizmet kuruluşumuzdur. Kurulduğu yıldan bu yana toplumsal dayanışmayı sağlamak, sosyal refahın gelişmesine katkıda bulunmak, yoksul ve muhtaç insanlara barınma, beslenme ve sağlık yardımı ulaştırmak gibi çalışmalar yapmaktadır. Afet zamanlarında milletin yanına ilk önce koşan Kızılay, yüz elli üç yıldır yurt dışında da pek çok ülkede, gıda başta olmak üzere her türlü yardım çalışmalarını yürütmektedir. Kızılayın hayati öneme sahip faaliyetlerinin başında kan hizmetleri gelmektedir. Ülkemizin ihtiyacı olan kan gönüllü ve sürekli bağışlardan Kızılay vasıtasıyla karşılanmaya çalışılmakta olup bu vesileyle tüm vatandaşlarımızı Kızılaya kan bağışında bulunmaya davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

20.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyamanlı tütün üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seçim bölgem Adıyaman, sarmalı tütünle birlikte Ege menşeli sözleşmeli tütün üretiminin de yapıldığı en önemli merkezlerden biridir. Adıyaman'da tütün üreticilerimiz mazot, gübre fiyatları başta olmak üzere gelen zamlar nedeniyle zor günler geçirmektedirler. Üreticilerimiz zorluklara rağmen büyük bir emekle tütünlerini hasat ettiler, satışa hazır hâle getirdiler ancak iktidarın zamları yetmezmiş gibi bu kez de sözleşme yaptıkları özel firmaların düşük fiyat teklifleri nedeniyle hayal kırıklığı yaşıyorlar. Özel firmaların çiftçilerimizin alın terini, emeğini yok sayan fiyat dayatmaları kabul edilemez bir durumdur. Buradan ilimizde çiftçiyle sözleşme yapan firmalara, Tütün Üst Kuruluna ve Tarım Bakanlığına açıkça çağrıda bulunuyorum: Çiftçimizin alın terinin karşılığını ve hakkını tam ve eksiksiz olarak verin, çiftçimizi mağdur etmeyin, sözleşmeye uygun davranın. Bakanlığa da görevini yapmaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Peköz...

21.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Konya Cihanbeyli'deki köylülerin mera sorununa ilişkin açıklaması

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Konya Cihanbeyli, Gölyazı ve Yeniceoba'ya bir ziyarette bulunduk. Cihanbeyli Belediyesi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının talimatı diye, yaklaşık olarak altmış ve seksen yıldır köylülerin kullandığı, "yayla" olarak adlandırdıkları ama mera olan yeri kendilerine satmak istiyor. Belirledikleri rayiç bedel 4 lira 35 kuruş olmasına rağmen 22 liradan teklif ediyor, bunu almayanların mallarını başkalarına satacağını ileri sürüyor ve beldelik dönemlerinden kalan borçları gerekçe olarak gösteriyor. Bu uygulamadan bir an önce vazgeçin ve rayiç bedelleri uygulayın, aksi hâlde yoksullaştırdığınız köylüleri sefaletle daha da yüz yüze bırakmış olacaksınız.

BAŞKAN – Sayın Toğrul...

22.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, cezaevlerindeki hak ihlallerine ilişkin açıklaması

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, gün yok ki cezaevlerinden bir hak ihlali haberi gelmesin. Ailesi seçim bölgem Gaziantep'te ikamet eden, bir eli ve bir bacağı olmayan, yüzde 90 engelli Şaban Kaygusuz, 19 Ekim 2021 tarihinde Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevinden Kayseri Bünyan 1 No.lu T Tipi Kapalı Cezaevine güvenlik gerekçesiyle sevk edilirken çıplak arama ve işkenceye maruz kaldığı, ailesi ve avukatları tarafından tarafımıza iletili. Kaygusuz, ağır koşullar altında cezaevinde tutulmaktadır. Çıplak aramayı reddeden Kaygusuz'un gardiyanlarca vücudundaki protezler çıkarılarak darbedildiği ifade edilmektedir. Yine, Kaygusuz'un aile bireyleri ve avukatların ifadelerine göre, çıplak aramayı reddettiği gerekçesiyle daha önce de 5 gardiyanın saldırısına uğradığı ve elbiselerinin yırtılarak şiddete maruz kaldığı bildirilmiştir. Bahsi geçen nedenlerle Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Cezaevi Alt Komisyonunun Kayseri Bünyan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Subaşı.

23.- Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, uyuşturucu sorununun hukuk nizamı içinde çözülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu, muhtarlarla buluşmasında “Metruk binalarda uyuşturucu kullanılıyor; yıkın.” diyor. Muhtarlar “Mahkeme kararı olanlar var.” deyince “Mahkeme kararı arkanızdan gelsin, gece yıkarsınız, kim yıktı biz nereden bilelim ya!” diyebiliyor. Uyuşturucuyla mücadele tabii ki esaslı görevdir. İnsanımızın sağlığını, huzurunu, güvenliğini sağlamak devletin asli görevidir ama hukuk ve yargı kararlarını yok sayma talimatı, insanımızın sağlığı, huzuru ve güvenliği için olabilecek en vahim tehdit ve tehlikedir. Aslolan hukuk nizamı içinde sorunları çözmek ve hukuk devleti ilkelerini titizlikle korumak olmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Utku Bey, buyurun.

24.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, bireysel silahlanmaya ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ülkemizde hızla artan bireysel silahlanma meselesini Eskişehir'imizde geçen hafta yaşanan acılar üzerinden gündeminize getirmek isterim. Gencecik kardeşimiz Baturhan Abacı beraber yemek yemekte olduğu yakın arkadaşı tarafından ruhsatsız silahla öldürüldü, cezasizi tüm Eskişehir'imizi yasa boğdu. Bir gün önce yol verme meselesi yüzünden çıkan tartışmada öğrenci dolu okul servisine ateş açıldı, kurşunlardan biri çocuğunu okula bırakıp evine dönmekte olan Ceylan Hanım'ı yaraladı.

Ülkemizde yüzde 80'i ruhsatsız olmak üzere 20 milyonun üzerinde silah var. Her yıl yüzlerce yurttaşımız bireysel silahlanma nedeniyle yaşamdan koparılıyor. Umut Vakfı raporuna göre, sadece 2020 yılında 3.682 silahlı olayda 2.040 kişi öldü, 3.688 kişi yaralandı. Silahın şakası yok; evdeki, arabadaki beldeki silah öldürür. Millet vekilleri olarak bireysel silahlanmadaki bu kontrolsüz gidişe “Dur.” demeliyiz, silahlanmayı zorlaştıracı yasal düzenlemeleri bir an önce hayata geçirmeli, mevcut denetim mekanizmalarını mutlaka işler hâle getirmeliyiz.

BAŞKAN – Şimdi söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Buyurun.

25.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Türkmenistan'ın bağımsızlığının 30'uncu yıl dönümüne, kırmızı etteki fiyat artışına, Tip 1 diyabet hastası çocukların şekerini ölçmekte kullanılan glikoz ölçüm sensörlerinin SGK tarafından ödenmesi gerektiğine, Kocaeli'nin Kartepe ilçesine bağlı Derbent Mahallesi'nin ulaşım problemine, Muş'un sağlık alanındaki sorunlarına ve Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvuruların ekonomideki kötü gidişatın ve yardımların yetersizliğinin göstergesi olduğuna ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – İYİ Parti Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan ben, Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Türkkan, buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; otuz yıl önce, bugün, 27 Ekim 1991'de, dost ve kardeş ülke Türkmenistan devleti bağımsızlığını ilan etti. Ebediyen bağımsız ve hür olması temennisiyle kardeş Türkmenistan'ın bağımsızlığını tebrik ediyorum.

Kırmızı ete gelen zamları takip ediyor musunuz, bilmiyorum; kasaba kendiniz gider misiniz, onu da bilmiyorum ama hakikaten önüne geçilemiyor. Bu masalların kurumu var, TÜİK. TÜİK'e göre bile kırmızı etin fiyatı son bir yılda yüzde 25 artmış. Kırmızı et artık ayda yılda bir kez evlere alınabiliyor. Sayın Meral Akşener'le yaptığımız yurt gezilerinde, Sayın Akşener'in “Bir haftada ne kadar et alıyorsunuz?” sorusuna genellikle şu cevapla karşılıyoruz: “Kurban Bayramı'ndan Kurban Bayramı'na.” Bunu söyleyen işsiz veya bunu söyleyen emekli değil, esnaf. Onların bile proteine ulaşmakta ne kadar zorluk çektiğini belli etmek için söylüyorum. Dana eti bir yıl içerisinde 52 liradan 65 liraya yükselmiş, bu da o marketlerde satılan, kasaplarda çok daha pahalı; 62 liraydı geçen sene kuşbaşı et, bu sene 80 liraya yükselmiş; kıyma 76 liraya yükselmiş, 52 liraydı geçen sene, yüzde 50'den fazla. Üretici para kazanıyor mu? O da para kazanamıyor. Üretici de hayvanlarını kesiyor, daha buzağıyken satmaya çalışıyor çünkü yem fiyatını karşılamıyor sattığı fiyat, daha da zora giriyor yani çiftçi memnun değil, tüketici memnun değil. Yirmi yılda çok bağırarak çağırarak yönettiğiniz bu ülkede insanları et yiyemez hâle getirdiniz, insanlar et yiyemiyor, et. Bunun tek çözümü var, üretimi artırmak, üretimi artırırken de sübvans etmek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bunun için de tarım girdi maliyetlerinin mutlaka ve mutlaka düşmesi gerekiyor.

Çocuklar var Tip 1 diyabet hastalığına yakalanmış, ufak çocuklar bunlar. Bunların şekerlerini ölçmek için parmaklarına çok sık bir şekilde, bazen günde 6-7 defa iğne batırıldığı oluyor. Yani 8 yaşında, 10 yaşında, 15 yaşındaki bir çocuğunun parmağının günde 8-10 defa o iğneyle delindiğini düşünün, çok acı veriyor onlara, çocukların psikolojileri de bozuluyor. Bunun yerine glikoz ölçüm sensörleri var yani çocukların parmağı delinmeden bunu ölçebilecek. Sosyal Güvenlik Kurumu bu glikoz ölçüm sensörlerine ödenen parayı “Ödemiyorum.” diyor, ayda 1.000-1.500 lira gibi bir para. Böyle rahatsız olan bir çocuğunuz olduğunu düşünün, imkânlarınızın yetmediğini düşünün; o çocuğun parmağını her gün 6-7 defa bir iğneyle deleceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Biraz bunları düşünürken evlatlarınızın, torunlarınızın, kardeşlerinizin, yeğenlerinizin böyle bir durumda olacağını düşünün vicdanlarınızla. Bir zamanlar vicdanlı diye çıktığınız o yol var ya, o yolda yere düşürdüklerinizi, terk ettiğiniz o vicdanlarınızı bir daha geri çağırın; bunları düşünün diye söylüyorum. Sosyal Güvenlik Bakanı da inşallah bu dediklerimizi duyar.

Kocaeli'de, Ankara-İstanbul yüksek hızlı tren hattı yaptınız ama her gün bu treni kullanan insanları da mağdur ettiniz. Niye biliyor musunuz? Daha önce Kartepe Derbent'te yüzlerce insanın kullandığı Derbent Tren İstasyonu'nu yeni trenlere uyumlu değil diye kapattınız. Yüz binlerce lira harcadınız, yeni bir peron yaptınız ama onu da atıl bıraktınız. Derbent'te bu yolu kullanan binlerce öğrenci var yani bu çocuklar -liseye, üniversiteye giden çocuklar- İzmit'e, Adapazarı'na, İstanbul'a gidip gelmek için bu trenleri kullanıyorlar. Özellikle kız öğrencilerin yoğun olduğu Derbent'te güvenli ulaşımını sağlamak çok önemli bu evlatların.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Başka istasyon olmadığı için de çevre mahallelerden gelen binlerce vatandaşımız var; bu insanlara eziyet etmeyin, hizmet edin istiyorum.

Bir de Muş'tan söz etmek istiyorum, Samet Karakuş bizi duyuyorsa onun memleketi Muş'tan söz etmek istiyorum. Muş'ta en önemli sıkıntı, hastaların bazı sıkıntılar nedeniyle başka illere sevk edilmesi. Ne bu sıkıntılar? İlgili branş hekimlerinin eksikliği, tıbbi cihaz ve donanım eksikliği, hekim ve tıbbi cihaz konusundaki yetersizlikler nedeniyle hastaların kendi isteği üzerine sevk istemesi. Muş ve ilçelerinde devlet hastanelerindeki durumdan örnek vermek istiyorum. Örneğin, Bulanık Devlet Hastanesinde kulak burun boğaz doktoru yok, kadın doğum doktoru yok, ortopedi doktoru yok, kardiyoloji doktoru yok, üroloji

doktoru yok. Hasköy Devlet Hastanesinde branş doktorları yok, sadece acil ve aile hekimi var. Korkut Devlet Hastanesinde sadece dahiliye doktoru ve aile hekimi var, diğer branşların hiçbirinde doktor yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, bunları söylemezsem Samet Bey çok üzülür, o yüzden tamamlamak zorundayım, kusura bakmayın.

Malazgirt Devlet Hastanesinde kulak burun boğaz, kadın doğum, dahiliye, üroloji, kardiyoloji branşlarının hiçbirinde doktor yok. Varto Devlet Hastanesinde genel cerrah, kulak burun boğaz, üroloji, kardiyoloji bölüm doktorları da yok. Sağlık Bakanlığı, umarım en kısa zamanda Anadolu'nun güzel ili Muş ve ilçelerindeki bu eksikliği tamamlar.

Sayın Başkanım, biz, bugün Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'nu görüşeceğiz. Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'nu görüşeceğiz, oylamayacağız ama burada birkaç rakam vermek istiyorum size. Kamu Denetçiliği Kurumuna 2020 yılında 90.209 başvuru yapılmış, bunun 70.440'ı salgın döneminde yetersiz destek kredileriyle alakalı. Yani “Destek verdik.” diye bağırıyorsunuz ya, 70.440 kişi Kamu Denetçiliği Kurumuna başvurmuş toplamda, bu yetmiyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bir dakika veriyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - ...veya “Bize ulaşmadı.” diyorlar. Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan geçen yıl 21 bin olan başvuru bu sene 90 bine ulaşmış. Başvuruların konuları değerlendirildiğinde nasıl, biliyor musunuz? Yüzde 80,28'i ekonomi, maliye ve vergi alanında. Ya, bu ne demek, biliyor musunuz? Ekonomi kötüye gidiyor, alım gücü azalıyor, salgın sürecinde yapılan yardımlar yetersiz kalmış, insanlar son çare buralara başvurmuş. Bu rapor sadece görüşüleceği için, oylanmayacağı için onu belirtmek istedim. Geçen sene 860 tane tavsiye kararı almış Kamu Denetçiliği Kurumu, bu sene 68.128 tavsiye kararı almış ama tavsiye kararı verdiği kurumların hiçbirisi de bunları uygulamamış. Yani Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'nu konuşuyoruz; bunlara bir görev vermişiz, görev yapmalarına fırsat vermiyorsunuz. Bunu belirtmek istedim.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Akçay, buyurun.

26.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutladığına, Türkmenistan'ın bağımsızlığının 30'uncu yıl dönümüne ve serbest dalahta dünya rekoru kıran millî sporcumuz Şahika Ercümen'i tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İki gün sonra, 29 Ekim 2021'de istiklal ve istikbal mücadelemizin şanlı neticesi olan Türkiye Cumhuriyeti'mizin 98'inci kuruluş yıl dönümünü gururla, coşkuyla ve heyecanla kutlayacağız.

Cumhuriyet, Kurtuluş Savaşı'yla millî bağımsızlık ve millî egemenlik yolunda yedi düvele karşı mücadele eden Türk milletinin irade ve kararlılığının tüm dünyaya ilanıdır. Cumhuriyetin kilometre taşları Amasya'da, Erzurum ve Sivas Kongreleri'nde döşenmiş, 23 Nisan 1920'de millî egemenliğin hâkim kılınmasıyla önemli bir merhale kazanmıştır. 29 Ekim 1923'te Gazi Mustafa Kemal Atatürk öncülüğünde Türkiye Cumhuriyeti ilan edilmiş, Türk milletini devletsiz bırakma projelerine bel bağlayan işgalcilere ve onların yerli uşaklarına gereken cevap verilmiştir.

Cumhuriyet, Türk devlet felsefesinin asırlar boyunca elde ettiği birikimin bir neticesidir. Cumhuriyetin belirleyici özelliği millet egemenliğine dayanması ve demokrasiyi benimsemesidir. Türk milleti cumhuriyetin ilanıyla tarihî sözünü söylemiştir, bu sözden geri dönüş yoktur. Millî birlik ve beraberliğimizin, zaferlerimizin simgesi cumhuriyetimiz ilelebet var olacaktır.

Türk milletinin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere İstiklal Savaşı'mızın aziz kahramanlarını, kurucu kadrolarını, bütün şehit ve gazilerimizi rahmet ve şükranla anıyorum.

Sayın Başkan, bugün, dost ve kardeş ülke Türkmenistan'ın bağımsızlığının 30'uncu yıl dönümü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Türkmenistan, 27 Ekim 1991'den itibaren bağımsızlığını pekiştirecek adımları cesaretle ve kararlılıkla atmış, uluslararası politikadaki daimî tarafsızlık statüsüyle dünya kamuoyunun saygısını kazanmıştır.

Türkiye, Türkmenistan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülkedir. Türkiye-Türkmenistan ilişkileri dün olduğu gibi bugün de her iki ülke için büyük önem arz etmektedir. Türkmenistan'ın 12 Kasım 2021'de İstanbul'da gerçekleştirilecek olan 8'inci Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi yani Türk Konseyi Zirvesi'ne gözlemci statüsüyle katılma kararı alması önemli bir adımdır.

Türkmenistan'ın “Dilde, fikirde, işte birlik” şiarıyla önümüzdeki dönemlerde Türk Konseyine üye olarak katılması temennimizdir. Ezeli ve ebedî Türkiye-Türkmenistan dostluğu ve kardeşliğinin ekonomik, kültürel ve siyasi ilişkilerle daha da gelişeceğine inanıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu vesileyle, Türkmenistan'ın bağımsızlığının 30'uncu yıl dönümünü kutluyor, selam ve sevgilerimizi iletiyoruz.

Sayın Başkan, 26 Ekim 2021'de, Antalya'nın Kaş ilçesinde, millî sporcumuz Şahika Ercümen, paletsiz değişken ağırlık kategorisinde, tek nefeste iki dakika elli üç saniyede 100 metreye dalarak dünya rekoru kırmıştır. Millî sporcumuz rekor başarısını cumhuriyetimizin 98'inci yılına ve kahraman Mehmetçiklerimize armağan ederek hepimizi gururlandırmıştır. Sporcumuzu tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

27.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, KESK'in taleplerine; bütçe görüşmelerini sendikalar, meslek birlikleri ve sivil toplum kuruluşlarının izleyebilmesi gerektiğine; açlık ve yoksulluk sınırı verilerine, cezaevlerinde yaşanan sorunlara, Kürtçe düşmanlığının cezaevlerine de yansdığına ve iktidarın “Kürtler neden cezaevinde?” sorusuna cevap vermediğine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) var, biliyorsunuz. KESK Eş Genel Başkanı Sayın Mehmet Bozgeyik ve beraberindeki bir heyet bugün bizleri ziyaret ettiler ve bütçeyle ilgili görüşlerini ve taleplerini dile getirdiler. Çok önemli. KESK, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu yani kamu alanında çalışanların örgütlendiği bir yer, dün bir basın toplantısı yaparak bütçeyle ilgili görüşlerini açıklamışlar ve bu basın toplantısında uzunca bir metin var, tabii ki ben bunun hepsini okuyamam fakat bir iki noktaya değinmek istiyorum.

KESK Eş Genel Başkanı Bozgeyik: “Bizim cebimizden alıp işverenlere, patronlara, yandaş müteahhitlere teşvik, prim

desteği, hazine garantisi, faiz olarak aktarmayı, 'savunma ve güvenlik' adıyla savaş harcamalarını artırmayı temel alan bu bütçeyi kabul etmiyoruz." diyor. "Dar gelirlielerin, ücretli kesimlerin salgından korunarak nefes almasını ve insanca bir yaşam sürmesini sağlayacak, emekten, halktan, barıştan ve ekolojiden yana bir bütçe istiyoruz." diyor. Devam ediyorlar açıklamalarına, her yıl gittikçe artarak âdeta bütçeyi yutan bir kara deliğe dönen vergi harcamasına değiniyorlar ve "2022 bütçesinde 'vergi harcaması' adı altında tam 336 milyar Türk lirasından muafiyet, istisna, indirim ve teşviklerle vazgeçilmektedir. Söz konusu muafiyet, istisna, indirim ve teşviklerden ağırlıklı olarak sermaye, patronlar yararlanmaktadır." diyor Bozgeyik ve 13 talepte topladıkları bir basın toplantısı var.

Şimdi, neden bunu burada söylüyorum? KESK'in reklamını yapmak için değil şüphesiz. Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu Eş Genel Başkanı ve beraberindeki heyet diyor ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – KESK heyeti diyor ki: "2022 bütçesi konuşuluyor Mecliste, Plan ve Bütçe Komisyonunda, evet fakat bu bütçe görüşmelerini ne sendikalar ne meslek birlikleri ne konuya ilgili olan sivil toplum kuruluşları izleyemiyor yani bırakın orada söz alıp iki çift laf etmeyi, izlemeleri bile mümkün değil. Bu konuda taleplerimiz oldu, yine reddedildi."

Peki, 2022 bütçesinden en fazla etkilenenlerin bu bütçe görüşmelerinde kimin, ne dediğini, ne konuştuğunu, ne savunduğunu izlemelerini bile sağlayamayan bir Meclisle, Plan ve Bütçe Komisyonu karşı karşıyayız. Bu nedenle bunları dile getiriyorum. Neden bütçe görüşmelerini bu konunun birinci dereceden muhatabı olan sendikalar, meslek birlikleri ve sivil toplum kuruluşları izleyemez de ancak dışarıda basın toplantısı yaparlar ve görüşlerini açıklamaya çalışırlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Buna bir kez daha işaret etmek istiyorum ve KESK heyetinin taleplerini buradan dile getirmek istedim bu nedenle. Bu sorunun çözümünü yıllardır, her yıl bütçe görüşmeleri başladığında biz bir kez daha talep ederiz ve bir kez daha reddedilir bu ama işte, bu bir bütçe yapma anlayışıdır, bütçeyi halktan kaçırma anlayışıdır; bunun sonucunda böyle bir durumla karşı karşıya kalındığını biliyoruz.

Şimdi, bütçeyi konuşuyoruz da bakın, memlekette açlık ve yoksulluk sınırı verileri açıklanıyor zaman zaman sendikalar ve ilgili kuruluşlar tarafından. Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, içinde bulunduğumuz ekim ayında 4 kişilik bir ailenin yoksulluk sınırının ilk kez 10 bin Türk lirasını aştığını açıkladı, 10 bin Türk lirası yoksulluk sınırı 4 kişilik bir ailede. Aynı rapora göre, ekim ayında 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 3.093 Türk lirasına yükselmiş vaziyette.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yani asgari ücretin üstünde bir rakamdan söz ediyoruz. Türkiye'de 10 milyon üzerinde işçi ve ailesi açlık sınırının altında yaşıyor ve bir yaşam mücadelesi veriyor. Hakikaten hayatın olağan akışına ters. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi de bu konuda bir karar vermiş ve demiş ki: "Vasıflı bir işçinin büyükşehirlerde asgari ücretle yaşaması hayatın olağan akışına terstir." Yani hukuk bile artık bu konuda bir karar vermiş ama iktidar, maşallah, bu konuda hep pembe tablolar çizmekten vazgeçmiyor. Biliyorsunuz "Her evde 2-3 tane telefon var, her evde 1-2 tane araba var, bir de kapıcının bile arabası var." diyen bir iktidar zihniyetiyle karşı karşıyayız. Bu ülkede işçileri, emekçileri, yoksulları, emeklileri, engellileri, kadınları, gençleri düşünmeden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum.

...akıllarında fikirlerinde sadece sermayenin ve 5'li çete holdinginin olduğu bir iktidarla karşı karşıya olduğumuzu bir kez daha vurgulamış olalım.

Son bir noktaya değinmek istiyorum kısaca. Hep söylüyoruz, cezaevlerinde büyük sorunlar yaşanıyor. Cezaevlerinden mektuplar geliyor, avukatlar, aileler arıyor; insan hakları kurumlarına ve gerekli bütün kurumlara, bakanlıklara, Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna bu şikâyetleri iletiyoruz, iletmeye de devam edeceğiz. Gerçekten büyük ihlaller var, büyük hukuksuzluklar var. İnsan haklarının bu kadar ihlal edildiği cezaevleri dönemini biz bir de 12 Eylül darbesinden sonra görmüştük, 1980'den sonra.

Bakın, Kürtçe düşmanlığı cezaevlerine de yansıyor. Ya, Balıkesir Bandırma T Tipi Cezaevinde tutukluya ailesi Kürtçe antoloji kitabı gönderiyor, Kürtçe diye antoloji kitabına el konuluyor. Nasıl bir düşmanlık bu ya, nasıl bir şey? Bir de bu iktidar diyordu ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Efendim, son cümlemi söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – "...Bu iktidarın yaptığı en büyük reform, cezaevlerinde Kürtler anneleriyle Kürtçe konuşabiliyor." Yani "Kürtler neden cezaevinde?" sorusuna cevap değil de "Kürtler cezaevlerinde Kürtçe konuşabiliyor." diyorlardı. Yani antoloji kitabı bile verilmiyor, böyle cezaevi yönetimleriyle karşı karşıyayız.

E, sormuşlar Adalet Bakanlığına "Hukuk fakültelerine dekan olarak veterinerlerin atanmasından rahatsız mısınız?" diye, "Vallahi çok rahatsızım." demiş. Hakikaten iyi demiş, hukuk fakültelerine dekan olarak veteriner atayan zihniyet, işte, cezaevlerine de böyle davranan bir zihniyettir. Bunu da söylemiş olalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

28.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutladığına, Türkmenistan'ın bağımsızlığının 30'uncu yıl dönümüne, çevre aktivisti ressam Gökçe Erhan'ın evini yakanların bir an önce ortaya çıkarılıp cezalandırılmasının takipçisi olacaklarına, "Atatürk" isminin Endonezya'da bazı caddelere verilecek olmasına Endonezya'daki İslamcı grupların tepki göstermesine, İstanbul Büyükşehir Belediyesi UKOME toplantılarında ret oyu kullananların hepsinin AK PARTİ Hükümetinin atadığı bürokratlar olduğuna ve taksit zulmünün bitmesi için yarınki toplantıda bir kez daha "hayır" oyu vermemeleri yönünde kendilerine çağrıda bulunduklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yarın 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu çalışmayacak. Bu vesileyle, 98'inci yılını cuma günü kutlayacağımız kimsesizlerin kimsesi cumhuriyetimize giden süreçte, başta Mustafa Kemal Atatürk'ü, kurucularımızı ve Kurtuluş Savaşı'nda canlarını veren asker, sivil tüm vatandaşlarımızı, tüm şehitlerimizi saygıyla, minnetle, rahmetle anıyoruz. Cumhuriyetin ikinci yüzyılına girerken bu cumhuriyeti demokrasiyle taçlandıracağımızın, yirmi yıla yaklaşan Adalet ve Kalkınma

Partisi iktidarında kangrenleşen tüm sorunlara bir çözüm önerimizin olduğunun da altını çiziyoruz.

Sayın Başkan, Türkmenistan'ın bağımsızlığını kazanışının 30'uncu yılını kutluyor ve Türkmenistan'a selamlarımızı, sevgilerimizi iletiyoruz.

Sayın Başkan, Trabzon Sürmene'de ressam Gökçe Erhan'ın deniz ekosistemini tehdit eden birtakım balık çiftliklerine karşı bir basın açıklamasına hazırlandığı sırada, bu basın açıklamasına saatler kala evi yakıldı. Bir çevre aktivistine karşı yapılan bu eylemi kınıyoruz. Sorumluların bir an önce ortaya çıkarılıp cezalandırılmasının takipçisi olacağımızı ifade etmek istiyoruz.

Sayın Başkanım, bundan on beş gün önce Ankara'da Endonezya Dışişleri Bakanıyla bir basın toplantısı düzenleyen Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, dostluğumuzun nişanesi olarak büyükelçiliklerimizin olduğu caddelere her iki ülkenin ilk cumhurbaşkanlarının isminin verileceğini açıklamıştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ankara'da Sukarno, Cakarta'da da Atatürk'ümüzün ismi büyükelçiliklerimizin bulunduğu caddelere verilecekti. Biz bunu, Cumhuriyet Halk Partisi olarak büyük bir memnuniyetle takip ettik. Atatürk isminin Endonezya'da kendisini İslamcı olarak tanımlayan bazı grupların tepkisini çektiği ve bu konuda bir geri adım atılabileceği ifade ediliyor. Buradan, bu tutanakları takip edip yarın öğleye kadar kriptosunu yazıp Cakarta'ya yollayacak Endonezya Büyükelçiliğindeki uzman arkadaşla sesleniyoruz: İyi yaz kardeşim, Cakarta iyi okusun, Türkiye'yi yapılacak ilk seçimden sonra yönetecek iktidar partisi olarak bu gelişmeleri yakından takip ediyoruz, Atatürk'ün isminden imtina edenlerle önümüzdeki dönem diplomatik ilişkilerimiz ona göre sürdürülecektir. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, son olarak şunu ifade etmek isterim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika, buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, yarın İstanbul'da UKOME toplantısı var. Ulaşım Koordinasyon Merkezi, Ekrem İmamoğlu seçilene kadar 10 merkezî yönetim temsilcisi, 1 Taksiciler Odası Başkanı, 11 büyükşehir temsilcisiyle karar alıyordu, eşitlik durumunda Büyükşehir Belediye Başkanının dediği karar uygulanıyordu. Ekrem İmamoğlu İstanbul'da iktidara geldikten, belediye başkanlığını kazandıktan sonra UKOME'nin yapısı değiştirildi ve 5 tane daha bakanlık temsilcisi getirildi. Bu UKOME, 9 keredir İstanbul'daki 17.395 taksiye ilave gelecek 5 bin taksiden ilk bininin iznini iptal ediyor ve onaylamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “İstanbul 6 milyon kişiye kaç taksi hizmet ediyorsa 16 milyon olduğunda da o kadar taksi yeter.” diyorlar, belli bir çıkar çevresinin çıkarını koruyorlar ve İstanbullulara çile çektiyorlar. Herkes yaşıyor ve biliyor ki İstanbul'da taksiye erişmek, boş taksi bulmak imkânsız. Ekrem Başkanın İstanbullular için yaptığı bu işe 5 bakanlık temsilcisi her seferinde “Hayır.” diyor, 9 kez “Hayır.” dediler, yarın 10'uncu kez “Hayır.” derlerse bu kişileri ve bunlara talimatı veren saray rejimini bütün İstanbullulara şikâyet edeceğiz. Karanlıkta, elinde çocuğu ateşli, hastaneye gidecek, bekleyen bir baba, bunun partisi olmaz; yolda yürürken arkadan yaklaşan birinden tedirgin olup, bir taksiye atlayıp uzaklaşmak isteyen bir kadın, bunun partisi yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aceleyle, geciktiği sınavına yetişmek isteyen öğrencinin el kaldırdığında durmayan taksi, bunun partisi yok. İstanbullulara zulmedenlerin, UKOME'de ret oyu kullananların hepsi AK PARTİ Hükûmetinin atadığı bürokratlardır. İstanbullular, UKOME toplantısında, size zulmedilsin diye, İstanbulluların burnundan gelsin diye ret oyu verdiren AK PARTİ'yi şikâyet ediyoruz. Buradan çağırımızdır: Taksi zulmünün bitmesi için yarınki toplantıda bir kez daha “hayır” oyu vermesinler, İstanbullulara yapılan zulüm, yeter artık. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Elitaş.

29.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutladığına, Türkmenistan'ın bağımsızlığının 30'uncu yıl dönümüne, Romanların ve Kürtlerin tamamını “işsiz” diye tanımlamanın bölücülük ve ayrımcılık olduğuna, Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre suç işleyenlerin tutuklu ya da hükümlü olduğuna ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'i Endonezya Büyükelçisine gösterdiği tepkinin yüzde 1'ini Atatürk'ün isminden rahatsız olan kendi il başkanlarına göstermesi durumunda tebrik edeceğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Yarın idrak edeceğimiz, 29 Ekim günü idrak edeceğimiz -cuma günü- Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 98'inci yılını tebrik ediyorum. Ülkemizin Kurtuluş Savaşı vererek bugünlere gelmesinde, başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, silah arkadaşlarına, atalarımıza şükranlarımızı iletiyorum.

Bugün yine Türkmenistan'ın bağımsızlığının 30'uncu yılı. Tüm Türkmenistanlı kardeşlerimizin bağımsızlıklarını tebrik ediyor, nice 30'uncu yıllara ulaşmalarını temenni ediyoruz.

Biraz önce gündem dışı yapılan konuşmalar maalesef çok üzücü şekilde bir aidiyetçilik, ayrılıkçılık, bölücülük olarak tanımlanabilecek, hissettirecek söylemler içeriyor. Herkesin aidiyeti farklı olabilir ama bizim esas kimliğimiz Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığıdır. Türkiye Cumhuriyeti içerisinde yaşayan herkes bu çatı altında eşit ve aynı şartlar altında ilgi görür. Kalkmış birisi “Romanlara şöyle yapılıyor, Kürtlere böyle yapılıyor. Onlardan şu kadar işsiz sayısı fazla...” Bakın, Türkiye'de Eylül 2021 itibarıyla -yuvarlak söylüyorum- işsizlik oranı yüzde 13. Bunun içinde Kürt de var, Türk de var, Çerkez de var, Laz da var, Arap da var, Roman da var, Türkiye'de yaşayan kimse o kadar var. Ama bu yüzde 13'te, Romanların tamamını “işsiz” diye görmek, Kürtlerin tamamını “işsiz” diye tanımlamak tamamen bölücülüktür, ayrımcılıktır.

HABİP EKSİK (İğdir) – Hepsini güvenlik soruşturmalarıyla eliyorlar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O heyecanlı, kürsü heyecanıyla bir şeyler söylenebilir ama bir milletvekili kürsüye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – ...çıktığı an bir milletvekili edası içerisinde, ona yakışır çerçevede konuşmalarını yapması gerekir, ciddi olması gerekir.

Yine, bir milletvekili arkadaşımız “Kürtler niye hapiste?” Arkadaş, Türkiye'de eğer hapiste yatan binlerce insan varsa bunların ırkı olmaz, alt kimliği olmaz, üst kimliği olmaz, suç işleyen kimse hapistedir. Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre suç tanımlanan işlemleri yapanlar ya tutukludur ya hükümlüdür. “Bu Kürt hapiste.” diye, “Bu Roman burada.” diye ifade etmek maalesef Türk vatandaşlığının kendisine verdiği tanımlamaları hakkıyla yerine getirmemek ve anlayamamak demektir.

Öbür taraftan, Sayın Özel önemli bir şey söyledi; Cakarta'da Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün isminin konulması çok

önemli. Uyarıyı da yaptı Endonezya'nın Ankara Büyükelçisine.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama önce şunu söyleyeyim: Senin il başkanın Atatürk adından rahatsız. Endonezya Büyükelçisine gösterdiğin tepkinin yüzde 1'ini göster, seni tebrik ediyorum ama onu yapamıyorsunuz, onu gösteremiyorsunuz. Çünkü beyefendi kulaklarınızı çeker.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel...

30.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Romanlarla ilgili kısım Özcan Purçu'ya atfen olduğuna göre şöyle söyleyelim: Her türlü eşitsizlikte, ayrımcılıkta, nefret suçunda kişinin beyanı son derece esastır. Burada milyonlarca kişi var ve diyorlar ki: "Biz hak ettiğimiz gibi barınmıyoruz, beslenemiyoruz ve yaşayamıyoruz." Türkiye Cumhuriyeti'nde bir grup bunu söylüyorsa bu Meclisin yapması gereken bunu ciddiye almaktır, reddetmek değil. Reddedenler, inkâr edenler sorunun sebebidirler, çözümü olamazlar. O yüzden zaten önümüzdeki seçimlerde millet iktidarı değiştirmeye karar verdi.

Gelelim diğer hususa. İl başkanından kasıt, anladığım kadarıyla, Canan Hanım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Açık ve net, ben ismini söylemek istemiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ak troller, Canan Hanım'ın bir konuşmasındaki bir kısmı alıp kullandılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Diyorlar ki: "Canan Kaftancıoğlu Atatürk ismini kullanmak istemiyormuş." Ben kendi hesabımdan paylaştım, o konuşmadan dört gün önce -konuşma 9 Eylül, o 5 Eylül günü- 23 kez -4'ü "Gazi Mustafa Kemal Atatürk" olmak üzere- Atatürk'ü anlatan bir panelde Atatürk ismini kullanmış, Halk TV tarafından da yayınlanmış. Canan Kaftancıoğlu değil, Cumhuriyet Halk Partisinin herhangi bir üyesinin Atatürk kelimesinden bırakın rahatsızlık duymayı, Atatürk'e minneti benden eksikse ben onu partilim de kabul etmem, Türkiye Cumhuriyeti'ne yakışır bir vatandaş da kabul etmem, nokta. (CHP sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, izin verirsiniz bir ilave yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Bunu devam ettirelim mi şimdi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben cevap vermek adına değil, eksik kalan bir durum var, izin verirsiniz onu söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Peki, önce Sayın Oluç'a söz veriyorum.

Sayın Oluç, buyurun.

31.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Elitaş'a bir iki hatırlatma yapmak istiyorum. Tabii, bu konuyu bütçe geldiği zaman daha çok tartışacağız, hani, onun için uzatmayacağım ama bakın "Türkiye'nin en yoksul kentleri hangi kentlerdir?" diye sıralama yaptığınızda neresi olduğunu ben size söyleyeyim...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – PKK'nın tehlikesi altında kalan kentler, PKK tehdidi altında olan kentler.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yok, bakın, öyle değil, öyle değil, hamaset yapmayın Sayın Elitaş, siz ekonomiyle ilgili bir insansınız. "Türkiye'de bölgesel eşitsizlik" denilen şey çok açık ve net; yıllardan beri, onlarca yıldan beri süren bir şeydir. Ağrı'sı, Diyarbakır'ı, Şırnak'ı, Hakkâri'si, Siirt'i, saymakla bitmez; en yoksul iller hep bunlardır. Bakın TÜİK verilerine ya, bana değil, TÜİK verilerine bakın, işsizliğin en çok olduğu iller yine bunlardır. TÜİK verilerine bakın, yatırımların en az olduğu iller yine bunlardır. TÜİK verilerine bakın, ben bunu ezbere söylemiyorum. Ama bu tartışmayı bütçe geldiğinde çok daha yoğun yaparız, sizin dediğiniz gibi değil, bunun ayrımcılıkla, bölücülükle bir alakası yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bu mevzu, uzun mevzu...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim, toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bir ekonomik durumla ilgili bir laf ediliyor siz bunu bambaşka bir yere çekiyorsunuz. Yani Türkiye'de bölgesel eşitsizliğin olduğunu...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – "Hapishaneler" diyorsunuz, hapishaneler.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – ...ve sizin Güneydoğu ve Doğu Anadolu diye tarif ettiğiniz bölgenin bölgesel eşitsizlikte 1'inci sırada yer aldığını yani bunu lise talebesine sorsanız bilir, siz bunu reddediyorsunuz; hayret bir şey.

İkincisi, ya esprili bir şey söyledim -onu da tam, demek ki belki ben anlatamadım, hadi kabahat bende olsun- "Siz iktidar olarak övünüyorsunuz ya 'Kürtlere her türlü hakkı verdik.' diye, 1'inci sıraya da şunu yazdınız ya: 'Kürtler cezaevinde analarıyla Kürtçe konuşabiliyor.' diye, ben de 'Ya tamam göre Türkiye'deki iş gücüne katılım oranı yüzde 68,5 erkek, yüzde 31,5 kadın şeklinde ama kürsüdeki konuşmacı "yüzde 13" diye söyledi. Muhtemelen takdim tehir yapmıştır, o şekilde değerlendiriyorum. Yine

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Elitaş, cevap içinde esasında.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, cevap vermek değil de bir konuyu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

32.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun yaptığı gündem dışı konuşması ile Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Biraz önceki ekonomik verilerden farklı şeyler ortaya çıkar, tutanaklar okunurken "Ya, bu, böyle bir rakam söylemiş ama bu konunun muhatapları cevap vermemiş." diye bir ifade olur, o yanlış olur.

2021 yılının ikinci çeyrek verilerine göre Türkiye'deki iş gücüne katılım oranı yüzde 68,5 erkek, yüzde 31,5 kadın şeklinde ama kürsüdeki konuşmacı "yüzde 13" diye söyledi. Muhtemelen takdim tehir yapmıştır, o şekilde değerlendiriyorum. Yine

bu rakamları ifade etmek istiyorum ki 2021 yılının ikinci çeyreğindeki kadınların istihdama katılım oranı yüzde 31,5'tur, internette bakıp bunu görebilirler.

Sayın Özel önemli bir şey söyledi. Biz belki görmemiş olabiliriz, duymamış olabiliriz ama hep gündeme getiriliyor; sizin il başkanınız "Atatürk" adından rahatsız diye biliyor millet.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ya, yeter artık, ne il başkanı?

ORHAN SÜMER (Adana) – Başkanım, gerekçesini söyledik.

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Desin ki Sayın Özel... İl başkanı burada olmayabilir, sosyal medya var, şimdi bizi dinliyor olabilir veya duymuş olabilir. İl başkanı "Kardeşim, ben o sözleri kullanmadım, ben 'Atatürk' sözünden muzdarip değilim." diye yazsın hep beraber görelim. Yani işin özü bu.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kaç defa açıkladı.

ORHAN SÜMER (Adana) – Kaç defa açıklama yaptı Başkan.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Dedi zaten ya! Bunları kaç defa söyledi.

BAŞKAN – Peki, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır; okutup işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

V.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır ve arkadaşları tarafından, üretim ve ihracatın il özel idareleri ve belediyeler tarafından desteklenebilmesi için genel bütçe vergi gelirlerinden verilecek payın tüm illere adil olarak dağıtılmasını sağlayacak düzenlemelerin belirlenmesi ve hayata geçirilmesi amacıyla 8/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Ekim 2021 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

27/10/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 27/10/2021 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayını sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan

Kocaeli

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır ve 20 milletvekili tarafından "Üretim ve ihracatın il özel idareleri ve belediyeler tarafından desteklenebilmesi için genel bütçe vergi gelirlerinden verilecek payın tüm illere adil olarak dağıtılmasını sağlayacak düzenlemelerin belirlenmesi ve hayata geçirilmesi" amacıyla 8/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 27/10/2021 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Ümit Dikbayır.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÜMİT DİKBAYIR (Sakarya) – Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri; bugün, vekili olmaktan gurur duyduğum Sakarya'mızın kanayan bir yarasına işaret etmek için huzurunuzdayım. İstiyorum ki Sakarya Büyükşehir Belediyesi ve 16 ilçe belediyemizin imkânları üzerinden, daha doğrusu imkânsızlıkları üzerinden Sakaryalıların uğradığı bir haksızlığı bu komisyonda konuşalım.

Yıllardır yaşanan bu sorunu istişare etmek üzere hazırladığım araştırma önergesi için de siz değerli milletvekillerinin desteğini talep edeceğim. Hepinizin bildiği kanun maddeleri ve rakamlarla vakit kaybetmek istemiyorum. Biliyorsunuz, zaten burada ne kadar önemli bir konu olursa olsun konuşma süremiz beş dakika.

Değerli milletvekilleri; belediyeler, vatandaşımızın doğrudan hizmet aldığı en önemli kurumlardandır. Bu hizmetlerin gerçekleştirilebilmesi için belediyelerimizin kendi gelirleri dışında asıl ve önemli kalem bütçeden aldıkları, alacakları paydır. Peki, bu pay nasıl belirleniyor? İl ve ilçe belediyeleri merkezî bütçeden nüfuslarına, yüz ölçümlerine ve en önemlisi de ürettikleri vergi üzerinden pay almaktadırlar. Yani deniyor ki: "Bu il şu kadar vergi üretmiş, bu verginin yüzde 6'sının -alacağı payın- yüzde 60'ına denk gelen rakamı da merkezî bütçeden pay olarak alır." İşte Sakarya'nın ve Sakaryalı hemşehrilerimin sorunu da burada başlıyor.

Bakın, Sakarya Türkiye'nin en çok ihracat yapan 7'nci, bazen de 8'inci ilidir. Mevcut formülasyona göre Sakarya'nın bütçeden alacağı pay bu sıraya uygun olmalıdır yani ihracatta 7'nci sırada olan bir il 30'uncu sırada genel bütçeden pay almamalıdır.

Türkiye'mize en çok döviz kazandıran illerden biri olan Sakarya bu başarısından dolayı tam anlamıyla cezalandırılmaktadır çünkü Sakarya'daki firmaların yaptıkları ihracattan doğan katma değer vergisinin iadesi belediyelerimizin bütçesinden kesiliyor. Oysa zor değil, ilgili kanun maddesine konulacak bir cümleyle bu sorunu aşabiliriz. Bakın, 30 büyükşehir belediyesi arasında bütçeden aldığı payla ancak 27'nci, 28'inci, hatta 30'uncu sırada yer almaktadır Sakarya. Şimdi sizlere soruyorum: Bu, Sakarya'ya reva mıdır, hak mıdır? Diğer büyükşehir belediyelerimiz daha fazla pay alıyor demiyorum -mümkünse daha fazla alsınlar, daha iyi hizmetler versinler- ben diyorum ki bu kadar üreten, ülkesine bu kadar kazandıran Sakarya'nın ve Sakaryalının günahı nedir?

Bakın, size daha açık rakamlar vereceğim: İhracatta 7'nci, 8'inci sırada yer alan Sakarya, 2018 yılında kişi başına 202 lira pay alırken diğer illerin aldığı ortalama pay 503 lira. Yine, 2019 yılında büyükşehirlerimizin merkezî bütçeden aldıkları payın ortalaması kişi başına 535 lirayken Sakarya'nın aldığı pay 210 lira. 2020 yılında da Türkiye ortalaması 665 lirayken Sakaryalının payına düşen kişi başına sadece 288 lira. Burada aldığımız sadece ortalama yani 7'nci sıradakinin payını istemiyoruz biz, ortalamasını istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu nedenle Sakarya'mız merkezi bütçeden her yıl ortalama 300 milyon lira daha az pay

almaktadır, 300 milyon lira. Bu çoğu büyükşehir için fazla bir para olmayabilir ama Sakarya'mız için çok kıymetli bir bütçedir. Sakarya Büyükşehir Belediyesi ve 16 ilçe belediyemiz merkezi bütçeden hakkını alabilse, mesela, 195 milyon lira olan Akçay Barajı'ndan her yıl 1 tane daha yapabiliriz. Mesela, Sakarya'da ulaşım çağı atlatacağı iddia edilen ve 30 milyon liraya mal olan SGK KöprülÜ Kavşağı'ndan her yıl 10 tane yapabiliriz. Karaman-Korucuk toplu konutları ile merkeze raylı sistem üç, en geç dört yıl içinde yapılıp Sakaryalının hizmetine sunulabilir. Sakarya bütçeden hak ettiği payı alabilseydi kentimizi daha önce hiç tanımadığı metroyla tanıştırmalı, böylece Sakarya'nın trafiğine de nefes aldırabilirdik. Belki de en önemlisi, 1999 depreminde hasar almış ve içlerinde 60 bine yakın vatandaşımızın yaşadığı binalarımız beş yıl içinde yıkılıp yerlerine yenisi yapılabilirdi -ki bu binaların yarın yıkılması lazım- vatandaşlarımız da bu beton tabutlardan kurtulabilirdi.

Değerli milletvekilleri, bugün, burada sizlere bu gerçeği anlatma sebebim odur ki gelin, bu önergeye destek verin, oturup istişare edelim, Sakaryalının hakkını teslim edelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ÜMİT DİKBAYIR (Devamla) – İktidarın ancak şiirlerde hatırladığı Sakarya'ya artık sırtını değil yüzünü dönmesini talep ediyorum.

Sakarya, yüce Meclise -her partiden- 7 milletvekili göndermiştir. Tüm vekillerin -hakkınızın teslimi için- verdiğim önergeye verdiği oyu takip edeceğim. Sakarya için gereğini yapanları sizlerle birlikte alkışlayacağım ancak yapmayanları da bizzat Sakarya'da kapı kapı, sokak sokak kahvede, iş yerlerinde vatandaşlarımıza şikâyet edeceğim. Bugüne kadar hiçbir önergemize “evet” demediniz, bugün bir “bismillah” deyin, bu önergemize “evet” deyin, vatandaşımızın Türkiye Büyük Millet Meclisine bir umut ışığı doğdurun.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Erol Katırcıoğlu.

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İyi Parti Grubunun Sakarya özelinde vermiş olduğu -vergi iadeleriyle ilgili- öneri üzerinde Halkların Demokratik Partisinin görüşünü ifade etmek üzere buradayım.

Şimdi, efendim, esasında konu Sakarya'yla ilgili olmakla birlikte, genel olarak baktığımızda, bunu bir makro çerçevede değerlendirdiğimizde, ihracatın desteklenmesiyle ilgili olan bir konuya geliyor. Gerçekten de Türkiye'de bir zamandan beri -ki şu anda bütçe konuşmalarında daha çok altı çiziliyor- ihracatın rekorlar kırdığına dair ifadeler var. Evet, ihracatın gerçekten son aylarda ve bu yıl itibarıyla da rekor düzeyinde bir gelir kaynağı olduğunu gördük. Fakat değerli arkadaşlar, ihracatın alt kalemlerine baktığımız zaman bunların çok geleneksel ürünlerden kaynaklandığını görüyoruz. Yani yeni teknolojilerle ilgili veya ileri teknolojileri içeren mal ve hizmet ihracatımızın çok düşük olduğunu görüyoruz. Ki biliyorsunuz bir ülkenin büyümesi doğrudan doğruya ihracatta elde ettiği başarıyla büyük ölçüde belirleniyor. Dolayısıyla da ihracat bir anlamda ekonominin gelişmesinin en önemli ivmesini yaratıyor. Şimdi, dolayısıyla da bu konunun Türkiye için gerçekten önemli bir konu olması lazım. Ben doğrusunu isterseniz, bu genel bütçeden il idarelerinin aldığı vergi paylarıyla ilgili olarak benimsenen kriterlerin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum açıkçası. Çünkü bu kriterlerin gerçeği anlamak için çok yeterli olmadığı kanaatindeyim. Dolayısıyla da biz bu kriterler üzerinde yeniden bir düşünme sürecini, eğer oylarınızla onaylanırsa bu araştırma önergesiyle ilgili olarak kurulacak olan komisyonda bunların tartışılmasını sağlayabiliriz ve böylelikle de gerçekten -Sakarya özelinde arkadaşımız ifade etti- büyük ihracat yapan önemli bir ihracat merkezimizin genel bütçeden aldığı payın düşük olmasının bir anlamda gelişmenin de yani Sakarya ili çerçevesinde gelişmenin de önünde bir engel olduğunu söylememiz mümkün. Dolayısıyla da biz bu önergenin tartışılması gereken bir önerge olduğunu düşünüyoruz ve özellikle Adalet ve Kalkınma Partisindeki arkadaşlar ki genellikle ihracatta büyük başarılar elde ettiklerini söylüyorlar haklı olarak, bunu daha da geliştirmek için belki böyle bir komisyon kurulmasına destek verirsiniz diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ordu Milletvekili Sayın Seyit Torun. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEYİT TORUN (Ordu) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; yerel yönetimler vatandaşın en yakın demokratik hizmet kurumlarıdır ancak üzülmekle ifade ediyorum ki son yirmi yıl içerisinde yerel yönetimlerin bu işlevine çok büyük zararlar verilmiştir. Sadece bir örnek vermem gerekirse Türkiye'de 2002'de 3.225 olan belediye sayısı 1.390'a düşürülmüş, 1.835 belediyenin kapısına maalesef kilit vurulmuştur. Belediye başına düşen kişi sayısı gelişmiş ülkelerde 10 binin altına inmekle birlikte Türkiye'de 60 binlere yükselmiştir. Türkiye'de artık yeni bir yerel yönetim reformuna şiddetle ihtiyaç vardır.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak İkinci Yüzyıla Çağrı Beyannamemizde de söz verdik, yeni bir merkez yerel dengesi kuracağız ve şimdiden bunun hazırlıklarını da tamamlıyoruz. Genel bütçe vergi gelirlerinden aktarılan paylar da ayrı bir tartışma konusudur. Bu payların dağıtılmasında ciddi adaletsizlikler oluşmakta ve bizim bu kapsamda İYİ Partinin önerisini de desteklediğimizi ifade etmek isterim.

Değerli arkadaşlar, yerel seçim sonuçlarını içine sindiremeyen iktidar, belediyelerimizin önünü kesmek için her türlü hukuksuz yola başvurmaktan çekinmiyor. Belediyelerimizin hakkı olan kaynaklar dahi ellerinden alınıyor. Örneğin, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı son üç yılda belediyelere 2.628 araç yardımı yapmıştır ama gelin görün ki bu araçların yüzde 97'si sadece Cumhuriyet Halk Partisi belediyelerine verilmiştir. Orman Genel Müdürlüğü son iki yılda 155 aracını sadece Cumhuriyet Halk Partisi belediyelerine hibe etmiştir. Bunların hepsi belgelerle sabittir.

Diğer bir konu ise Türkiye Belediyeler Birliğidir. Birliğin bütçesinin yüzde 50'den fazlası Millet İttifakı belediyelerinin kesilen paylarından oluşmasına rağmen maalesef AK PARTİ'li isimlerin oluşturduğu birlik yönetimi kaynakların tamamına yakını sadece kendi belediyelerine aktarmaktadır. Buradan hepinizin vicdanına soruyorum: Belediyeyi kazanamadım diye vatandaşın hizmet götürmesini engellemek hangi vicdana, hangi adalet anlayışına sığar?

Değerli arkadaşlar, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Erdoğan işte bu haksızlıkları anlattığım için rahatsız olmuş. Uçakta, kendisine gazeteci diyen bir AK PARTİ'li belediye meclis üyesinin sorusu üzerine bana hem “yalancı” hem de “Belediyecilikten anlamıyor.” demiş. Öncelikle şunun altını çizmem gerekiyor: Ben Sayın Erdoğan'ın görev süresinin 4 katı Belediye Başkanlığı yaptım. Ayrıca, Ordulular da beni yaptığım dönemimle gayet iyi bilirler. Ben kentime ihanet etmedim ama İstanbul'a ihanet edenlerden de belediyecilik dersi alacak değilim. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

SEYİT TORUN (Devamla) – Yalan meselesine gelince sormak istiyorum: Belediyelerimizin kredilerine onay vermediğiniz mi yalan? Çevre Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği, Orman Genel Müdürlüğü kaynaklarının ve hatta Cumhurbaşkanlığının kaynaklarının hukuksuzca iktidar belediyelerine aktarıldığı mı yalan? İstanbul Büyükşehir Belediyemizin taksit talebinin 9 kez reddedildiği mi yalan? Sayın Erdoğan'a soruyorum, bunların hangisi yalan?

Erdoğan vatandaşın aklıyla alay etmeden önce şu sorulara cevap vermelidir. Şunu da kimse unutmasın: Hakaret ederek gerçeğin üstünü örtemez, bizleri de asla susturamazsınız. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Uğur Aydemir.

Buyurun Sayın Aydemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, İYİ Parti grup önerisinde belediyenin kaynaklarına dair bir önergesi var. Biliyorsunuz, ülkemizde toplanan vergilerin bir kısmını belediyelere aktarıyoruz. Büyükşehirlerde genel bütçeli vergi gelirlerinin yüzde 6'sı vergi iadeleri düşüldükten sonra belediyeye aktarılmaktadır. Bu yüzde 6'nın yüzde 60'ı büyükşehirin kendi kasasında kalmakta, yüzde 40'ı da büyükşehir belediyelerinde kullanılmak üzere havuza aktarılmaktadır. Evet, İYİ Partili hatip arkadaşımızın da ifade ettiği gibi, bu gelirlerden bazı büyükşehirler azami şekilde faydalanmakta, bazı büyükşehirler de bu gelirlerden istenildiği düzeyde faydalanamamaktadır. "Bu neden kaynaklanıyor?" diye baktığımızda -az önce diğer hatiplerimiz de bahsettiler- vergi iadelerinden kaynaklanmaktadır. Hakikaten, baktığımızda, Sakarya'da -bir ihracat şehri olduğundan dolayı- firmalar bayağı yüksek bir miktarda iade almaktadır dolayısıyla yerelde kalan, kaynağında kalan vergiler azalmaktadır. Bazı aylarda yüzde 78'e varan -önergede de ifade ettiği üzere- kesintiler yaşanmaktadır, hatta ve hatta bazı aylarda yüzde 100'e yakın vergi kesintisi olmaktadır. Baktığımız zaman burada bir gelir kaybı olduğu aşikârdır. Şimdi "Ne yapabiliriz?" diye baktığımızda gelin hep beraber bu gelir dağılımındaki haksızlığı ortadan giderelim. "Nasıl giderelim?" diye bakıyorum, gelin...

AHMET KAYA (Trabzon) – Ayrımcılık yapmayın, ayrımcılık.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Evet, gelin hep beraber bu gelir dağılımını tekrar bir gözden geçirelim. Nasıl geçirelim? Nüfus bazlı gelir dağılımına geçelim, nüfus bazlı. Mesela, Kocaeli'de kaç kişi yaşıyor nüfusuna bakalım, 85 milyona bölelim, kişi başına ne kadar para düşmesi lazımsa... Sayın Başkanım da orada, tekrar 81 ili gözden geçirerek hep beraber -benim şahsi önerim- partiler otursunlar, bir araya gelsinler...

SEYİT TORUN (Ordu) - Gelişmişliği ne olacak, coğrafi yapısı ne olacak? Yaz-kış nüfusu ne olacak?

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – ...Grup Başkan Vekillerimiz hep beraber bir araya gelsinler bu gelir dağılımındaki haksızlığı giderelim diye öneriyorum. İYİ Parti, tabii...

ÜMİT DİKBAYIR (Sakarya) – Çok başka formülleri var, sadece bu değil.

SEYİT TORUN (Ordu) – Çalışalım dedik çalışmadınız.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Diğer formüle de her türlü formüle de açığız çünkü ben bunu net bir şekilde gördüğüm için, vergilere de "vergi" diyebildiğim için burada Sakarya'ya gelir dağılımı düzeyinde bir haksızlık, bir eşitsizlik olduğu aşikâr. Gaziantep'te de aynı şekilde bir vergi kaybı yaşanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika...

SEYİT TORUN (Ordu) – Biz de yasayı getirin, yeniden değerlendirelim diyoruz işte.

ÜMİT DİKBAYIR (Sakarya) – Oturalım konuşalım diyoruz.

BAŞKAN - Toparlayın lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Sayın Başkanım, toparlıyorum.

Gelin hep beraber nüfus bazlı dağılımı tekrar bir gözden geçirelim. Bunda CHP'yle anlaşmak lazım. HDP'yle, MHP'yle, AK PARTİ'yle, hep beraber Grup Başkan Vekilleri veya partiler bir araya gelsinler, anlaşsınlar.

Değerli Başkanım, bakınız, gelir dağılımı dediğimizde, 2002 yılında 4,7 milyar yerel yönetimlere kaynak aktarılmış. 2020 yılında ne kadar bu biliyor musunuz? 20 kat artırılmış. Kim artırdı bunu? Cumhurbaşkanımızın liderliğinde AK PARTİ hükümetleri tam 95 milyar paraya çıkarmışız bu kaynağı.

SEYİT TORUN (Ordu) – İyi de genel bütçe vergi gelirlerinde var zaten, bunu dağıtmak zorundasınız zaten.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Bundan övünç duymamız lazım, bundan gurur duymamız lazım. Bunu başaran bir AK PARTİ Hükûmeti var. 4,7 milyar nere, 95 milyar nere?

Evet, hakaret etmememiz lazım, buraya her çıkan arkadaşımızın da hakaret etmemesi lazım. Birbirimize saygı sevgi çerçevesinde, saygınlık içerisinde konuşmalarımızı yapmamız lazım.

SEYİT TORUN (Ordu) – Hareket etmedik ki.

ORHAN SÜMER (Adana) – Hakaret etmedi; aksine, hakaret edeni uyardı.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – AK PARTİ'nin olduğu yerde haksızlık olmaz, adaletsizlik olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEYİT TORUN (Ordu) – Adalet hiç olmadı ki.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – AK PARTİ 81 ilin 81 belediyesine de aynı hizmeti götüren bir partidir.

Teşekkür ederim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, karar yeter sayısı istiyorum.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunacağım, karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip Üyeler arasında ihtilaf var, oylamayı elektronik oylama cihazıyla yapacağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

("Sisteme giriş yapamıyoruz, çalışmıyor." sesleri)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Başkanım, almıyor ki, kâğıt kabul ederseniz...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, arkadaşlarımız giremiyorlar, buradalar.

Sayın Başkan, sizin huzurunuzda imzalayan milletvekillerini yok saymak düzgün olmaz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ya "Pusula kabul etmiyor." diyorsunuz, kabul ediliyor. Hangisi doğru? Kabul ediliyor mu, edilmiyor mu?

Sayın Başkan, kabul ediliyor mu, edilmiyor mu?

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 12’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.
İYİ Parti Grubu önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı, şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan’ın, İYİ Parti grup önerisinin oylamasında yaşanan teknik probleme ve bu tip oylamalarda pusula kabul edilmeyeceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, biraz evvel bir kargaşa oldu, sebebi şu: Milletvekili burada, yok kabul ediliyor, acaba bir boşluk var mı? Ama Lütfü Bey haklı, bu tip oylamalarda pusulayı hiçbir zaman kabul etmemişiz -arkadaşlarla görüştük- dolayısıyla pusula getirmeyin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika...

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- İYİ Parti Grubunun, Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır ve arkadaşları tarafından, üretim ve ihracatın il özel idareleri ve belediyeler tarafından desteklenebilmesi için genel bütçe vergi gelirlerinden verilecek payın tüm illere adil olarak dağıtılmasını sağlayacak düzenlemelerin belirlenmesi ve hayata geçirilmesi amacıyla 8/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Ekim 2021 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Teknik problem olduğundan oylama için beş dakika süre veriyorum. Sisteme giremeyenlere teknik elemanlar yardımcı olacaklar.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Öneri kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Elitaş.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın, Başkanlık Divanının işari oylamalarda pusula alınmamasına ilişkin aldığı kararın İç Tüzük’ün 146’ncı maddesine aykırı olduğuna ve Başkanlık Divanının bu görüşünü yeniden gözden geçirmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sanıyorum Başkanlık Divanının aldığı bir karar gereğince, işari oylarda pusula alınmamasıyla ilgili bir karar alınmış fakat İç Tüzük’ün 146’ncı maddesini okuduğumuzda alınan bu kararın İç Tüzük’e aykırı olduğu açıkça görülüyor. İzin vererseniz İç Tüzük 146’yı okuyorum: “Oya konulan bütün hususlar, Anayasada, kanunlarda veya İçtüzükte ayrıca hüküm yoksa, toplantıya katılan milletvekillerinin salt çoğunluğuyla kararlaştırılır. Salt çoğunluk belli bir sayının yarısından az olmayan çoğunluktur. İşaretle oylamada olumlu oylar, olumsuz oylardan fazlaysa, oya konan husus kabul edilmiş; aksi halde, reddedilmiş olur. Genel Kurulda bulunup da oya katılmayanlar yeter sayıya dahil edilirler.” Özellikle bu son cümle çok önemli. Biliyorsunuz yeni bir elektronik sisteme geçtik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama burada, sizin huzurunuzda pusulayı imzalayan milletvekillerini yok saymak demek, makineye inanıp milletvekillerine inanmamak demektir. Bu manada Başkanlık Divanının bu görüşü yeniden gözden geçirmesini talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Yalnız, sisteme giremeyen arkadaşlar, teknik elemanlar burada. Genel Sekreterlik...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Gene giremedik Başkanım.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Başkanım, sistem çalışmıyor.

BAŞKAN – Onlar yardımcı olsunlar, bu meseleye bir çözüm bulsunlar şimdilik, sonra sizin dediğinizi şey yapalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Özgür Bey, buyurun.

34.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, işari oylamalarda pusula kabul edilmemesi konusunun doğru mecralarda hep birlikte tartışılması gerektiğine ve Meclis Genel Kurulunda toplantı yeter sayısı bulunmazken sadece karar yeter sayısına bakılmasının artık kabul edilebilir olmadığına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, şimdi, bu elektronik dönüşümü hep birlikte destekledik, işlerlik kazanmasını istiyoruz ve iki hafta gibi bir geçiş sürecinde de bazı şeylere toleranslı yaklaşılmıştı. Bu geçiş sürecini biraz daha uzatabiliriz de. Hiçbirimiz milletvekillerimize eziyet çekirtmek istemeyiz ancak 146’yla ilgili işari oylamalarda pusula kabul edilmemesi engelli milletvekilleri ve parmak izi kesinlikle alınamayan milletvekilleri... Ki onlar için biz bir ayrıcalık tanıdığımızı mutabakatımızda bildirdik. Bunun dışında, çok katı bir temayülü kökten sarsmak olur ki bunun üzerinde uzunca konuşmak lazım. Başkanlık Divanının kararında yasama uzmanlarımızın, geçmiş dönem Genel Sekreterimizin, Kanunlar Kararlar Dairesinin çok kabul edilebilir, çok haklı ve bu katı temayülün oluşmasına katkı sağlamış görüşleri var. Sadece bunu tutanağa geçirmek istedim. Doğru mecrada hep birlikte tartışırız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir başka ilave de benden -bunun da tartışılması gerekir- hepimiz biliyoruz ki aynı maddede “Oya konulan bütün hususlar, Anayasada, kanunlarda veya İçtüzükte ayrıca hüküm yoksa, toplantıya katılan milletvekillerinin salt çoğunluğuyla...” diye başlayan yerde biz eskiden işari oylamada şunu yapıyorduk: Karar yeter sayısı istendiyse ona, yoklama istendiyse ona bakıyoruz ama şimdi bu, yeni sistemde sizin önünüzde. Biliyorsunuz, Anayasa Mahkemesinin son kararı da açıkça

diyor ki: "Meclisin bütün iş ve işlemlerinde toplantı yeter sayısı olmalıdır." Bunu sizi eleştirmek için yapmadığımı biliyorsunuz, siz uygulamayı sürdürüyorsunuz ama artık gözünüzün önünde "186" yazarken, kâtip üyenin önünde "186" yazarken yani toplanamaz bir çoğunlukta sadece karar yeter sayısına bakmamız da artık kabul edilebilir değil, o açıdan o konudaki bir katı teamül de tartışmaya açılmış olacak.

Arz ederim.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Meclis Başkanına bir Meclis Başkanlık Divanı toplantısı düzenleyerek bu konuyu çözmeye yönünde bir öneri götürdüğüne ilişkin konuşması

BAŞKAN – Biz -ben biraz evvel, arada Meclis Başkanını aradım- bir Meclis Başkanlık Divanı yapalım, bu konuyu kendi aramızda çözelim diye bir öneri götürdük.

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan ve arkadaşları tarafından, fahiş fiyatları tüm yönleriyle ele almak ve kalıcı çözümler üretmek amacıyla 26/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Ekim 2021 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 27/10/2021 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

26 Ekim 2021 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan ve arkadaşları tarafından (15034 grup numaralı) fahiş fiyatları tüm yönleriyle ele almak ve kalıcı çözümler üretmek amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 27/10/2021 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Musa Piroğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, dün değil evvelsi gün akşam eve giderken benzin istasyonlarının önündeki, benzinliğin önündeki levhalara baktım, benzin 8 liraydı, dün akşam giderken baktım, 8.45 liraydı, sabah geldim, 8.65 lira oldu. Yani benzinin fiyat artışına yetişemiyoruz. Bu sadece benzinle alakalı değil, kiralılar tavan yapmış durumda, gıda fiyatlarındaki enflasyon yüzde 30'u bulmuş durumda ve halkın alım gücü dibe vurmuş durumda. Cumhurbaşkanı buyurdu "Her kapıcının arabası var." diye. Demek ki bütün kapıcıların benzin fiyatı gibi bir derdi de olmuş oldu.

"Fahiş fiyat." diyorlar ve fahiş fiyatla mücadele yapıyorlar için de zabıta ve polis kolluk kuvvetlerini devreye koymuş durumdadır. Açıkça söylemek gerekiyor ki fahiş fiyat yok, zamlı fiyat ve yüksek enflasyon var. Enflasyon niye artıyor yani halkın gelir düzeyi niye düşüyor? Şöyle bir laf ediliyor: "Dünya çapında petrol fiyatları yükseliyor." Sabah okudum, gene AKP'li biri açıklama yapmış, diyor ki: "Dolar dünya çapında yükseliyor." Ama bizim alım gücü düşüyor. Belki fiyatlar yükselebilir ama halkın alım gücü giderek düşmeye devam ediyor.

Kur yüksek arttı, 9,51'lere geldi. Bu kur artışında Cumhurbaşkanının kendi fevri davranışlarının ne kadar etkisi olduğunu bütün dünya gözleriyle gördü. Maliyet artışları tavan yapmış durumda, çiftçi iflasın eşiğinde, gazetelere yansıdı, 1,5 liraya ürettiği soğanı 1 liraya satıyor ama pazardan şehre geldiğinde gıda fiyatları korkunç artmış durumda. Köylü çöktü, yoksullaşma giderek artıyor ve insanlar giderek evsiz kalmaya başlıyor, gündelik hayatını sürdüremiyor, asgari ücret yerinde sayıyor. Bu, bir durum ama başka bir durum daha var. Fiyatlar yüksek olabilir, fiyatlar bütün ülkelerde yükselebilir ama bizim sorunumuz şu: Yüksek fiyatlı ürünleri işçiler alamıyor.

Asgari ücret aslında ekseri bir ücrettir yani "en düşük ücret" denilen şey toplumda aslında herkesin aldığı ücret değildir ama bizim ülkede asgari ücret yaklaşık 40 milyon insanın hayatını geçindirdiği temel ücret hâline geldi ve asgari ücret şu anda, yoksulluk ve açlık sınırının altında seyretmeye devam ediyor.

Peki, bunun sorumluluğu kimde? Yani halkın gelir düzeyi niye bu kadar düştü ya da artan zamlar, yüksek fiyatlar ve sürekli, yetişemediğimiz zamlar halkın hayatını neden bu kadar kötü etkiliyor? Enflasyon geçmişte de çok yüksekti, yüzde 50'yi, yüzde 70'i bulduğu dönemler de oldu ama hiçbirinde bu kadar kötü bir sonuç yaratmadı. Bunun iki sebebi var: Bir, emek maliyeti çok düşük, ücretler çok düşük; ücretleri düşük yaparsa Hükümetin politikaları. Asgari ücreti dayatıyor, sendikaları hareketsiz hâle getiriyor, işçileri örgütsüz hâle getiriyor. Birkaç tane örnek vereceğim: Mitsuba Fabrikalarında işçiler sendikalaşmaya çalıştı - yabancı bir fabrika- fabrika patronu bunu kabul etmedi. İşçiler iki gün işgal ettiler, sendikayı öyle getirdiler. CarrefourSA depolarında işçiler örgütlenmeye kalktılar, işten atıldılar; direniş yaptılar, işçiler tekrar işe alındı. Ve daha orijinali Çin fabrikası Xiaomi; işçiler eyleme gidince fabrikada neler döndüğünü öğrendik. İşçiler asgari ücretin yarısı kadar ücret alıyorlardı ve kölece çalışıyorlardı.

Bu ülkede, bu yabancı firmalar -Bel Karper, Indomie gibi yabancı firmalar- bu ülkenin iş kanunlarını tanımıyorsa, bu ülkedeki resmî ücretin altında ücret veriyorlarsa ve işçilere köle gibi davranıyorlarsa "Güç nereden alıyorlar?" sorusunu sormak gerekiyor ve bu sorunun çok açık bir cevabı var: Hükümetin, iktidarın işçi düşmanı politikalarından alıyorlar. Yerli ve millî Hükümet, işçileri yabancı firmalara, yerli firmalara karşı yani patronlara karşı eziliyor ve işçiler ne zaman sesini çıkarmaya kalksa yerli ve millî polis gücü o işçinin karşısına çıkıyor, Bel Karper işçisine yaptığı gibi çoluk çocuk darbediyor, gözaltına alıyor. (AK PARTİ sıralarından "Doğru değil." sesi)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MUSA PİROĞLU (Devamla) –Tekirdağ Valisinin yaptığı buydu.

Halk yoksullukla uğraşıyor, halk sefaletle uğraşıyor ama biz dün bu Meclisten savaş tezkeresi çıkardık. Herkes biliyor ki bu milliyetçilik rüzgârının altında çocuklarına bedelli askerlik yaptıranların parmakları yatıyor; herkes biliyor ki savaş zenginler çıkarıyor, bedelini yoksullar ödüyor ve ne yapılması gerektiği sorusunun cevabı, az önce verdiğim örneklerde yatıyor. Biz

yoksulluğa sessiz kaldıkça, biz sefaletle boyun eğdikçe bu düzen sürmeye devam edecek; Bel Karper işçisinin yaptığını yapmadığımız sürece, Xiaomi işçisinin yaptığını yapmadığımız sürece, pazar günü meydana çıkan işçilerin yaptığını yapmadığımız sürece yani sokağa çıkıp sesimizi duyurmadığımız sürece yoksulluk sürececek. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs.

Buyurun Sayın Örs. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Genel Kurul gündemine gelen bu önergeyle ilgili İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 25 Ekim 2017 tarihinde Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in liderliğinde kurulan partimizin 4'üncü kuruluş yıl dönümünü kutladık. İYİ Parti umulmadık bir zamanda, umulmadık bir yerlerden çıkıp gelen cesurların öyküsüdür; adaletin, demokrasinin, sorunlu siyasetin öyküsüdür; bir kutlu mücadelenin, bir büyük başarının öyküsüdür ve büyük Türk milletinin öyküsüdür. 25 Ekim 2017'de tek yürek olup hep beraber güçlü Türkiye hayalimizi haykırdığımız o kutlu günde "Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak çünkü artık İYİ Parti var." demiştik. Öyle de oldu, o gün çıktığımız o kıvılcım bugün Türkiye'nin tamamında yanan bir koca ateş oldu. Bugün, 4'üncü kuruluş yıl dönümümüzde "Cesurlar Hareketi"nin lideri Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener ve İYİ Parti, Türk milletinin tek umudu olmuştur. Bu vesileyle, tüm teşkilat mensuplarımıza, partimize gönül veren bütün cesur yüreklerle yüce Meclisimizin kürsüsünden sonsuz teşekkürlerimi iletiyorum.

Değerli milletvekilleri, son dönemlerde başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere AK PARTİ'ye mensup arkadaşlarımızın enflasyonla mücadele ve fiyat artışlarına ilişkin dikkat çeken açıklamalarına şahit oluyoruz. Oysaki biz aylardır gittiğimiz her yerde "Vatandaşlar hayat pahalılığından şikâyetçi, vatandaşın gündemi hayat pahalılığı, gıda fiyatları ve yoksulluk." diyorduk. Bugün baktığımızda konu artık iktidarın da gündemine girmiş oldu. Ancak, iktidar, sanki ülkeyi başkası idare ediyormuş gibi kendi başarısızlıklarını örtmek adına fiyat artışlarının sorumluluğunu başkalarına yükleme çabası içine girmiştir. İktidar sahiplerine şunu hatırlatırım: Lütfen günah keçisi aramayın, enflasyonun da hayat pahalılığının da sorumlusu sizsiniz. Bunu bu şekilde kabul etmeliler, başarısızlıkları bir kez daha tescillenmiştir. Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, Hükümetin enflasyonla mücadele etmek için gerçek anlamda bir program oluşturduğundan söz etmek de mümkün değildir, bunu kabullenmelidirler. Ne TÜİK rakamlarının ne de yandaş medyadaki pembe tabloların inandırıcılığı kalmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Çok özür dilerim Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Değerli arkadaşlar, artık vatandaşta bıçak kemiğe dayanmıştır. Burada asıl mesele, fiyat artışlarına rağmen gelirin sabit kalmasıdır. Yılbaşında 2.825 lira olarak belirlenen asgari ücret, ilk aydan itibaren gelen zamlarla erimiştir. Temel tüketim maddelerine, elektrik, doğal gaz, kömüre ve gıda ürünlerine yapılan zamlar dar gelirli vatandaşlarımızın hayatını zorlaştırmakta, geçim sıkıntısı çekmelerine sebebiyet vermektedir.

Değerli arkadaşlar, biz İYİ Parti olarak milletimizin dertlerini, sıkıntılarını biliyoruz. Hiç kimse merak etmesin, biz buradayız, Türkiye'yi sahipsiz bırakacak değiliz. Milletimize iyi gelmek, Türkiye'yi iyileştirmek için durmadan çalışacağız ve çalışmaya devam edeceğiz diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Özür dilerim efendim, konuşmacıyı Okan Gaytancıoğlu olarak değiştiriyoruz, yetişemedi Genel Başkan Yardımcımız.

BAŞKAN – Öyle mi?

Evet, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin gerçek gündemi fahiş fiyatlar. Vatandaş çarşıya gidiyor, pazara gidiyor; geçen sene 100 liraya doldurduğu çantasını, filesini şimdi 200 liraya dolduramıyor. Bir kurum var, siz o kurumun güvenilirliğini yerle bir ettiniz, Türkiye İstatistik Kurumu. Türkiye İstatistik Kurumu diyor ki: "Enflasyon yüzde 19." Ama elektrige bu yıl içerisinde 3 defa zam geldi, yüzde 29; sabah haberlerinde söyledi, yüzde 45 de bekletiliyor yani büyük bir zam geliyor, büyük bir zam dalgası geliyor, bekletiliyor. Doğal gaz 8 defa zam yaptınız, toplamda yüzde 20, o da bekletiliyor. Mazota 26 defa zam yaptınız, toplamda yüzde 40 yani enflasyonun 2 katı. Gübreye her hafta zam yapıyorsunuz, yüzde 400 yani hem gübre bulamıyor vatandaş hem de enflasyonun çok çok üzerinde zam. Kömüre yüzde 100 zam, yem fiyatlarına yüzde 100 zam, yağ fiyatlarına -her gün millet sıraya giriyor- yüzde 100 zam. Hani siz yerliydiniz, milliydiniz?

Bakın, şimdi sizin yerliliğinizi, milliliğinizi ispatlayacağım. Enflasyon yüzde 19, sizin açıkladığınız resmî rakamlara göre gıda enflasyonu da yüzde 29 yani 10 puan fazla ama kendi çiftçimizden 1 ton buğdayı 2.250 liraya aldık. Şimdi, dün Toprak Mahsulleri Ofisi limanlara getirdi, 3.344 lira yani kendi çiftçimizden daha fazla -bin lira fazla- Rus çiftçisine, Ukrayna çiftçisine veriyorsunuz. Sonra fiyatlar durmuyor, durmaz tabii ki. Arpayı 1.750 liradan aldınız ama 3.180 liradan biz ithal ediyoruz; ayçiçeğini 5.100 liradan aldılar, şu an 8 bin lira; nohut 4.050 liradan alındı, 9 bin lira, 2 katına çıkmış; yeşil mercimek 4.150'den alınmış, Kanada'dan 12.160 liraya 3 katı pahalıya alıyoruz. Arkadaşlar, buna can mı dayanır? Fiyatlar tabii ki artar, fahiş de olur, daha da artar. Emekliye ne verdiniz? Yüzde 5. Memura ne verdiniz? Yüzde 5. Vatandaş nasıl geçinsin?

Peki, kiralalar ne oldu? Kiralar da yüzde 100'e yakın arttı. Kiralık ev bulunamıyor. Tabii ki bütün Suriyelilere, bütün yabancılara 250 bin dolara vatandaşlık verdiniz, ev fiyatları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Ev de bulunmuyor, kiralık ev de bulunmuyor.

Yine, kuru fasulye halkın bir dönem temel gıda maddesiydi. Kuru fasulyeyi 8.500 liradan yurttaşlar, çiftçiler sattı; biz Arjantin'den 10.300 liraya getiriyoruz. Ya, bu kadar da olmaz yani. Bu ülkeyi nasıl yönetiyorsunuz? Hiç mi ekonomi bilginiz yok?

Haftaya bütçe geliyor. Bütçe, daha geldiği gibi, 275 milyar lira açıkla geliyor. Siz "Faize karşıyız." diye geldiniz ama en yüksek faizi siz veriyorsunuz; "Hayat pahalılığına karşıyız." diye geldiniz, milleti fahiş fiyatlarla inim inim inletiyorsunuz; "garip gureba, fakir fukara" dediniz, o garip gureba sayısını hem artırdınız hem de inim inim inletiyorsunuz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Sayın Mehmet Erdoğan.

Buyurun Sayın Erdoğan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; verilen önerge üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, tüm dünyada ekonomik daralma ile birlikte ülkelerin, sistemi yeniden işletmekte ne kadar zorlandıklarını görmekteyiz. Özellikle pandemi sürecinin üretimden lojistiğe birçok sektörde dünyayı, ekonomiyi, üretimi nasıl etkilediğini ve

psikolojik enflasyonla ürünlere nasıl saldırdığını hep birlikte müşahade ediyoruz. Bütün bunlara rağmen, Türkiye olarak bunları fırsata çevirmekle alakalı atılan adımları sürdürerek özellikle büyüme noktalarında, diğer ülkelere rağmen, hep önde olduk ve üretmeye devam edeceğiz. Onun için, öncelikle, bu üretimde artışları sağlamakla ilgili, sulama barajları başta olmak üzere, birçok tedbirleri almıştık, onları sürdürmeye devam edeceğiz.

Tabii, bir de bu fahiş fiyat olayı olsun, benzer olaylar olsun, bunlarla mücadele gerekli. Özellikle 5 tane zincir marketle ilgili Rekabet Kurumu çalışmalarını tamamlamak üzere, bu hafta bir açıklama yapacaklar. Artı, Tarım Bakanlığına, Ticaret Bakanlığına bağlı binlerce çalışma var.

Bununla beraber, yapısal çalışmalarda da adımlar atılıyor ancak bu olayı tabii, şeye bağlamamak lazım; hani, biraz önce önerge sahibi partinin milletvekili savaş tezkeresinden bahsetti. Arkadaşlar, bakın, bu olaya "savaş tezkere" demeyelim. Neden demeyelim? Bu, bugünkü bir tezkere değil ki yetmiş altı aydır bu tezkere var. Bu tezkere niye var, ona bakalım, sebep sonuç ilişkilerine bakalım.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) - Ondan bahsedin, ondan.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) - Tezkereyi değil de bir de fahiş fiyatları konuşalım.

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) - Yani, bu tezkerenin oluş nedeni... Ben Gaziantep Milletvekiliyim, bakın, bizim havaalanının duvarında hâlâ DAİŞ'in ya da PKK'nın attığı füzelerin parçaları duruyor. Bakın, Kilis'te onlarca insan öldü atılan bombalarla, füzelerle. Onun için bu olaya hemen savaş tezkere falan demeyelim. Sonunda, Türkiye'nin sınır güvenliği açısından bu şart çünkü her gün İHA'larımız tarafından sürekli teröristler tespit ediliyor; DAİŞ-"İŞİD" dediğimiz örgüt PKK sürekli şekilde ülkemize girip eylem yapma gayreti içindeler. Peki, bunlara fırsat mı verelim?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) - Yani serbest bırakalım o zaman, Semih Terzi'nin yaptığını yapalım; ülkeye gelsinler, yine bombaları patlatsınlar, Türkiye'yi savaş alanına mı çevirsinler? Buradaki maksat belli arkadaşlar, onun için bunu ona bağlamayalım diyorum, önergeye ret oyu vereceğimizi söylüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve arkadaşları tarafından, Türkiye'deki sağlık emekçilerine dayatılan insanlık dışı çalışma koşullarının araştırılması amacıyla 26/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Ekim 2021 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

27/10/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 27/10/2021 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve arkadaşları tarafından, Türkiye'deki sağlık emekçilerine dayatılan insanlık dışı çalışma koşullarının araştırılması amacıyla 26/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (2897 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 27/10/2021 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Tekin Bingöl.

Buyurunuz Sayın Bingöl. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Rumeysa Berin Şen, 25 yaşında, genç, asistan doktor kardeşimiz; Ankara Şehir Hastanesinde otuz altı saatlik bir nöbet sonrasında evine gitmek üzere yola çıkar. Annesi de kızıyla birlikte kahvaltı yapmak üzere kahvaltı sofrasını hazırlamış, kızını bekler ama otuz altı saatlik stresli, yorgun, uzun çalışma koşulları maalesef Rumeysa'nın kaza geçirmesine yol açar ve Rumeysa hayatını kaybeder, anasının hazırladığı o sofraya oturamaz. Rumeysa hayatını kaybeder ama bunun sorumlusu kim? İki yıl önce Ceyda, 28 yaşında, genç bir asistan kardeşimiz çalışma koşullarına ve insanlık dışı uygulamalara maruz kaldığı için "Artık dayanamıyorum." diye intihar eder ama bütün bunların, bu gelişmelerin hiçbirinden Adalet ve Kalkınma Partisi ders çıkarmaz ve bu süre içerisinde mesleğinden ayrılan, ülkesini zorunlu olarak terk eden ve hayatına kasteden doktor sayısı alabildiğine çoğalır.

Bakın, değerli milletvekilleri, son beş yılda 4 binin üzerinde hekim Türk Tabipleri Birliğine başvurarak yurt dışında çalışmak üzere yeterlilik belgesi alır yani buradan bir göç dalgası var. Yetmiş, eğitimini burada tamamlamış, uzmanlığını almış doktor kardeşlerimiz ülkeyi içleri kan ağlayarak terk etmek zorunda kalıyorlar.

Uzun çalışma saatleri var. Amerika'da bir hekim on altı saatten fazla çalıştırılmaz, Avrupa'da bu süre sekiz saattir ve haftalık kırk sekiz saattir. Bırakalım Amerika'yı, Avrupa'yı, size Türkiye'den bir örnek vereyim: Otobüs şoförleri, tır şoförleri beş saatten fazla çalıştırılmıyor. Niçin? Çünkü insan hayatı var, insan taşıyor; beş saat sonra dinlenmek zorunda. Onu bırakın, tır ve otobüsler bile, tır ve otobüsler bile on sekiz saatten fazla çalışmıyor, kontak kapatmak zorunda. Düşünebiliyor musunuz, otobüsün kıymeti bizim doktorlarımızdan daha fazla; böyle bir ülkede yaşıyoruz değerli kardeşlerim. (CHP sıralarından alkışlar)

740 bin sağlık çalışanı, sağlık personeli atama bekliyor. Doktor açığı var, hemşire açığı var, ebe açığı var, teknisyen açığı var, laborant açığı var; 740 bin sağlık personeli de atama bekliyor. Niçin atanmıyor? Acaba AKP'nin o rantçı anlayışı, o yandaş anlayışı burada da devam ediyor mu? Maalesef ediyor. Nedir bu? Özel hastanelere ucuz iş gücü sağlamak adına bu atamaların birçoğunu gerçekleştiriyorlar ve sürekli oyalıyorlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, tabii, bu çalışanlar günün yirmi dört saati riskli ortamda çalışıyorlar. Bir hemşire, yeri geliyor, AIDS'li hastadan kan alıyor; yeri geliyor, tüberkülozlu hastadan nefes alıyor; yeri geliyor, Covid'li hastayla ilgileniyor; yeri geliyor, hepatitli hastada damar açıyor. Böyle riskli ortamda çalışıyorlar ama gelin görün ki Adalet ve Kalkınma Partisi anlayışı, bu olumsuzlukları ortadan kaldırmak için zerre kadar adım atmıyor.

Bakın, sevgili milletvekili kardeşlerim, şu sıralarda oturan CHP'li milletvekilleri sadece 27'nci Dönemde sağlıkla ilgili 46 tane araştırma önergesi verdi, 46 adet. Diğer muhalefet milletvekillerinin verdikleri buna dâhil değil. Hepsini göğsünüzü gere gere

reddettiniz. Bunların hepsinde haklı gerekçeler var, hayati gerekçeler var, insanlık adına verilmiş araştırma önermeleri var ama hepsini reddettiniz. Niçin? Saray talimat vermiş, zinhar, muhalefet partisinin verdiği araştırma önermelerine haklı da olsa olumlu yaklaşmayacaksınız. Yaklaşmamaya devam edin.

Bakın, bir başka konu, çok önemli... Hastanelerde ağır yük var, dediler ki: "Bütün şeyi boşaltacağız, kuyruk kalmayacak." Ya, hastane önünde kuyrukları bitirdiniz de internette kuyruk var, internette. (CHP sıralarından alkışlar) Evlerinde hasta yakınları internete girip sıra almaya çalışıyorlar. Üç aydan önce sıra verilmiyor. Doktor seçeceksiniz... Ya, adam hastalığıyla ilgili muayene olmak için üç aydan önce sıra alamıyor, doktoru nasıl seçecek?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Ama AKP, tabii, çözüm üretir; o, uygun çözüm üretmede beceriklidir. Bu yığılmayı nasıl önlemeye çalıştılar? Dediler ki: "Doktor arkadaşlar, beş dakikayla sınırlı sizin hastaya bakmanız, beş dakika." Şimdi bu sıralarda oturan Cumhuriyet İttifakı'na mensup milletvekilleri var. Şu kürsüye gelsinler; hastanın hikâyesini almak, muayenesini yapmak, hastanın sorularına cevap vermek ve tetkikleri istemeyi beş dakikaya sığdırıyorlarsa helal olsun onlara; kamuoyuna çıkacağız, diyeceğiz ki: AKP'nin feraseti bütün bunların hakkından gelebiliyor. Ama beş dakikada bunu yapmak mümkün mü? Siz, doktorları bir ayda 350 saat çalıştırıyorsunuz Türkiye'de ve "100 hastadan fazla muayene etmek zorundasın." diyorsunuz. İşte, onun için, doktorlarımız, hemşirelerimiz, diğer sağlık çalışanlarımız çok büyük bir problemle karşı karşıyalar. Çözmeye niyetiniz yok. Siz, o hasta garantili hastanelere ödediğiniz paralarla ilgili sorular yöneltildiğinde şunu söylüyorsunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Ben süre verdim zaten.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Son otuz saniye, son.

BAŞKAN – Vermiyorum.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Peki.

Ve o süre içerisinde şöyle söylendi, dendi ki: "Bu hastane sahipleri o paraları söke söke alırlar." Alırlar ama bu zulmettiğiniz doktorlar, sağlık çalışanları ve onların hastaları da sizlerden iktidarı söke söke alacaklar.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Arslan Kabukcuoğlu.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu Meclis araştırması önergesi hakkında grubum adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Sağlık personeli, vatanperver duygularla çalışan fedakâr bir meslek grubudur. "Asistanlık eğitimi veriliyor." bahanesiyle asistanlara insanüstü iş yüklenmektedir. İş Kanunu'na göre haftalık çalışma süresi kırk beş saat olması gerekirken bu, asistanlar için çok defa yüz saat, uzman hekimler için ise kırk beş saatten daha da fazladır. Kliniklerde ise çalışma süresi yoktur; kliniklere sabahın erken saatlerinde gelirler ve işleri ne zaman biterse giderler. Bu, hiçbir zaman saat 17.00'den önce olmamıştır. Sağlık personelinin mesleklerinden aldıkları haz ve hizmet duygusu, sağlık personeli için dezavantaj olmakta ve idare bu özelliği istismar etmektedir.

Normalde, lise sonrası dört yıl eğitim gören meslek gruplarına göre doktorlar, pratisyen hekimler altı yıl, uzman hekimler ise en az on yıl eğitim görürler. Ücretlerine baktığınız zaman, maaşlarına baktığınız zaman, bunların maaşları daima lise sonrasında dört yıl eğitim almış olan pek çok meslek grubunun altındadır ve sağlık personeline denir ki: "Sen git, çalış, uğraş, parayı kazan, kalan kısmından da maaşının eksikliğini çıkar."

Sağlık kurumları, kendini bilmez insanların gittiği ve oraları birer stres odası olarak kullandığı... Bu mekânlara giderler, hastanelere giderler, orada sağlık personeline şiddet gösterirler ve işlerini yaptırırlar, döner gelirler. Şimdiye kadar, AK PARTİ hükümetleri sağlık personeline uygulanan şiddete karşı hiçbir zaman idari ve yasal tedbir almamıştır; aldığı tedbirlerin hepsi göstermeliktir, hiçbir amaca hizmet etmemiştir. Kendini bilmez vatandaşlar ile sağlık personelinin öyküsü kabaca böyledir. Hükümetin uyguladığı, belirli bir kişiliğe kavuşturulmamış iç ve dış siyasetten sağlık personelinin payına düşenlerdir.

Dünya Sağlık Örgütü standartlarına göre bir hasta için ayrılması gereken süre yirmi dakikadır, yirmi dakika. Bizde ise bu süre beş dakikadır. Buna rağmen, iddia ediyorum, şuradaki hiçbir milletvekili internetten girip de -beş dakikaya razı olsa dahi- randevu alamaz. Sağlık sistemi maalesef Türkiye'de iflas etmiş durumdadır. Beş dakikada bir insan muayene olmaz, problemi anlaşılmaz; olsa olsa ruhen rahatlayabilir, manen rahatlayabilir ama hastalığına çare bulması imkânsızdır. Şu kısa sürede sağlık personelinin sorunlarının bir kısmına değindim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – Sağlık sektörünün sorunları yirmi yılda dağlar kadar olmuştur. Sağlık sistemine de reorganizasyon gerekmektedir. Hastane planlaması bakımından, ilaçlar bakımından, sağlık personelinin rejim planlaması bakımından, aşılar bakımından, her bakımdan, tıbbi alet ve edevatlar bakımından sağlık sisteminin a'dan z'ye elden geçirilmesi gerekir. Sağlık sektörünün sorunlarının tespiti için Meclis araştırmasına her zamandan daha çok ihtiyaç vardır.

Hepinize saygılarımı sunarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İğdır Milletvekili Sayın Habib Eksik.

Buyurun Sayın Eksik. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HABİP EKSİK (İğdir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, cumartesi günü Ankara Şehir Hastanesi Kadın Doğum Kliniğinde çalışan ve angaryaya, insanlık dışı bir çalışmaya maruz bırakıldığı için otuz altı saatlik nöbetten çıktıktan sonra yaşadığı trafik kazasında yaşamını yitiren Doktor Rumeysa Berin Şen'e Allah'tan rahmet diliyorum, ailesine ve sağlık emekçilerine başsağlığı diliyorum. Umarım, Doktor Rumeysa Şen son olur ve bu konuyla ilgili vebal taşıyanlar bu vebali artık taşımazlar, yeni Rumeysa Şen'lerin olmamasına yönelik çalışmalar yürütürler.

Şimdi, sağlık emekçilerinin sorunları üzerine verilen bu önerge hakkında şunu söyleyebilirim üç dakika içerisinde: Sağlık emekçilerinin gerçekten çok sayıda sorunları var. En önemlisi bir angaryaya, insanlık dışı çalışma koşullarına maruz bırakılıyorlar ve gerçekten yükleri çok fazla. Bu pandemi sürecinde çoğu siyasi parti sağlık emekçilerini alkışladı, işte "Biz dünyada birinciyiz, şöyledir, böyledir." dedi iktidar partisi ama gerçekte şu var ki gerçekten sağlık emekçilerinin üzerine çok büyük bir iş yükü bırakılmış. Birkaç tane rakamı sizinle paylaşayım: Bakın, 42 tane ülke arasında doktor başına düşen hasta skalasında biz 41'inci sıradayız. Yine, hemşire açısından baktığınız zaman, Türkiye'de bir hemşire başına düşen hasta sayısı 431 iken dünyada bu 102'dir. Bu, aslında bizim sağlık emekçilerimizin ne kadar büyük bir iş yüküyle karşı karşıya olduğunun göstergesidir. O açıdan,

bu iş yüküne yönelik derhâl çözümler bulunması ve ataması yapılmayan yüz binlerce sağlık emekçisinin derhâl atamasının yapılması lazım. Güvenlik soruşturmalarıyla, KHK'lerle insanların işlerinden edilmesinden ziyade gerçekten sağlık emekçilerinin bu sorununu, bu yükünü kaldıracak, çözüm açısından da atamalar yapılması lazım; beyin göçünün önüne geçilmesi gerekiyor.

Yine, şunu özellikle belirtmek gerekir: Sağlık emekçilerinin emeklilikle ilgili çok ciddi sorunları var, aldıkları maaşlar emeklilik durumuna yansımıyor; özlük haklarıyla ilgili çok ciddi sorunlar var, doktorlar 7200 ek gösterge istiyorlar. Pandemi sürecinde çoğu, meslek hastalığı olan Covid'e yakalandı, yaşamını yitirenler oldu, sağlığını kaybedenler oldu ama maalesef Covid-19 hastalığı hâlâ bir meslek hastalığı olarak kabul edilmedi, hâlâ vazife malullüğüyle orada yetinilmeye çalışılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, buyurun toparlayın.

HABİP EKSİK (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yine, şunu özellikle söylemek gerekir: Gerçekten AKP'nin yürüttüğü güvenlikçi politikalar çok ciddi anlamda beyin göçüne sebep oluyor. Şu an, çok sayıda doktor yurt dışına göç etmeye çalışıyor ve Türkiye'yi terk etmeye çalışıyor. Bunların hepsinin temel bir sebebi var, bakın, yürüttüğünüz Sağlıkta Dönüşüm Programı ciddi anlamda sağlığı hiçeıştirdi ve sağlığa ciddi anlamda zarar veriyor. O açıdan, bu Sağlıkta Dönüşüm Programı'ndan derhâl vazgeçilmeli, özellikle yeni oluşturulacak bütçeler ve politikalarla sağlığı bir ticari meta olarak değil -hastayı bir müşteri olarak değil- gerçekten bir hizmet olarak görme anlayışına kavuşturmamız lazım. Bu, çok ciddi anlamda, günümüz koşullarında hastanın müşteri olarak algılanması neticesinde büyük sorunlara yol açıyor. Çünkü tedavi edici hizmetlere yönelirseniz ve sürekli hastayı müşteri olarak görürseniz sonuç bu olur diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Mustafa Esgin, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ESGİN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilli arkadaşlarım; Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun vermiş olduğu önerge aleyhinde söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında, Kadın Doğum Asistanı Doktor Rumeysa Şen kardeşimizi elim bir trafik kazasında kaybettik, Allah'tan rahmet niyaz ediyorum; ailesine, sevenlerine ve sağlık camiamıza başsağlığı diliyorum.

Burada ifade edildiği gibi "Otuz altı saat nöbet." diye bir şeyin olmadığını hastane idaresi ortaya koydu.

HABİP EKSİK (İğdır) – Belge var, belge.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) - Var, var!

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Cuma akşamı kardeşimiz nöbetini tuttu ve ertesi gün sabah saatlerinde elim bir kaza neticesinde kaybettik.

Arkadaşlar, lütfen acıların üzerine siyaset yapmayın, bunu her defasında yapıyorsunuz bunu yapmayın.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Yalan mı söyleyelim?

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Sağlık Bakanımız, bu konuda, bugün, ilerleyen saatlerde detaylı bir değerlendirme yapacak.

Arkadaşlar, bu grup önerisini verdiğinizde aklıma ne geldi biliyor musunuz? Genel Başkanınızın SSK Genel Müdürü olduğu dönemler geldi. 2002 yılı öncesi, evet, sizin Genel Başkanınızın SSK Genel Müdürü olduğu dönemin Türkiye'sinde ne vardı biliyor musunuz? Gece yarılarında, hastane kapılarında sıra numarası kuyruğuna giren hastalarımız vardı, şifa için gelen ama hasta olarak evlerine geri dönen vatandaşlarımız vardı.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Şimdi sıra alınamıyor, randevu alınamıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şimdi de var, yalan! Şimdi de var, hatta biz..

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Bekleyin, bağırmayın, bağırmayın; daha söyleyeceklerimi bekleyin.

Hastanede rehin kalan hastalar vardı; bu Türkiye'yi biz yaşadık, eski Türkiye'yi biz yaşadık, siz neredeydiniz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gerçeği söyleyin, gerçeği söyleyin, yalan söylüyorsunuz!

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sen yalan söylüyorsunuz!

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Eski Türkiye'yi siz yaşamadınız mı? (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Farklı meslek grupları için farklı hastanelerin olduğu ama hiçbirinin ihtiyacı karşılamadığı eski Türkiye manzaraları vardı. İşte, bu kötü manzaraya son veren iktidarın adıdır AK PARTİ iktidarı değerli arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Şu da bir gerçektir ki bütün haksız ve insafsız muhalefet anlayışınıza rağmen, zımnen siz de dönemsel de olsa sağlıkta dönüşüm devrimini kabullenmek zorunda kalıyorsunuz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gerçekleri anlat.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – İran bile geldi bizi solladı, G20'nin dışına düştük.

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Evet, grup önerinizde bu açıkça görünüyor, bakabilirsiniz.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ'yle birlikte Sağlıkta Dönüşüm Programı kapsamında gelişmiş ülkelerin otuz yılda ulaştıkları düzeye biz tam on yılda ulaştık.

HABİP EKSİK (İğdır) – Hastayı müşteri olarak görüyorsunuz, müşteri!

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Kamu hastanelerini tek çatı altında birleştirdik, 37 milyon SSK'linin kamu hastanelerinden hizmet almasının önünü açtık, tüm vatandaşlarımızın tüm hastanelerden eşit olarak yararlanmasını sağladık ve genel sağlık sigortasını bütün halkımızın, insanlarımızın hizmetine sunduk. Sağlık tesisi sayımızı... Bakın, bunlar gerçekler, yalanlar değil; yalan algı ve şov siyaseti sizin siyasetiniz; bunlar gerçekler, bunları dinleyin. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Hastaneleri yıktınız.

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Sağlık tesisi sayımızı 3 kat arttırdık.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Nitelikli yatak kapasitemizi 7 kat arttırdık. Sağlık personeli sayısını 300 binlerden 1 milyon üzerine çıkardık. Birinci basamak sağlık hizmetlerinde aile sağlığı sistemine, aile hekimliği sistemine geçtik. Sağlıkta memnuniyet oranlarını yüzde 30'lardan yüzde 70'lere çıkaran iktidar bu iktidar değerli arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bu başarı hikâyesini halkımızdan, milletimizden aldığımız ilhamla ve destekle başardık.

"Şehir hastaneleri, şehir hastaneleri." Bu salgın döneminde 17 tane şehir hastanesini açtık, 20 bin yatak kapasitesini hastalarımızın, insanımızın hizmetine sunduk. Siz ne yaptınız? Ağzımızda maskelerle, evet, bu Covid döneminde şehir hastanelerini tartışmaya açtınız.

Evet, değerli arkadaşlar, Cumhuriyet Dönemi'nde, cumhuriyet tarihinde görülmeyen adımları, atılımları Sağlıkta Dönüşüm Programı'yla birlikte AK PARTİ hükümetleri sayesinde, Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde gerçekleştirdik. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

Aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Özgür Bey, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, sayın hatip konuşması sırasında “Genel Başkanınızın SSK Genel Müdürü...” Grubumuz adına Tekin Bingöl efendim.

BAŞKAN – Buyurun, buradan söz vereyim.

Geçen hafta yaptığımız bir toplantıda Sayın Elitaş da vardı, Sayın Özgür Bey de vardı, Sayın Müsavat Dervişoğlu... Genel başkanlarla ilgili bir polemige meydan vermeyin, zaten liderler grup toplantılarında bu meseleyi yeterince dile getiriyorlar. İşte, buyurun cevap hakkı doğuruyor.

Buyurun Sayın Bingöl.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl’ün, Bursa Milletvekili Mustafa Esgin’in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında CHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Uyarınız çok yerinde ama söyleyecek sözü olmayan maalesef müflis tüccar edasıyla bu kürsüye çıkıyor, acınacak hallerini buraya yansıtıyorlar. (CHP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kendi kendisini anlatıyor.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Biz kırk üç yıldır iktidar değiliz. Şimdiyi, bugünü konuşun, bugünü, bugünü!

Bakın, değerli milletvekilleri, kaynayan suya kapak kapatılmaz. Sizin içiniz fokur fokur kaynıyor, kendi aranızda bile problemlerinizi öyle bir noktaya taşınmış ki yahu halkın içine çıkamıyorsunuz, tebdilikıyafetle dolaşıyorsunuz, tebdilikıyafetle!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Nereden nereye geldik.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Bir siyasetçi için utanılacak bir durum. Siz halkın karşısına çıkacak yüz bulamıyorsunuz, söyleyecek sözünüz yok, tebdilikıyafetlerle, Osmanlıcı zihniyetle çıkıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Dönün kendinize bakın. Bizim Sayın Genel Başkanımızın nasıl bir genel müdürlük, nasıl bir bürokrasi anlayışıyla bu ülkede devlet adamı ciddiyetini bugüne kadar taşıdığını, merkez sağ siyasette geçmişte siyaset yapanlar elhak teslim ediyorlar. Siz varın geçmişe takılın, siz varın bugünü kurtarmak adına yalanla dolanla, iftira gününü geçirmeye çalışın.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Elitaş.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl’ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, AK PARTİ iktidarının 19’uncu yılı inşallah birkaç gün sonra tamamlanmış olacak. Bu millet on dokuz yıl AK PARTİ’yi destekledi, onun Genel Başkanının ve milletvekillerinin yaptıklarını takdir etti, alkışladı. Eski Grup Başkan Vekili Cumhurbaşkanı adayının söylediği gibi “Yenildikçe yenilen, yenildikçe yenilen, yenildikçe yenilen...” 11 kere saydı bunu çünkü 11 kere yenilen bir Cumhuriyet Halk Partisi var. Umuyoruz, inanıyoruz, görüyoruz, inşallah 2023 seçimlerinde de yine aynı şey gerçekleşecek.

Genel Başkan Yardımcımızın ifade ettiği tebdilikıyafet işi, halktan saklanmak için değil halka hizmet eden...

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Tam halktan saklanmak için.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, lafı tersinden anlamak diye buna söylenir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, burada Genel Başkan Yardımcımızın, Teşkilat Başkanımızın, teşkilatların halka davranışlarını tespit etmek üzere yaptığı bir söylemi sanki halka karşı tebdilikıyafet gibi ifade etmek büyük bir siyasi yanlıştır. Bütün milletvekili arkadaşlarımız sahada; onlar vatandaşla beraber oturuyorlar, konuşuyorlar, sohbet ediyorlar, onların sıkıntılarını paylaşıyorlar; bu, bir gerçek. Hiç kimse AK PARTİ’yi vatandaşından, halkından uzaklaşmış olarak gösterme hakkına sahip değildir; millet buna inanmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Özgür Bey, bir sataşmaya meydan vermeden, buyurun.

36.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Bursa Milletvekili Mustafa Esgin’in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, ne mutlu Cumhuriyet Halk Partisine ki on dokuz yıllık bir iktidar, Genel Başkanının Genel Müdürlük yaptığı dönemi 380 müfettişle 200 ayrı kez denetletmiş, bir kör kurş eksiklik, hata, yanlışlık bulamamış. Ne mutlu Cumhuriyet Halk Partisine ki kırk üç yıldır iktidarda olmadığı hâlde, yaklaşmakta olan iktidarı öyle bir kaygı ve panik yaratmış ki iktidarı üçlü koalisyondan devraldıklarının, o koalisyonunun bir bileşeninin bugünkü Milliyetçi Hareket Partisi olduğunun ve o dönemin Bakanının rahmetli Osman Durmuş olduğunun idrakinde olmayan birisinin çıkıp kürsüden bu sözleri söylemesi bizim açımızdan kıvançtır; cevabı Milliyetçi Hareket Partisine bırakıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – CHP yoktu, DSP vardı, ne fark ediyor ya?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

37.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz, Milliyetçi Hareket Partisiyiz, kendi gündemimize de hâkimiz, Cumhuriyet Halk Partisinin gündemine takılacak da değiliz. Ayrıca, Sayın Özgür Özel dedi diye de bu konuda bir görüşte, ifadede bulanacak da değilim, herkes görüşünde serbesttir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve arkadaşları tarafından, Türkiye’deki sağlık emekçilerine dayatılan insanlık dışı çalışma koşullarının araştırılması amacıyla 26/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis

araştırması öngergesinin, diğer öngergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 27 Ekim 2021 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşleri” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanan Mevcut Protokol I’nin Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III’ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanan Mevcut Protokol I’nin Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III’ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 141)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan, 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

B) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler

1.- 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/6) (S. Sayısı: 264) ^(X)

BAŞKAN – Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 264 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Yapılacak görüşmelerde İç Tüzük’ün 72’nci maddesine göre siyasi parti gruplarına ve şahsı adına 2 üyeye söz verilecektir. Alınan karar gereğince siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmalar en fazla 3 üye tarafından kullanılabilir. Ayrıca, istemi hâlinde Komisyona söz verilecek, bu surette Karma Komisyon Raporu üzerindeki görüşmeler tamamlanmış olacaktır.

Konuşma süreleri, istemi hâlinde Komisyon için yirmi dakika, şahıslar için onar dakika, alınan karar gereğince siyasi parti grupları için otuzar dakikadır.

Rapor üzerinde ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik’e aittir.

Buyurun Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin kuruluşunun 98’inci yıl dönümü kutlu olsun. “Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.” diyen Ulu Önder’imiz Mustafa Kemal Atatürk’ü ve mesai arkadaşlarını, aziz ecdadı rahmetle anıyorum.

Şimdi, 264 sıra sayılı Karma Komisyon Raporu’nu görüşüyoruz. Karma alt komisyon, Kamu Denetçiliği Kurumu 2020 Yılı Raporu üzerinde yaptığı çalışmayı tamamlayıp Karma Komisyona sevk etmiştir. 26 Mayıs 2021 tarihinde ise söz konusu karma alt komisyon raporu, Karma Komisyonda görüşülmüştür.

Değerli milletvekilleri, devlet çarkının dönüşü mevzuatla olur, teamüllerle olur, pratiklerle olur; hukukla, ilimle, zekâyla olur. Kamusal düzenin her yüzü bize bir gerçeği haykırır: Adalet, doğruluk ve dürüstlük, hakkaniyet, hukukilik, açıklık, hesap verebilirlik, ehliyet ve liyakat, kayırmacılıktan kaçınmak, millî gelirin adil paylaşımı, güvenlik, sağlık; bu şekilde devam edebiliriz. Bu ilkelerin hayata kâmilan geçirilmesi kuşkusuz çok anlamlı olur; o zaman iyi yönetim ortaya çıkar. İyi yönetim, hukuk devletine, demokrasiye, insan haklarına saygıya bizi taşır ki bu, herkesin yani umumiyetle de toplumumuzun menfaatinidir. Böylece, toplumumuzda özlenen dirlik ve düzen tesis edilmiş olur. Milletın ve devletin bekası tahkim edilmiş olur.

Değerli milletvekilleri, yaşadığımız şu zaman dilimi hem iç hem de dış faktörlerin adanıklılı zorladığı menfi olaylarla doludur. Bir yanda komşularımızla bozuk ilişkiler, diğer yanda küresel güç odağı olan devletlerle gerginlikler, artan göç hareketleri bizi bir tutuma zorlamaktadır; o da düşmanları azaltma, dostları artırma. Görünen o ki dış politika iç siyasetin bir sosu olarak kullanılmakta, bu da ülkemizi hızla girdaba savurmaktadır.

Diğer taraftan, izlenen yanlış ekonomik politikalar gelir dağılımını alabildiğine bozarken fert başına düşen millî gelir son sekiz yıl içinde yüzde 60 oranında gerilemiştir. Makroekonomik dengeler aşırı bozularak dünyada en yüksek faizle borçlanan ülkelerden biri durumuna gelinmiştir.

Değerli arkadaşlar, son on dokuz yılda yurttaşlarımız 2,5 trilyon dolar vergi ödemiştir, özelleştirme yoluyla cumhuriyetin tüm kazanımları 70 milyar dolara satılmıştır, 565 milyar dolar da dışarıya borçlanılmıştır. Bu şunu gösteriyor: Kabaca 3 trilyon doları aşan bir tutar millet için verimli harcanmış mıdır, yoksa çarçur mu edilmiştir? Kamu ihaleleri adrese teslim dağıtılırken İhale Kanunu neredeyse 190 kez değiştirilmiştir. Anayasal güvence altına alınan bütçe hakkının Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu hükmü alenen çiğnenmiştir. Cumhurbaşkanının bu konuda tasallutu vardır.

Değerli milletvekilleri; ülkemiz, verimli toprakları, her ürünün yetişmesine müsait iklimi, çalışkan ve deneyimli insanlarıyla, 2002 yılında toplam nüfusun yüzde 40’ının kırsalda yaşadığı ve karnını doyurduğu bir görünümdeydi; bugün, kırsalda yaşayan insanların yüzde 7’ye düştüğü, üretim kültürünün kaybedildiği dolayısıyla üretimin yapılamadığı bir tablo görünümü vardır. Bu insanlar kentlere göçürülerek çığ gibi artan kent işsizliğinin öznesi olmuşlardır. Tarım sektörünün sorunları devasa boyutlardadır. Gübrenin, ilacın, tohumun, fidenin, yemin, mazotun üreticiyi nasıl mağdur ettiğini giderek görebilirsiniz. Neredeyse yüzde 150 fiyat artışı olur mu değerli arkadaşlar? Geçen yıl, elma 1,60’a satılırken bugün yine 1,60 TL’ye satılmaktadır. Ben, burada çiftçinin mutfağından henüz bahsetmiyorum. Bu gidişat öfkeli kalabalıklar yaratmaktan başka bir işe yaramıyor. Ekonominin kendi kanunlarını bir kenara iterek bağnaz birtakım düşünceleri ekonominin çarkına iterseniz finans, banka, üretim, yatırım, faiz, döviz, ihracat, ithalat, kredi, her şey güvensizlik ortamında savrularak bize yüksek fiyat, pahalılık, yüksek faiz, üretimsizlik, aşırı işsizlik, insan onuruna aykırı ücret ve maaş, düşük istihdam, eriyen Türk lirası, artan ithalat ve dolarizasyon olarak yansır.

Değerli arkadaşlar, ekonominin en önemli unsuru -hep belirtiyoruz- güvendir. Biliyorsunuz, Ankara Milletvekilimiz Sayın Durmuş Yılmaz da hem IMF borçlanmasını ve hem de Merkez Bankasından buharlaştırılan dövizin Türkiye’ye etkilerini ve sarf

^(X) 264 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

edilen yalan beyanları bir bir açıklığa kavuşturmuştur. Bankaların son iki yılda aşırı kredi genişlemesine sokulması ayrı bir endişe kaynağıdır.

Değerli arkadaşlar, ülke olarak biz niçin böyle olduk? Bütün kötülüklerin anası nedir? Bu çukura niçin düştük? Evet, sorun bir sistem sorunudur. Devletin kurum ve kuruluşlarını lağvedip tüm nitelikli bürokratlarını tasfiye eder, binlerce yılda oluşturulan gelenekleri, teamülleri ortadan kaldırırsanız sonuç bu olur; sonuç, sistem sorunu yani Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi. Bu yapı Türkiye'yi yönetmede oldukça iptidai kalmaktadır. Gelenen son üç yılda Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin iflas ettiğini net bir şekilde görebiliyoruz. Halk için çalışan bir parlamento, millet adına bağımsız karar verebilen bir yargı şarttır.

Değerli milletvekilleri, 2014 yılında yürürlüğe giren 6360 sayılı Kanun Türk yerel yönetim sistemini çökertmiştir. Anayasal sistem bir taraftan darbe alırken diğer taraftan yerel yönetim sistemi de maalesef bu yasayla yaralanmıştır, darbe almıştır. 2012 yılında gündeme geldiğinde Ankara'da bir toplantı yapılmıştı, o toplantıda ben de bulunmuştum. Orada Sayın Burhan Özfatura "İki yüz yıllık bir sistem tahrip ediliyor." dedi. Rahmetli Hasan Celal Güzel "Bölücülük prim yapar, hemşehrilik ve yerel kültür tahrip edilir, subsidiarite ilkesine aykırılık oluşturur, hizmet maliyeti artar." dedi. Sayın Mehmet Keçeciler de "Konya'da, sadece Konya'da 180 belde mahalle oluyor; bu, karmaşaya yol açar, millî birlik ve bütünlüğümüze hanel gelir, niyet acaba federalizme bir geçiş mi?" dedi. Benim arz etmek istediğim husus, tüm bu bilgiler ışığında devletin tepeden tırnağa yeniden örgütlenmesidir. Hülâsa, iyileştirilmiş, güçlendirilmiş parlamenter sistem reformuna ve yeni bir yerel yönetim reformuna ihtiyaç vardır.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarının son yıllarının Covid-19 pandemisine rastlaması da ayrı bir talihsizliktir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de temel iktisadi, sosyal göstergelerimiz maalesef negatif eğilimini derinleştirmiştir. Bu süreçte halkımızın her açıdan çektiği sıkıntılarda yanında olmayan bir iktidar görüntüsü hiç de hoş olmamıştır.

Yolsuzluk, rüşvet, iltimas, irtikâp, zimmet vesaire özü itibarıyla kamusal bir yetkinin yasa dışı kullanımıdır. Yolsuzluk, insan fıtratının reddettiği hastalıklı bir tutum, hastalıklı bir icraattır. Yolsuzluk, devletin damarlarını kemirerek güçsüz düşürür, mutlaka bu hastalığın tedavi edilmesi gerekir. Bugün asgari ücretle geçinmeye çalışan vatandaşlarımızın genel nüfusa oranının yüzde 70'e kadar tırmanması karşısında yolsuzluk illetinden kurtulmak için yeni kurallar, ağır müeyyideler getirmek zorundayız. Zaten Kamu Denetçiliği Kurumuna başvuru, sayı ve niteliğine baktığımızda da bu anlaşılıyor. Bir kere, yolsuzluk potansiyeli taşıyan tüm hükümler temizlenmeli, bürokratik işlemler basitleştirilmeli, hızlandırılmalı, halkın bilinçlendirilmesi sağlanmalı, medya duyarlılığı önemsenmeli, yargı erkinin güç, kudret ve tarafsızlığı teslim edilmeli, siyasal ve bürokratik güç odakları ile ekonomik güç odaklarının kirliliği ilişkiler kurmalarının da önüne geçilmelidir.

Evet, bugün bu saydıklarım hayal gibi geliyor ama asla hayal değil, su akacak ve yatağını bulacaktır, dürüstlük kültürü mutlaka zaferini ilan edecektir; ben buna yürekten inanıyorum.

Değerli milletvekilleri, konumuzla mütenasip bir diğer husus da insan haklarıyla ilgilidir. 1776 Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'nden tutun ve Birleşmiş Milletler İnsanlar Hakları Evrensel Bildirgesi'ne kadar tüm insan hakları müktesebatına baktığımızda, hepsi –toplam- insan haklarının bugünkü son durumunu bize veriyor.

Bizim de Anayasa'mızda insan hakları güvence altına alınmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarından 2000'lere kadar Türkiye, kısa sürede gerek demokratikleşmede gerekse de insan hakları müktesebatında iyi bir merhaleye yükselmiştir, kısa sürede ve en az hasarla başarabilen başka bir ülke de yoktur. 21'inci yüzyılın şu ilk çeyreğinde insan haklarında meydana gelen gerilemeler Türkiye'ye yakışmamaktadır. Anayasa'da 12'nci maddeden itibaren düzenlenen bu insan hakları konusunu daha da oturtmamız ve mahsus hukukumuzda içselleştirmemiz gerekiyor. Evet, işbu alt karma komisyon raporunun esası insan hakları kavramıyla doğrudan veya dolaylı da ilişkilidir.

Değerli milletvekilleri, sistemden kaynaklanan sakıncalar nedeniyle ülke kaynakları ve bütçe israf edilmekte, yolsuzluk tavan yapmaktadır. Eğer israftan kaçınılsa Türkiye ekonomisi iki yılda düze çıkabilir. Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener diyor ki: "Bizi Türkiye'nin fakir olduğuna inandırmak istiyorlar." Ama Türkiye asla fakir değildir; kaynakları kötü kullanılmakta ve yolsuzluk yapılmaktadır. Türk ekonomisine kamu-özel iş birliği yönteminden dolayı ihanet edilmektedir, birkaç kişiye 84 milyonun hakkı sömürtülmektedir. Ülkenin acilen bir vergi reformuna da ihtiyacı olduğu ortadadır.

Değerli arkadaşlar, yaz mevsiminde ülkenin birçok iline gittim. Kendi ilim Mersin başta olmak üzere büyük bir fakirleşme fark ettik; çalışanın, üretenin emeğinin hakkını alamadığı bir vahşi düzeni vatandaşlarımız hak etmemektedir.

Değerli milletvekilleri, Kamu Denetçiliği Kurumu kamu hizmetlerinin işleyişinde bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması olup idarenin her türlü eylem ve işlemlerini, tutum ve davranışlarını insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak amacıyla kurulmuştur. 2020 yılı için hazırlanan Karma Komisyon Raporu'nda, Kamu Denetçiliği Kurumu kendisine ulaşan başvuruları inceleyerek Türkiye'de ve dünyada Covid-19 salgınıyla mücadeleyi de takip etmiştir. Bu kapsamda bazı tespitler yapılmış, öneriler sunulmuştur. Gelen başvurular, çoğunlukla sağlık çalışanlarının haklarını ve çalışma koşullarını iyileştirme taleplerine yöneliktir. Özellikle, ekonomi, maliye ve vergi konularında da başvuru yapıldığı görülmektedir. Bu bağlamda vatandaşların kendi imkânlarından yeteri kadar faydalanamaması yoğunlaşan şikâyetlerdendir.

Adalet alanına ilişkin olarak nakil talepleri, cezaevinin fiziki şartları, coronavirüs tedbirleri gibi konularda da başvurular yapılmıştır; millî savunma ve güvenlik alanında da yapıldığı görülüyor.

Kamu Denetçiliği Kurumuna 2020 yılında toplam 90.209 şikâyet başvurusu yapılmıştır, bu başvuruların 70.440'ı salgında verilen yetersiz temel destek kredilerine ilişkindir. Şikâyetlerin doğrudan Başdenetçilik tarafından incelenip sonuçlandırıldığı anlaşılıyor.

Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurularda salgın sebebiyle çok ciddi artış yaşandığı da gözleniyor. Konu bazı değerlendirildiğinde yüzde 80,28'inin ekonomi, maliye ve vergi alanında yapıldığını görüyoruz. Bu durum, ekonominin kötüye gidişinin, alım gücünün azaldığının ve salgın sürecinde yapılan yardımların yetersiz kaldığının bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır. 2020 yılında başvuruların çoğunluğunun -yüzde 95,48- elektronik başvuru yoluyla yapıldığı da görülmektedir. Geçtiğimiz sene alınan tavsiye kararlarında da 8 kat artış -geçtiğimiz seneye göre 8 kat artış- olduğunu ve 68.128'e ulaştığını da görüyoruz. Tavsiye kararlarına uymayan kurumların ise önerilerini ilgili komisyonlara bildirdiğini de bu vesileyle anlıyoruz.

Kamu Denetçiliği Kurumu, 2020 yılında 550 bin dava dosyasına bakan ve idari yargı mercilerine destek olarak iş yükünü azaltmayı amaçlayan bir kurumdur. Kurum, kamu kurum ve kuruluşlarıyla sorun yaşayan vatandaşların sorunlarını çözmek için önemli bir konuma sahip olsa da Kurumun zaman zaman bağımsız karar almakta zorlandığı görülmektedir.

Kamu Denetçiliği Kurumu tavsiye kararlarının, idarelerce 2020 yılı itibarıyla yüzde 76,5 düzeyinde olumlu bulunarak gereğinin yerine getirilmesi de sevindiricidir. Kurum, idarenin genellikle iyi yönetim ilkelerine uymada gerekli bir vasıtası olmaktadır. Bu yönüyle daha sağlıklı bir kamu düzenine katkı yapma istediği de muhakkaktır. Ayrıca, kurumlara yazılan yazılardan alınan bilgiler doğrultusunda kurumların Kamu Denetçiliği Kurumu kararlarına uymamak değil, uymamak gibi mevzuattan doğan sorunlar yaşadığı da anlaşılmaktadır. Bu da Kamu Denetçiliği Kurumunun kurumlar üzerinde etkisinin büyüklüğünü göstermesi açısından önemlidir.

Değerli milletvekilleri, bakınız, başta salgın sürecine değinmiştim, KDK verileri de bunu teyit ediyor; salgın sürecinde mağduriyetler yaşanmış, insanlar derterine çözüm için müracaatlar yapmışlardır. Vatandaşların iktisadi, mali konulardan muzdarip olmaları, vergi ve cezaları öne çıkarmaları dikkat çekicidir. Yerel yönetimlerin her türlü uygulamalarından dikkat çekici miktarda şikâyetçi olunması bir yerel yönetim reformuna ihtiyaç olduğunu bir kez daha hatırlatıyor. Engelli ve yaşlılara yönelik ilgili kurumların yapacakları düzenlemeler olmalıdır. Elektrik ve doğal gaz faturaları tam bir zulüm hâline dönüşmüştür. Yoğun trafik cezaları ile özensiz EDS uygulamaları vatandaşları bezdirmektedir, ehliyetlerin alıkonulmasına da bir çözüm bulunması gerekiyor. Bu arada, orman yangınlarından çıkarılacak dersler vardır. Mağdur yurttaşlarımız korunup kollanmalıdır, böylece Kamu Denetçiliği Kurumuna müracaat ve şikâyet en aza indirilmelidir. Sel afetleri ve büyük yangınlar ile deniz ve çevre felaketlerinde de böyle olmalıdır.

Değerli arkadaşlar, Kamu Denetçiliği Kurumunun organlarının seçimi ne yazık ki Kurumun bağımsız karakteriyle mütenasip görünmemektedir. AKP'nin bütünüyle patronajında yapılan seçimler sonucu göreve getirilen Başdenetçi ve denetçilerin nazari olarak ne ölçüde tarafsız olacakları tartışmalıdır. Bu sebeple, yeni bir adil seçim sisteminin benimsenmesi Ombudsmanlık kurumuna uygun düşecektir. İYİ Parti olarak biz kamu denetçiliğinin her türlü etkiden uzak, bütünüyle adalet, hukuka mahsus, mevzuatına ve genel ahlaka uygun faaliyette bulunmasından yanayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Raporun Türk idari yaşamına katkı yapmasını yürekten diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına ikinci söz Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'a ait.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Denetçiliği Kurumuyla ilgili İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Toplumu oluşturan bireylerin temel hak ve özgürlüklerini korumak hukuk devleti yöneticilerinin asli görevidir. Vatandaşların kamu kurum ve kuruluşlarına karşı korunmaları ve güvence altına alınmaları demokrasiyle yönetilen ülkelerin en bariz özelliğidir. Anayasal sistemlerde bireyin ve toplumun hukuki haklarının güvence altına alınıp yasalarla korunup kollanması ve bu yasaların zamanına göre revize edilmesi hukukun üstünlüğü ilkesine inanan demokratik devlet sistemlerinin en önemli ve en temel özelliklerinin başında gelir. Türkiye'de ve dünyanın birçok ülkesinde hukuki, idari mekanizmalar yetersiz kalmakta ve adalet bazen ne yazık ki yerini bulmamaktadır. Hukukun temel amaçlarından biri, vatandaşları devlete karşı korumakla yükümlü olmasıdır fakat Türkiye'de işler maalesef, tam tersi şekilde işlemektedir yani hukuk kuralları, devleti, vatandaşlarına karşı korumakla uğraşmaktadır. Bundan dolayı Türkiye'de idare ile vatandaş arasında genellikle sağlıklı bir ilişki vardır. Bu uyumsuzluktan dolayı vatandaş koruyacak bir sisteme ihtiyaç doğmuştur. İşte, burada Kamu Denetçiliği Kurumunun en önemli özelliği karşımıza çıkmaktadır. Bilindiği gibi Kamu Denetçiliği Kurumu, Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı bir kurumdur, gücünü yüce Meclisin manevi şahsiyetinden almaktadır. Bu kuruluş, vatandaşların kamu kurum ve kuruluşlarında uğramış olduğu hukuki ve idari hatalar karşısında vatandaşın hak ve hürriyetlerini koruma bilinciyle hareket etmektedir. Kamu Denetçiliği Kurumunun istisnasız olmazsa olmazı, yasama ve yürütme mercilerinden tamamen bağımsız hareket etmesidir ve kuruluş felsefesinin en önemli özelliği de budur. Kamu Denetçiliği Kurumu diğer denetim mekanizmalarına ilave olarak bireylerin haklarının korunması adına ikinci bir garanti mekanizmasıdır. Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurular basit, hızlı ve masrafsızdır.

Ayrıca bu Kurum her türlü etkiden uzaktır. Kamu Denetçiliği Kurumu olaylara sadece insan hakları yönünden yaklaşması nedeniyle bugün, sadece Türkiye'de değil, dünyada da tercih edilen bir denetim mekanizması hâline gelmiştir. Tüm bunların yanı sıra, Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan müracaatlar, yürütme ve yargının işleyişindeki bozukluklar ve maruz kalınan adaletsizliklerle ilgilidir. Yapılan müracaatlar incelenirken öncelikli olarak hakkaniyet, eşitlik ilkeleri göz önünde bulundurularak hukuk ilkeleri ve kuralları çerçevesinde değerlendirilmelidir. Kamu Denetçiliğine yapılan başvurular incelenirken idarenin yaklaşım ve davranışının hukuk çerçevesinde olup olmadığına, uluslararası anlaşmalara, kanunlara, yönetmeliklere ve ilgili ülke anayasasının uygunluğuna bakılır. Yapılan incelemeler ve alınan kararlar neticesinde ikna ve inandırma yolunu tercih eder, tavsiye ve öğütlerde bulunur. Kamu Denetçiliği Kurumunun var olmasının en temel nedeni, vatandaşlara karşı tek taraflı kararlar alabilen yönetimin hukuk dışı ve keyfi uygulamalarına karşı korumak, vatandaşların hak ve özgürlüklerine ilişkin olası sınırlamalara ve tehditlere karşı bir güvence oluşturmaktır.

Değerli milletvekilleri, Kamu Denetçiliği Kurumunun temel esasları göz önünde bulundurulduğunda öncelikle yönetsel saydamlığı sağlamak, idari yargıya katkı sağlamaktır; önleyici, eğitici ve düzeltici işlevleri de bulunmaktadır. Kısacası, Kamu Denetçiliği Kurumu için halk koruyucusu yahut vatandaş denetçisi diyebiliriz. Halk ile idare arasındaki sorunları dostane çözümle çözmeye çalışmaktadır. Kamu Denetçiliği Kurumu, yargının iş yükünün azalmasına daha da fazla katkı sağlanması, vatandaşın sorunlarının daha etkin çözülmesi, hak arama kültürünün yaygınlaştırılması, idarenin hizmet kalitesinin artmasının sağlanması ve hukuk devleti ilkesinin yerleştirilmesi hedeflerine yönelik çalışmalarına titizlikle devam etmektedir. Kamu Denetçiliği Kurumunun tanınırlığının ve bilinirliğinin artmasıyla birlikte nitelikli başvuru sayısı da artmaktadır. Kamu Denetçiliği Kurumuna başvuru sayısı 2019 yılında 20 bin küsurken 2020 yılında 90.209'a ulaşmıştır. Özellikle pandemi döneminde, sağlık çalışanlarının haklarının ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik talepler artmıştır. Bununla birlikte, ekonomi, maliye ve vergi konularında da başvurular yapılmıştır. Vatandaşların kredi imkânlarından yeteri kadar faydalanamaması da yoğun şikâyetler arasında yer almıştır. Böylece, 2020 yılında 184.758 kişiye hukuki destek sağlanmıştır.

2020 yılında Kamu Denetçiliği Kurumuna -rekor sayıda artarak- 90 bin başvuru olmasının en önemli sebeplerinden birini Kurum Başdenetçisi Sayın Şeref Malkoç şöyle ifade ediyor: "2020 yılı için 20-25 bin civarında başvuru bekliyorduk, pandemi dolayısıyla 2020 yılında tüm işler yavaşlarken bize başvurular 5 kat arttı. Sadece bankalar ve kredilerle ilgili 70 bine yakın başvuru aldık." Elbette bu artış şaşırtıcı değildir çünkü 2020 yılında yoğunlaşan ekonomik sıkıntılar, pandemi nedeniyle Hükümetin nakit ödemedi kaçınarak daha çok vatandaş krediye yönlendirmesinin acı bir sonucudur.

Kamu Denetçiliği Kurumunun tavsiye kararına uyma oranı ise 2020 yılında 76,38'e yükselmiştir. Kurum tarafından 2020 yılında iyi yönetim ilkeleri bağlamında verilen tavsiye kararlarına birkaç örnek paylaşmak isterim. Askerlik durum belgesinde terhis nedeni olarak yer verilen "disiplin nedeniyle ayrılma" ibaresinin kaldırılması, özel güvenlik kimlik kartının verilmesi, yazılı ikaz işleminin geri alınması, başvuranın kurumlar arası yer değişikliğine muvafakat verilmesi, engelli çocuğunun mahallî idareye bağlı aile yaşam merkezindeki yüzme havuzundan ücretsiz yararlandırılması, evde bakım hizmeti kapsamında tarafına çıkartılan geriye dönük ödemenin iptali gibi meseleler çözüme ulaştırılmıştır.

Değerli milletvekilleri, bilindiği gibi, hiçbir organ, makam, merci veya kişi kamu denetçilerine görevleriyle ilgili olarak emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz. Bu hususta, bazı kurumların Ombudsmanlık Kurumumuzun kararlarını tanımadığı, bazısına cevap verip bazısına cevap vermediği görülmektedir. Bilindiği üzere, Kurumun tavsiye kararları, ilgili idarenin isterse uyacağı, isterse uymayacağı kararlar niteliğinde değildir; bunlar yapılamayacak,

uygulanamayacak tavsiyeler de değildir. Bu kurumların keyfiyetini kabul etmemiz mümkün değildir. Demokratik hukuk devletinde, ilgili idare, fiilen uygulanabilir nitelikteki Başdenetçi kararını uygulamakla mükelleftir.

Kamu Denetçiliği Kurumunun dostane çözüm girişimleri ve verdiği kararlarla yargının iş yükünü hafifletme yönünde ülkemize büyük katkı sağlamaktadır. Hak arama kültürü yaygınlaştırılmış, idare aleyhine açılacak on binlerce dava önlenmiş ve vatandaşın derdine derman olunmuştur. Bununla birlikte, Kamu Denetçiliği Kurumu çocuklara da kapılarını açmıştır. Çocuk dostu yaklaşımlarıyla, çocukların hak arama bilincinin geliştirilmesi yönünde çalışmalar devam etmektedir. Bu hususta daha fazla kamuoyu oluşturulması ve okullarda da hak arama kültürü ve bilinciyle ilgili etkinliklerin yaygınlaşması için çalışmaların artması doğru olacaktır.

Bununla birlikte, kamu kurum ve kuruluşlarıyla sorun yaşayan vatandaşların sorunlarını çözmek için önemli bir konuma sahip olan Kamu Denetçiliği Kurumunun zaman zaman bağımsız karar almakta zorlandığı görülmektedir. Kamu Denetçiliği Kurumu, itibarı açısından ve aldığı kararların daha güvenilir olması açısından tamamen tarafsız olmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Bağlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Yine, Kamu Denetçiliği Kurumunun yapısının ve seçim yöntemlerinin de iktidar mensupları tarafından gerçekleştirildiğini göz önünde bulundurursak -maalesef- muhalefet mensuplarının da Kurum içinde yer alacağı adil ve hakkaniyetli bir düzenlemenin yapılması gerekmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı olan Kamu Denetçiliği Kurumu, doğrudan demokrasinin bir aracı olmalı ve demokrasinin güçlenmesine katkı sağlamalıdır.

Sonuç olarak, insanlar sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan sürekli olarak daha iyi, bir hayatın, saygın bir yaşamın ve hukuki açıdan çok daha iyi, koruyucu haklara ulaşmanın yollarını aramaktadır; bu hususta da mücadelesini vermeye devam etmektedir. Hukuk kurallarının da insanlar gibi belirli bir ömürleri vardır. Bugüne kadar vatandaşlarımıza sağladıkları hizmetlerinden dolayı Kamu Denetçiliği Kurumuna teşekkür ediyorum. Yüce Meclisimizden, bu güzide Kurumumuzun daha verimli çalışması için talep ettiğimiz yasal düzenlemelerin en kısa zamanda karşılanmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına diğer söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Mehmet Taytak'a aittir.

Buyurun Sayın Taytak. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Dilekçe Komisyonu, dilekçe hakkının kullanılmasıyla, vatandaşlarımız ve ilgili kurumlar arasında köprü olan önemli bir komisyondur. Kamu Denetçiliği Kurumu ise gelen şikâyetleri insan haklarına dayalı adalet anlayışı içerisinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk ölçüsünde inceleyerek araştırır ve idareye önerilerde bulunur.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2020 Yılı Raporu'nu incelediğimizde Kuruma 2020 yılında toplam 90.209 başvuru yapılmıştır. Bu başvuruların 70.440 adedi Covid-19 salgını kapsamında vatandaşlarımıza verilen temel destek kredileriyle ilgilidir, 19.769 adedi ise diğer alanlardan gelen şikâyet ve başvurulardır. 2020 Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'na göre bankacılık işlemleri konusunda gelen 70.440 adet başvurunun 70.187 adedi -yani yüzde 99,64'ü- incelenmiş olup 67.281 adet başvuru hakkında tavsiye kararı, 2.906 adet başvuru hakkında ise incelenemezlik kararı verilmiştir, 253 adet başvurunun ise yasal inceleme süreci hâlâ devam etmektedir.

Coronavirüs salgınının ortaya çıkmasıyla Kamu Denetçiliğine yapılan başvurularda ciddi bir artış meydana gelmiştir. 2019 Yılı Raporu'na baktığımızda gelen şikâyet başvurusu 20.968 iken 2020 Yılı Raporu'nda 90.209 olmuştur ve geçen seneye göre bu sene yüzde 330,22'lik çok büyük bir artış yaşanmıştır. Kamu Denetçiliği Kurumu, Başdenetçilik makamı ve diğer birimleriyle büyük özveriyle çalışarak başvurulardaki bu artışa rağmen şikâyetleri kanuni süre olan altı ay içerisinde sonuçlandırmıştır.

Değerli milletvekilleri, 2020 yılında Kuruma yapılan başvuruları bölgelere göre değerlendirdiğimizde yüzde 31,34'le Marmara Bölgesi, yüzde 17,24'le İç Anadolu Bölgesi, yüzde 14,16'yla Akdeniz Bölgesi ve yüzde 13,82'yle Ege Bölgesi takip etmektedir. Bu yıl diğer yıllarda olduğu gibi, başvuruların yüzde 19,14'ü İstanbul, yüzde 8,54'ü Ankara, yüzde 5,54'ü İzmir ilimize aittir.

2020 dosya verilerini ele aldığımızda, 2019 yılından 3.830 dosya 2020 yılına devredilmiştir. 2020 yılında ilgili kurumlara dağıtılmış olan dosya sayısı 90.209 olup toplam 94.039 dosya bulunmaktadır. Bu dosyaların 91.100 adedi sonuçlandırılmıştır, 2.939 dosyanın ise işlemleri devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla sonuçlandırılan 91.100 adet başvurunun yüzde 9,51'i gönderme kararı; 10,29'u incelenemezlik kararı; 2,01'i dostane çözüm kararı; 0,18'i başvurunun geçersiz sayılması kararı; 0,32'si karar verilmesine yer olmadığına dair karar; 75,74'ü tavsiye kararı; 1,05'i ret kararı; 0,78'i kısmen tavsiye kısmen ret kararı olarak verilmiştir.

2020 yılında verilen kararlar bir önceki yıllara kıyaslandığında, sonuçlandırılan dosya sayısı 2019 yılına göre yüzde 330,33 artış göstermiştir. Diğer yandan ise 2019 yılında 860 adet olan tavsiye kararı 2020 yılında 68.128'e ulaşmıştır. Ret kararlarına baktığımızda yüzde 5,38'lik bir artış, kısmen tavsiye kısmen ret kararlarında ise yüzde 71,71 artış sağlamıştır.

2020 yılı karar türlerini incelediğimizde, dostane çözüm yoluyla çözümlenen dosya sayısı 2.867, tavsiye kararı 68.128, kısmen tavsiye kısmen ret kararı 704, ret kararı 941 olup toplam 72.640 dosya karara bağlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, Kamu Denetçiliği Kurumu 2020 yılında adalete kolay, hızlı erişim ve dostane çözüm yöntemleriyle, tavsiye kararlarıyla, hakkaniyete uygunluk denetimiyle, iyi yönetim açısından sağlanan katkılarıyla, mevzuat değişikliği önerileriyle, özel raporlarıyla ülkemize katma değer sağlamıştır. Gelen şikâyetlerin mümkün olduğunca hızlı ve etkin bir şekilde sonuçlandırılmasını sağlayarak adalete hızlı erişim gerçekleştirilmiştir. Mahkemelerin iş yükü azaltılmıştır. Karar ve faaliyetler sonucunda ise yüz binlerce davanın açılmasının önüne geçilmiştir. 2020 yılında Kamu Denetçiliği Kurumu, diğer senelerde olduğu gibi bu yıl da toplumumuzun adalete duygusunu artırmak için çabalamış, bu doğrultuda kararlar almış ve insanlarımızın sorunlarıyla ilgili hızlı çözümler sağlamıştır.

Değerli milletvekilleri, Kamu Denetçiliği Kurumu, Halife Ömer zamanından günümüze ulaşan köklü bir devlet mekanizmasıdır. Hazreti Ömer, zamanında bütün vatandaşların şikâyetlerini bildirebileceği bir kurum olarak "muhtesip" kurumunu oluşturmuştur. Muhtesipler özellikle şehirlerde ve pazar yerlerinde gözetmen olarak bulunmakta ve ortaya çıkan anlaşmazlıkları çözmekteydiler. Osmanlı Devleti'nde ise "kadıkudât" ismi verilen makamla kamu denetlenmiştir. Bu tarihî sürece baktığımızda, Anayasa'mızın 74'üncü maddesinde yer alan Kamu Denetçiliği Kurumunun Türk devlet tecrübesine yabancı olmadığını

görmektedir. Türk idare sisteminde yerini aldığı günden itibaren hukuk ve demokrasinin yerleşmesine, kökleşmesine katkı sağlamış; devlet, yönetim ve vatandaşlar arasında iyi bir iletişim kanalı olarak görev yapmıştır. Verdiği kararlarla tarafsızlığın ve bağımsızlığın güvence altına alınmasını ve sağlıklı bir işleyişe sahip olmayı sağlamayı hedeflemiş hem idarenin eylem ve işlemleri karşısında vatandaşları haklarını aramaya yöneltmiş hem de idari yargı başta olmak üzere diğer denetim mekanizmalarının yükünü azaltmıştır.

Değerli milletvekilleri, günümüzde dünya, petrol, enerji, silah sanayisi, teknoloji, yazılım, uzay, su, küresel ısınma, küresel salgın, ekonomi, finans, kripto para ve ticaret alanlarında savaş hâlinindedir. İkinci Dünya Savaşı'ndan günümüze, bölge bölge dünyanın her yerinde hem devletler hem de terör örgütleri aracılığıyla çatışmalar sürmüştür, sadece bölgemizde yirmi yıl önce başlayan ABD-Afganistan ve devamında ABD-Irak savaşları, özellikle İslam coğrafyasını ve tüm dünyayı istikrarsız ve güvensiz bir ortama sürüklemiştir. Terör, Orta Doğu'yu istikrarsızlaştırmak ve bu kargaşayı sürdürmek için büyük devletler tarafından desteklenmekte, finanse edilmekte ve silahlanmaları sağlanmaktadır. Ülkemizde eylemlerine kırk yıl önce başlayan PKK terör örgütüne dünyanın gözünün içine baka baka para ve silah desteği veren ABD, terör örgütlerine sponsor olan ülkelerin başında gelmektedir. ABD'nin demokrasi getireceğiz bahanesiyle yaptığı müdahaleler sonucu Suriye ve Irak'ta meydana gelen yönetim boşluklarının ve emperyalist ülkelerin el birliğiyle yarattığı IŞİD'in dünyaya, insanlığa ve en önemlisi İslam âlemine verdiği zararlar tüm dünyanın malumdur.

Mülteci ve göç krizleriyle başta ülkemiz olmak üzere bu bölgedeki tüm demografik yapı değiştirilmekte, ekonomik sorunlar ve toplumsal krizler yaratılmaktadır. Bir de tüm bunların üzerine yaşanan küresel salgınla toplumların ve devletlerin sınırlarıyla oynanmaktadır. Sosyal medyanın ve teknolojinin getirdiği devasa bütçeli şirketler, çoğu ülkenin ekonomisini kat kat geçen varlıklarıyla ülkelerin politikalarına yön vermeye başlamıştır. Sosyal medya aracılığıyla yayınlanan yalan bilgiler, haberler pek çok ülkede dış destekli devrimlere, askerî darbeler ve iç savaşlara sebep oldu; Arap Baharı bunlara verilebilecek en önemli örneklerden biridir. Tunus, Fas, Mısır, Libya, Suriye, Yemen, Cezayir gibi ülkelerde iç savaşa sebep olan Arap Baharı, hepimizin hatırlayacağı üzere, sosyal medya platformları aracılığıyla başlatılmıştır.

Değerli milletvekilleri, insanlık, kendisi açısından en zor dönemlerden birini yaşamaktadır. "İnsan hakları" kavramının içi emperyalist devletler tarafından boşaltılmaktadır; dünyanın büyük çoğunluğu açlık çekerken, azgın bir azınlık dünyanın tüm kaynaklarını elde etme peşindedir. Covid-19 salgını da dünyanın bu kirli, acımasız ve adaletsiz yüzünü hepimize yeniden hatırlatmıştır. Uluslararası organizasyonlar kurulma amaçlarından sapmıştır ve Birleşmiş Milletler, NATO, Avrupa Birliği gibi oluşumlar dünyanın hiçbir yarasına merhem olamamaktadır. Bu kurumlar, güçlerini yalnızca ülkelerin iç işlerine müdahale amacıyla kullanmaktadır. ABD ve Avrupa Birliği, FETÖ'ye ve PKK'ya kendi ülkelerinde barınma ve propaganda imkânı tanımakta; Reuters, CNN, Deutsche Welle gibi medya organları aracılığıyla her fırsatta ülkemize saldırılmaktadır. İstikrarsız, güvensiz ve en önemlisi ulus devletsiz bir dünya inşa edilmeye çalışılmaktadır. Bu istikrarsızlıktan en çok etkilenen ve en çok etkilenmesi hedeflenen ülke de Türkiye'dir. Sınırlarımız terör örgütleriyle doludur. ABD'nin itiraf ettiği ekonomik saldırılar, mevcut Başkanlarının Başkan seçilmeden önce Türkiye üzerine yaptığı açıklamalar, muhalefeti destekleyeceğini ilan etmesi ve muhalefetin de bu duruma sessiz kalması, hain terör örgütü FETÖ'ye 15 Temmuz sonrasında bile kol kanat germeleri ve PKK'nın adının değiştirildiği YPG-PYD terör örgütüne yapılan askerî yardımlar, Doğu Akdeniz'de Avrupa Birliğiyle birlikte Türkiye'yi hapsedme girişimleri, Almanya ve Fransa'nın takındığı düşmanca tavırlar, S-400 dayatmaları, parasını ödediğimiz uçakları teslim etmemeleri, İHA'lara ve SİHA'lara karşı uygulanmak istenen ambargolar, Karadeniz'de çıkması istenen gerginlikler, İran'ın Azerbaycan'ın Karabağ zaferi sonrası yaptığı açıklamalar göstermektedir ki Türkiye çok cepheli bir mücadeleden içerisindedir. Bu cepheğin bir de Türkiye'nin içinde temsilcileri vardır. Fonladıkları medya aracılığıyla Türk milletinin değerleriyle oynanmakta ve kendilerine verilen talimatlarla hareket eden siyasiler sayesinde de milletimiz tek bir merkezden çıkan; aynı dili, aynı üslubu kullanan kirli ve yapay gündemlere maruz bırakılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sistem tartışmaları, yalan haberler, oluşturulmak istenen kaos ortamı, gelecek nesillerimizi bir kalıba sokmak için köksüz; tarihini, kimliğini bilmeyen bir gençlik oluşturma projesi olan Z kuşağı politikaları; ahlaki çöküntülere sebep veren gündüz kuşağı yayınları; sosyal medyadaki, insanlığa ve insan haklarına yapılan doğrudan saldırılar ve takılan saldırgan ve gayrimillî tutum göstermektedir ki oluşturulan yeni dünya düzeninde Türkiye'nin güçlü olmaması için türlü türlü oyunlar kurulmaktadır.

Güçlenmiş ve güçlenmeyi en önemli strateji hâline getirmiş bir Türkiye'nin dünyanın kurulan yanlış dengesini altüst edeceğini bilen yapı, ülkemize her fırsatta saldırmış ancak oyunları her zaman bozulmuş ve Türk milleti kendi iradesi dışında bir iradeyi asla ve asla kabul etmediğini dünyaya defalarca göstermiştir. Cumhuriyet'in ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin temel amacı da Türkiye'nin maruz kaldığı iç ve dış tehditleri güçlü bir siyaset kurumu vasıtasıyla bertaraf etmektir. Düşman bellidir ve karşımızdakiler hedeflerinden bir gün olsun vazgeçmemişlerdir. Güçlü bir Türkiye istemeyen ABD'nin ve onun güdümündeki ülkelerin her fırsatta Türkiye ve Cumhuriyet'i'ne saldırımları da esas niyetlerinin ilanıdır.

Türk gençliğine millî şuur aşılamak için kurulmuş, hepimizin yetiştiği, binlerce şehidi olan, gazisi olan, davası olan ve davasından bir gün taviz vermemiş olan; pek çok devlet ve siyaset adamı yetiştirmiş, vatan ve millet sevdalıları yetiştirmiş, Nobel Ödüllü bilim insanları yetiştirmiş; bünyesinden yiğitlerin yiğidi insanlar çıkaran "Ben Ülkü Ocaklarında yetişmekten iftihar eden bir Genel Başkanım. Dünyaya bir kez daha gelsem bin defa Ülkü Ocaklarına giderdim." diyen, Türk milletinin yüz akı, Türk dünyasının bilge lideri Devlet Bahçeli'yi (MHP sıralarından alkışlar) yetiştiren Ülkü Ocaklarının, ABD Temsilciler Meclisinde Yunan asıllı bir milletvekili tarafından, ABD himayesinde yaşayan terörist elebaşı Fetullah Gülen'in manevi oğlu Enes Kanter'le yaptığı toplantılar sonrası verilen önergeyle tartışmaya açılması ve terör örgütü olup olmadığının araştırılması; bütün bu saldırılar yetmezmiş gibi ABD, Fransa, Almanya, Hollanda, İsveç, Norveç, Finlandiya, Danimarka, Kanada ve Yeni Zelanda'nın Ankara Büyükelçilerinin Sorosçu terör finansörü Osman Kavala'nın tutuklanmasının 4'üncü yılında, Türk yargısına açıkça müdahale etmeyi amaçlayarak serbest bırakılmasını istedikleri ortak bir bildiri yayınlamaları; Yunanistan, Mısır ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin imza attığı, Türk araştırma gemileri, Kıbrıs sorunu, kapalı Maraş'ın açılması, Libya'yla imzaladığımız Deniz Yetki Anlaşması gibi konularda açıkça Türkiye düşmanlığı yapılan ortak deklarasyon; yine Yunanistan'ın Dedeoğaç Limanı'na ABD'nin Rusya'yı bahane ederek yaptığı askerî yığınak ile Türkiye'yi Ege'de ve Doğu Akdeniz'de çok küçük bir alana hapsedme çabaları; Suriye'nin kuzeyinde son günlerde ABD'li komutanların PYD-YPG'li teröristlerle birlikte verdikleri fotoğraflar ve son olarak, Batı güdümündeki bir finans kurumunun Türkiye'yi terör finansı ve kara para aklama konusunda Gri Liste'ye alması göstermektedir ki insanlığı ilgilendiren her kavramı kendi menfaatleri için kullanan, gücünü dünyanın her bölgesinde yaymaya çalışan bir devlet profili ortaya koyan ABD, yurt içindeki ortaklarını da yanına alarak Türkiye'yi ekonomik, askerî, siyasal ve sosyal anlamda kuşatmaya çalışmaktadır.

Türk yargısına tüm uluslararası sözleşmeleri hiçe sayarak müdahale etmeye kalkan sözde gelişmiş ülkeler, verilecek veya verilmeyecek tepkiler aracılığıyla Türk devletine ayar vermeye kalkanlar 15 Temmuz'da 251 vatandaşımızı şehit eden terör örgütü FETÖ'nün elebaşı Fetullah Gülen'le ilgili hukuki olarak tek bir adım atmamıştır. Türk yargısının verdiği mahkûmiyet kararı kesinleşmiş olmasına rağmen Almanya, Can Dündar'ı -hiçbir- iade talebini kabul etmemiştir.

Yunanistan'ın 500'ün üzerinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararını uygulamadığını biliyor musunuz? Acaba, bu 10 ülkenin Yunanistan Büyükelçileri, Batı Trakya Türkleri hakkında verilen Avrupa İnsan Hakları kararı için Yunanistan'a bir bildiri yayınlamışlar mıdır? ABD ve Avrupa Birliği terör örgütü arıyorsa önce kendi terör örgütü listesindeki alçak, insanlık dışı, aşağılık örgütlere baksın; sonra, ilan ettiği terör örgütlerine yaptığı yardımlarına baksın; son olarak da terör devleti hâline gelen kendisine baksın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyanın tamamını saran küresel kriz, ekonomik olmaktan çıkıp kavramsal bir hâle gelmiştir. Dünyada şu anda bir insanlık krizi yaşanmaktadır. Dünyanın kaynaklarının herkese, tüm insanlığa eşit dağıtılmamasının, gelir adaletsizliğinin, güçlünün haklıya olan üstünlüğünün, ülkelerin ve milletlerin kaderini kendinden daha güçlü devletlerin belirlemesinin yarattığı ve giderek tüm dünyayı saran bir medeniyet krizi yaşanmaktadır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, daimi üyelerinin güvenliği dışında hangi ülkenin güvenliği için uğraşmaktadır? Avrupa Birliği, kendi ülkeleri hariç hangi ülkenin istikrarını ve ekonomisini düşünmektedir? ABD'nin kendi menfaatleri için yarattığı sözde demokrasi kılıcından kaç milyon mazlumun kanı akmaktadır? Topraklarında bulunan elmas, enerji ve doğal kaynakları nedeniyle kaç milyon Afrikalı, Fransızların elinde can vermiştir?

Avrupa Birliğinin kurulmasından sonra, sömürgeci tarihini, savaşlarını, katliamlarını, soykırımlarını geçmişe gömerek dünyaya güya demokrasi ve insan hakları dersi vermeye çalışan Avrupa ülkelerinin kanlı sömürgeci tarihini nasıl unutacağız? Pasifik'ten Afrika'ya, oradan Amerika'ya uzanan köle ticaretlerini, Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarında ölen 130 milyon insanı, son yirmi yılda Orta Doğu'da ölen 5 milyona yakın insanı nasıl yok sayacağız? Daha önce bu dünyaya medeniyet dersi vermiş kutlu ecdadın torunları olarak, gittiği her ülkede huzuru, adaleti ve insanca yaşamı hedefleyen kahraman Türk askerini Orta Doğu'da, Afrika'da gören her mazlum bağrında sakladığı şanlı Türk sancağını gururla kaldırıyor. Gönül coğrafyamız, mazlumların kaniyle değil, yetimlerin ahıyla değil, kıyıya vuran cansız bedenlerle değil, küresel şirketlerin yoksullara çizdikleri dar sınırlarla değil; hak ve adaleti esas alan yeni bir dünya düzeni kurma arzusunu gönlüne naksetmiş Türk milletiyle huzura erecektir.

Bu anlayışla, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ve Genel Başkanımız Devlet Bahçeli Beyefendi'nin liderliğinde Türk milleti tarafından oluşturulan Cumhur İttifakı ve milletimizin helal oylarıyla geçilen Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi bugün hem ülkemize emperyalist güçler tarafından takılmak istenen prangaları söküp atmış hem de mazlum milletlerin umudu hâline gelmiştir. Geliştirilen ve hayata geçirilen millî stratejiler, 98'inci yılını kutlayacağımız cumhuriyetimizin ve Türk milletinin gelecek vizyonunu "bağımsız ve lider ülke Türkiye" olarak belirlemiştir. Liderimiz Genel Başkanımız Devlet Bahçeli Beyefendi'nin ifade ettiği gibi, Cumhur İttifakı milletimizin ruh kökünden doğmuş, kutlu iradesiyle doğrulmuş, istikbal ve istiklal hedefiyle devleşmiş, Türkiye'nin güvencesi, millî becamızın yılmaz bekçisi olmuştur. Hedef 2023 yani cumhuriyetin 100'üncü yıl dönümündedir. Muazzam millet hareketi olan Cumhur İttifakı 2053 ve 2071 vizyonu da Türk milletinin kutlu iradesiyle yoluna devam edecektir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ifade ettiği gibi Türk milletinin karakterine ve âdetlerine en uygun olan irade cumhuriyet iradesidir. Türkiye Cumhuriyeti mesut, muvaffak ve muzaffer olacaktır. Doksan sekiz yıl önce yedi düvele karşı içerideki ve dışardaki hainlere rağmen verdikleri mücadeleyle bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran ulu önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e, silah arkadaşlarına ve aziz şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nızın 98'inci yılını kutluyorum. Ayrıca, otuz yıl önce bugün bağımsızlığını kazanan soydaşlarımıza, kardeş ülke Türkmenistan'a nice otuz yıllar diliyorum. Gazi Meclisi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına diğer söz Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Fatma Kurtulan'a ait.

Buyurun Sayın Kurtulan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Aynı zamanda, başta Başdenetçi Sayın Malkoç olmak üzere tüm Kurum üyelerine de hoş geldiniz diyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumunun adalete erişimde yaşanan ihlalleri gidermede, yurttaş ve kurumlar arası sorunları çözmede göstermiş olduğu dostane çözüm arayışlarını, çabalarını oldukça önemli bulduğumuzu belirtmek isterim. Kurum tek bir yurttaşımızın bile bir sorununu çözebiliyorsa bu anlamlıdır fakat çoklu demokrasinin felç olduğu, adaletin artık neredeyse hiçbir yerde kırıntısının bile kalmadığı bir ortamda ne yazık ki bunların sadece denizde bir damla olduğunu da belirtmek isterim.

Arkadaşlarımız da belirtti, genel olarak zaten Komisyona yapılan sunumda da 2020 raporunda bir önceki yıla oranla başvuruların çok çok arttığını görmekteyiz. Elbette ki hak arama kültürünün ülkemizde gelişiyor olması önemli, sevindirici ama tersinden de baktığımızda hak ihlallerinin de bu kadar yaygın olduğunu da görmek lazım.

Burada yine Kuruma başvurular içerisinde kadınların, Kürtlerin ve Alevilerin yani en çok mağdur edilen, şiddete, baskıya uğrayan, hakları ihlal edilen kesimlerin başvurularının da az olduğunu, hemen hemen bazılarının da hiç olmadığını görüyoruz. Elbette ki bunların sorunlarının olmadığı anlamına gelmiyor.

Kurum çalışmalarını yaparken -ben olumsuz bulduğum bir durumu katkı amaçlı paylaşmak isterim- raporunda, mesela, HAK-İŞ, MEMUR-SEN, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Belediyeler Birliği gibi STK ve meslek örgütlerinin merkezleriyle görüşme yapmış ancak KESK, DİSK, TTB, TMMOB gibi kurumların bazen kimi yerlerde yerel yapılarıyla görüşmüş. Yani bağımsız olarak bilinen bir kurumun, emek örgütleri arasında, meslek kurumları arasında ayırım yapmasını doğru görmediğimizi, eleştirdiğimizi sunmak isterim.

Kurum inceleme yaparken, insan haklarına dayalı, adalet, ayrımcılığın önlenmesi, yetkiyi kötüye kullanma, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, makul sürede karar verme hakkı gibi ilkeleri gözetiyor; bu oldukça önemli. Merak ediyorum, gidip araştırma yaptıkları, sorunu çözmeye çalıştıkları yerlerde acaba bunlara rastlayabildiler mi; gerçekten bu da bir merak konusu. Çok görülen, en azından bizim çok gördüğümüz bir durum değil. Zaten bu saydıklarımız tam da ülkemizdeki sorunların temelini teşkil ediyor. Olmayan bir durum olduğu için tüm adaletsizliklerin kaynağını teşkil ediyorlar. Bunların olmadığı bir ülkede tüm sorunların bir kurum tarafından elbette ki çözülmesini –zaten kurumun da böyle bir iddiası yok- beklemek biraz anlamsız olacak. Zaten bir yerde hukuk yoksa, adalet yoksa adalete ulaşmak için onlarca, yüzlerce kurum olsa bile gerçekten çok anlam ifade etmeyecektir. Çünkü adaletin doğasında toplumun tüm damarlarına, işleyen mekanizmalarına sinmesi gerekiyor ama ne yazık ki biz on dokuz yılda sadece bir çürümüşlüğe tanıklık ettik.

Görüştüğümüz Kurumun raporunu incelediğimizde en çok -diğer birçok şahsın da söylediği gibi- başvurunun olduğu alanlardan biri ekonomidir. İşte bu yüzden ki HDP uzunca bir zamandan beri sürekli alanda; Ekonomi Komisyonumuz alanda, sahada toplumun tüm kesimleriyle yakın temas içerisinde; yoksulluğun, açlığın, sefaletin getirdiği, toplumda yarattığı etkileri yerinde görmek istemekte.

Özellikle "Pandemi döneminde halka yardım ettik." dediniz ancak buradaki başvurulara baktığımızda bu yardımın yapılmadığını da görüyoruz. Şimdi olduğu gibi doğal gaz, elektriğe, bütün tüketim kalemlerine pandemi gibi zorlu bir dönemde bile hiç aksatmadan zam yapmayı sürdürdünüz. Yoksulluk, açlık sınırı sürekli artmaya devam etti, ediyor; asgari ücret açık

sınırının altında. İnsanların ekmeğiyle keyfince oynayan iktidar yurttaşı el açmaya mahkûm etmeye devam ediyor. KHK'lerle yarattığınız mağduriyetler bir yana, işverenlerin kod 18 ve kod 29'la mağdur ettiği, işten attığı, açlığa mahkûm ettiği insanlar ordusu oluştu. Mevsimlik tarım işçileri bu çağda barınmaya, suya, elektriğe, banyoya, tuvalete bile erişemiyorken siz hâlâ ülkenin refahını insanların elindeki telefonlara bağlayan demeçler vermeye devam ediyorsunuz.

"Dostlar alışverişte görsün." misali Cumhurbaşkanını alışverişte gördük -hiçbirimiz böyle bir alışveriş yapmadık, yapmıyoruz, vatandaş da yapmıyor- ve sonunda ne diyor? "Fiyatlar gayet uygun." Evet, saray bütçesine göre gerçekten uygunluk arz eder bu durum. Sonra bu yetmiyor, açlık sorunu olduğunu söyleyene birisi diyor ki: "Porsiyonlarınızı küçültün." "Porsiyonlarınızı küçültün." demek, aslında sarayın diyetisyenlerinin kendilerine söylediğini topluma uyarlamaya çalışıyor. Bu yetmiyor, "Doymuyorum." diyen öğrencilere biriniz Peygamber Efendimiz'in "Midenizin sadece üçte 1'ini doldurun." söylemini hatırlatıyor. Madem öyle, siz niye aksırıncaya kadar, tıksırıncaya kadar midenizi dolduruyorsunuz? Bunu size söylemek lazım gerçekten. Yani bu sadece vatandaşlar için mi gerekli? Türkiye'nin tüm gelir kaynakları sürekli sizin midenize niye akmaya devam ediyor?

Yine, yapılan başvurularda en büyük sorunlardan biri adalettir. Yani 6 kalem içerisinde, başlık içerisinde en büyük sorunlardan biri adalet. Gerçekten, insan hakları ihlallerinin çok yaşandığı bir ülkede yaşıyoruz; bağımsız yargı yok, insanlar sokak ortasında kaçırılıyor, ifade özgürlüğü suç sayılıyor. Anayasa kendisini bile koruyamayacak durumda, kendisine bile sahip çıkamayacak durumda, bırakın bizi korumayı; Anayasa'mız bu hâlde. Uluslararası sözleşmeler eğer AKP'nin hesabına gelmezse "ihanet belgesi" olarak ele alınıyor. Sayın Demirtaş ve Osman Kavala örnekleri bunlara en iyi örneklerdir.

Cezaevlerine gidiyoruz, alabildiğine hak ihlallerini; İnfaz Yasası'ndaki düzenlemeler, Adli Tıp Kurumunun vesayetiyle cezaevlerinde hastalıktan sürüm sürüm sürünen, hâlâ tahliye edilmeyen insan yığınlarını görüyoruz.

Şimdi, Sayın Başkanım, Sayın Başdenetçim, benim de size 2-3 tane başvurum var, elbette ki bu döneme ait yani 2021 raporunu eğer geçirirseniz, incellerseniz, bir çözüm ararsanız o, raporunuzu yansıyacaktı. Niye hep "Mehmet Emin Özkan" diyoruz arkadaşlar? Bu çok vahim bir durum, bu öyle böyle değil. "Hadi PKK'lıdır." deyip bir kenara atmayın lütfen. Bu adam tam bir trajediyi yaşıyor, 83 yaşında, ağır hasta, yirmi beş yıldır cezaevinde, 5 kez kalp krizi geçiriyor, 4 kez anjiyo oluyor, ayakta dahi duramıyor; bizler "Tahliye edin." başvurularını yaptığımızda siz böyle, kelepçeyle görüntü vererek gözlerimizin içine soka soka bunu mahkemeye ya da hastaneye götürüyorsunuz. Bu adam Bahtiyar Aydın cinayetinin sanığı olarak biliniyor, dava şu an yeniden görülmeye başlandı ve ben şuraya bunu yazıyorum: Bu adam ölse bile beraat edecek. Böyle gidiyor bu durum; şimdi, bu durumu mutlaka çözmeniz lazım. Bu durum neye işaret ediyor? "Devlet içindeki karanlık güçler, Bahtiyar Aydın cinayetinden sorumlu olan adamlar, kesimler bu adamın ölmesini ve bu cinayetin bu adamın üzerinde kalmasını bekliyor." diye güçlü bir iddia var. Kamu Denetçiliği Kurumunun bunun altını çizerek not etmesini rica ediyorum.

Yine, Muhlise Karagüzel; 60 yaşında, ağır hastadır. Biz "Muhlise Karagüzel tahliye olsun." derken ameliyattan sonra sekiz gün yatağa kelepçeli olarak bağlandı; işte, vicdan, adalet burada!

Ve Ayşe Özdoğan, dördüncü evre kanser hastası. Ayşe Özdoğan, ameliyattan yeni çıkıyor, kesinleşmiş bir cezasını infaz ettirmek üzere apar topar cezaevine konuluyor ve şu an yaşamını orada sürdürüyor. İşte, biraz bunları... Eğer adalet arıyorsak bunlar en bariz örneklerdir. "Bu Kurum, bunlar için bir şey yapacak mı?" diye sormak isterim.

Değerli arkadaşlar, keşke bu Kurum şunu yapsaydı: Kadın örgütlerine gitseydi, "Pandemi sürecinde kadına yönelik şiddeti tolere edebiliriz." diyen bir Bakan var iken -ki bu vahim bir durum, biz kadınlar için kabul edilemez bir durum- gidip kadın örgütlerinin kapısını çalsaydı, "İstanbul Sözleşme'niz de gitti." deseydi -bunu bu dönem yapabilirsiniz, İstanbul Sözleşmesi'ni de gasbetti bu Hükûmet- "Sizin ne gibi sorunlarınız var, durumunuz nedir?" diye sorsaydı. Bunun sorulmasını, en azından önümüzdeki dönemde bunu yapmalarını öneriyorum.

Kadınlar, pandemi süresince gerçekten çok ağır sorunlar yaşadılar; işten ayrılanlar, atılanlar oldu, yine ayrımcılığa uğrayanlar kadınlar oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın

FATMA KURTULAN (Devamla) – Teşekkürler Başkanım.

Bu raporda aslında sadece geçmesi gereken, isterdik, biz kadınlar isterdik... Sadece 2020'de 300 kadın öldürüldü, 171 kadın şüpheli şekilde ölü bulundu. Bunlarla ilgili kim ne yapıyor, raporunuzda hiçbir şey yok, gidip teşvik etme durumu da yok. Dolayısıyla, aslında bu çoklu kriz atmosferinde ne söylesek gerçekten azdır, bizim çözüme ihtiyacımız vardır.

Dün burada yine bir kez daha gençlerin yaşamlarını tehdit etmeye, vatandaşın malına çökmeye, açlığa, yoksulluğa, ranta, talana, yalana dolana sarıldınız, elleriniz bunun için havaya kalktı. Ama artık demokrasi zamanı, artık barış zamanı, artık güçlendirilmiş bir parlamentoyu oluşturma zamanı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA KURTULAN (Devamla) - HDP geliyor; en kısa zamanda Türkiye'nin refahı, demokrasisi ve adaleti için güç birliğiyle, demokratik ittifakımızla bunu sağlayacağımızı tüm Türkiye halklarına bir kez daha ilan ediyorum.

Teşekkürler, saygılar. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hayrettin Nuhoğlu...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, PKK'lı teröristler tarafından 26 Ekim 1993'te şehit edilen öğretmen Neşe Alten ve babası Hasan Alten'i rahmet ve minnetle andığına ve terörün her türlüünü lanetlediğine ilişkin açıklaması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

1972 yılında Tekirdağ'ın Şarköy ilçesinde doğan Neşe Alten, Diyarbakır'ın Bismil ilçesi Çavuşlu Köyü İlkokulunda 1993 yılında büyük bir heyecanla sınıf öğretmeni olarak göreve başlamıştı. Neşe Öğretmen henüz 21 yaşındaydı ve kendisini yalnız bırakmak istemeyen babası Hasan Alten'le birlikte Bismil'e gitmişti. Ne yazık ki 26 Ekim 1993 gecesi PKK'lı teröristler tarafından ikisi birden şehit edilmiştir. Neşe Alten ve babasının şehadeti bölücü terör örgütünün vahşetini ve çirkin yüzünü gösteren olaylardan sadece biridir. Üzerinden yirmi sekiz yıl geçmesine rağmen acılarını hâlâ yaşamaktayız. Neşe Öğretmeni, babasını ve bütün şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyor, terörün her türlüünü lanetliyor, Neşe'nin 83 yaşındaki annesi Nazife Alten'i hürmetle selamlıyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler (Devam)

1.- 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/6) (S. Sayısı: 264) (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına ikinci söz Şırnak Milletvekili Sayın Hüseyin Kaçmaz'a aittir. Buyurun Sayın Kaçmaz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kamu kurumlarının insan haklarına, hukuka ve hakkaniyete uygunluklarını incelemek, araştırmak ve kurumlara tavsiyede bulunmak amacıyla kurulan Kamu Denetçiliği Kurumuna 2020 yılında toplam 90.209 adet başvuru yapılmış. Önceki yıllarda yapılan başvurulara göre 2020 yılında gözle görülür bir artış var. Her ne kadar raporda, artış, hak arama kültürünün ve alışkanlığının yaygınlaşmasıyla ilişkilendirilmişse de aslında kamu kurumlarında birçok sorunun giderek kronik bir hâle geldiğini de ortaya çıkarmaktadır. Biz parti olarak Kamu Denetçiliği Kurumunun misyonunu önemseyeceğimizi belirterek katılımcı, şeffaf, tarafsız ve düzenleyici bir tutum almasının bütün yurttaşlar ve kurumlar için önemli olduğunu defaatle dile getirdik. Anayasa'nın esnetilebilir, delinebilir bir forma kavuşturulduğu bu dönemde, Kurumun üzerine düşeni yapmasının toplumsal açıdan büyük değişimler sağlayacağı, daha demokratik ve eşit bir toplum tahayyülüne ulaşmanın mümkün olabileceği umudunu diri tutmak isteriz. Ancak, Sayın Başdenetçi de buradayken şu durumu paylaşayım: Kendi yaptığım başvuru... Milletvekili arkadaşlarımızın siyasi rehine olarak cezaevlerinde tutulan arkadaşlarımızla görüşme taleplerimiz hiçbir surette Adalet Bakanlığı tarafından cevaplanmıyordu. Buna istinaden Kuruma başvuru yaptım, her ne hikmetse Adalet Bakanlığı Kuruma dahi cevap vermedi. Yani böyle bir durumda, böyle bir gereklilikle karşı karşıyayız.

Tabii, yine bununla rapordaki bazı konulardan da açıkça görüleceği üzere maalesef ki Kurum, olaylara yanlı ve tek taraflı yaklaşımıyla denetimin temel unsuru olan şeffaflık ve tarafsızlık ilkelerini yok saymış ve iktidara paralel bir tutum takınmış olduğunu da göstermektedir. Mevcut raporda Yunanistan askerlerinin mültecilere uyguladığı ölüme varan şiddet ve insanlık dışı muamelelerin tek taraflı olarak işlenmesi, iktidarın mülteciler üzerinde siyasi bir koz ve şantaj aracı olarak kullanılması ve bu olayların gelişmesindeki sorumluluğunun rapora yansıtılmaması Kurumun saygınlığına ve tarafsızlığına gölge düşürmektedir.

Yine, Ermenistan Silahlı Kuvvetlerinin Azerbaycan sivil yerleşim yerlerine yaptığı saldırılar ve yaşanan hak ihlalleri rapora işlenirken Afrin'de, Gire Spi'de, Serekaniye'de iktidarın desteklediği çeteler eliyle Kürt halkına karşı yapılan etnik temizlik, insan kaçırmaya, fideye, işkence, tecavüz ve ölüm vakalarının hiçbir surette rapora yansıtılmaması Kurumun iktidarın güdümünde şeffaflık ve tarafsızlık ilkelerini yok saydığını bize göstermektedir.

Yine, raporda çocuk haklarına ilişkin bir bölüm tabii dikkat çekiciydi ve önemli bir husus; çocukların da hak arama konusunda bilinçlendirilmesi kesinlikle önemli ve desteklediğimiz bir husus. Tabii, çok çocukça, çok masumane talepler, şikâyetler, başvurular da olmuş; bu da çok güzel ancak rapordaki bu durum bize hissettirdiği başka bir durumu da ortaya çıkarıyor.

Rapordaki dikkat çekici diğer bir husus da dediğimiz gibi Kürt kentlerinden yapılan başvuru sayılarının az olması yani başvuru sayılarının az olduğu rapora da işlenmiş. Zaten eğitimde, sağlıkta, ekonomide, sanayide hep en son sıralarda olan illerimiz, bu sefer de coğrafi olarak Ombudsmanlıkta en az başvuru yapan yerler arasında yerini almış durumda. Bölgesel eşitsizlik ve bölgesel farklılıklar sadece eğitim, ekonomi ve sanayi alanlarında olmuyor.

2009 yılından beri Kürt kentlerinde 20'si çocuk olmak üzere 40 kişi zırhlı araç kazalarıyla hayatlarını kaybetti. Rapora da işlenen, yapılan başvurular tabii ki kıymetsiz değil ancak Kürt meselesindeki çözümsüzlük ve beraberinde gelen çatışma ve savaş hâli, bölgede onlarca tonluk zırhlı araçların, savaş makinelerinin yaşam alanlarında süratle gezmeleri sebebiyle çocuklarımız ve insanlarımız ya hayatlarını kaybetmekte ya da sakat kalmakta. Sadece bu örnek bile yaşam hakkı ihlal edilen, elinden alınan çocuklarımızın diğer tali konulara ayıracak zamanlarının çok da olmadığını göstermektedir diye düşünüyorum çünkü bizim oralarda çocuklar yataklarında uyurken hayatlarını kaybedebiliyor. Nasıl mı? Muhammed ve Furkan kardeşler, birçoğunuz bilir, 2017 yılında 16 tonluk zırhlı polis aracının evlerinin duvarını kırarak, duvarını yıkarak yataklarında uyurken onları ezmesi sonucu hayatlarını kaybetti ve yine, geçen ay yani eylül ayında, İdil ilçemizde Miraç Miroğlu, evlerinin önünde bisikletle gezerken maalesef ki yine polis zırhlı aracının çarpması sonrasında hayatını kaybetti, geriye onlarca parçaya ayrılmış ve ezilmiş bisikleti kaldı. Ezcümle, kusura bakmayın, çoğu zaman Kurumunuza başvuracak kadar yaşayamıyor çocuklarımız. Kürt meselesindeki çözümsüzlük, buna bağlı hukuksuzluk ve şiddet ortamı, anlattığımız olayların cezasızlıkla sonuçlanması ve benzeri tüm hukuk dışı uygulamalar aynı zamanda bütün kurumları işlevsiz hâle getirmeye, hukuka ve insan haklarına aykırı bir şekilde hareket etmeye sevk ediyor ve bu sorunlara sebep oluyor.

Yine, rapora yansıdığı üzere Kuruma cezaevlerinden de birçok başvuru yapılmış durumda. Türkiye'de hapishaneler kapalı mekânlar olması nedeniyle hak ihlallerinin en yoğun yaşandığı ve başta yaşam hakkı ihlalleri olmak üzere her türlü insanlık dışı, onur kırıcı muamelelerin yapıldığı işkence mekânları hâline gelmiştir. Tutuklu ve hükümlüler âdeta cezaevi idaresinin keyfî uygulamaları ve işkence rejimleriyle baş başa kalmış durumdadır. Cezaevlerinde hükümlülerin tahliyeleri keyfî bir şekilde engellenmekte, özellikle, hasta mahpuslar âdeta ölüme terk edilmekte. Tabii, 14 Nisan 2020'de bu durumu bile fırsata dönüştüren iktidar, pandemi sebebiyle İnfaz Yasası'nda bir değişiklik yaptı ancak burada da bir öç alma hissi olduğunu, isteği olduğunu o dönemde de söyledik. Sırf siyasi görüşünden kaynaklı olarak cezaevinde olan binlerce mahpus, içlerinde yüzlerce ağır hasta mahpus olmasına rağmen kapsam dışı tutularak tahliye edilmemişti ve bugün maalesef ki yine bu insanlık dışı, hukuk dışı muamelelere maruz kalmaya devam etmekte.

Bu düşmanca ayırım yetmezmiş gibi, aynı düzenlemeyle, tahliye edilmesi gereken politik mahpusların keyfî olarak, yer yer absürt gerekçelerle tahliyesini engelleyecek bir uygulama başladı. Bazı engelleme gerekçeleri: Okuduğu kitap sayısı. Mesela, hasta tutuklu Menderes Leyla'nın on yıl önce aldığı bir disiplin cezasıyla tahliyesi altı yıl ertelendi. Yani bu düşmanlık hukuku, bu düşmanlık politikası değil de nedir? 1 Ocak 2021'den itibaren uygulanmaya başlanan düzenlemeye göre hükümlüler, iyi hâl tespitinde altı ayda bir idare ve gözlem kurulunca değerlendirilmeye tabi tutulmaktadır. Yapılan bu değerlendirme sonucunda ancak iyi hâl hâli olduğuna karar verilen hükümlüler açık ceza infaz kurumuna nakil ve denetimli serbestlik ya da koşullu salıverilme hakkından yararlanabilecektir. Gözlem kurulları âdeta mahkeme olarak kendini görmekte ve bu şekilde hareket etmekte; bu, açıkça mahkemelerin yetki gasbidir, bu gasp kabul edilemez. Hatırlarsanız, bir yandan pandemi sebebiyle serbest bırakılan binlerce adli mahpus, diğer tarafta da aynı düzenlemeyle tahliyesi engellenen binlerce politik mahpus gerçeğine şahit olmuştuk. Tabii, tüm bunların ortaya çıkardığı bir sonuç olarak rapora yansıyan durumlar da söz konusu. Rapora da yansıdığı şekilde, cezaevinde nakil dilekçeleri "Cezaevinde yer yok." ya da pandemi bahanesiyle reddedilmekte fakat sürgünler ise hız kesmeden devam etmektedir. Bir durumu da buradan paylaşmak istiyorum: Daha iki saat önce Adalet Bakan Yardımcısını aradığımda özel kalemi "cezaevlerinde açık görüş yasağı" diye bir durumun söz konusu olmadığını söylüyor ancak her ne hikmetse tüm cezaevlerinde söz konusu yasak pandemi sebebiyle, iddiasıyla uygulanmaya devam ediyor.

Tabii, dedik ya, iktidar ceza içinde ceza uygulamakta, keyfî davranmakta ve yine, mahpus ailelerini de cezalandırmakta hiçbir fırsatı kaçırmamakta. Her gün tarafımıza onlarca şikâyet ya mahpusların gönderdiği mektuplar yoluyla ya da aileler vasıtasıyla ulaşıyor. Silivri 5 No.lu Cezaevinde koşullar "tatbikat" adı altında basılıyor, halay çektikleri iddiasıyla mahpuslar hakkında soruşturma açılıyor. Kırıkkale'de, Afyon'da, Kayseri Bünyan Cezaevinde işkence ve işkenceye varan uygulamalar ve saldırılar yaşanıyor. Yine, Şırnak T Tipi Cezaevinde ayakta sayım dayatması ve keyfî bir şekilde koğuşturma dayatması

sonrası siyasi mahpuslara onlarca kişilik gardiyanlar tarafından saldırı düzenlendiğine ilişkin onlarca aile tarafımızla iletişime geçmiş durumda. Mahpuslar, aileleri, İHD ve Şırnak Barosu Cezaevi Komisyonu da bu iddialar sebebiyle cezaevinde saldırıya uğrayan mahpuslarla görüşmüş ve bu saldırıları doğrulamış durumdadırlar. Mahpuslardan burnu kırılan, iç kanama geçiren ve vücudunda çeşitli yaralanmalar bulunanlar Şırnak Devlet Hastanesine kaldırılmış ancak diğer yaralananların hastaneye gitme talebi dahi reddedilmiş, hatta revir de dahil olmak üzere tedavilerine izin verilmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Sayın Başkanım, toparlıyorum müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu iddiaları görüşmek istediğimiz cezaevi yönetimi âdeta kendini saklamakta veya gizlenmektedir. Takdir edersiniz ki İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun üyeleri olarak -aslında cezaevleriyle sürekli bu tarz durumlarla karşı karşıya kaldığımız için- Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürünün ve yine Adalet Bakan Yardımcısının güya talimatı olmasına rağmen bazen bize cevap vermiyorlar ancak buradan gerek Şırnak gerekse de diğer cezaevlerinde yönetimde yer alan kişilere seslenmek istiyorum: Her kim ki yasalara göre hareket etmez, anayasal çerçevede kalmaz, hukuk yerine bir zümrenin veya partinin yanında yer alır ise suç işlemiş olur ve bugün olmasa da er geç hukuk önünde hesap verecektir. Bu sebeple herkesi hukuka uymaya, işkenceye varan keyfi ve düşmanca uygulamalardan vazgeçmeye çağırıyorum. Son olarak, bir kamu kuruluşu olduğunı unutmadan siyasi iktidarın politikalarına paralel tutum almaktan vazgeçmeye çağırıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına üçüncü söz İstanbul Milletvekili Sayın Hüda Kaya'ya ait.

Buyurun Hüda Hanım. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Genel Kurul; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu hakkında Dilekçe Komisyonu üyesi olarak partim adına söz almış bulunuyorum. Tabii ki burada Ombudsmanımız Sayın Şeref Malkoç da bulunuyor.

Halkımız pek çok yerde “Nedir bu Kamu Denetçiliği Kurumu?” diye soruyor. Sadece “ombudsman”ın ne manaya geldiğini buradan ifade edip kendi gündemime geçeceğim. Şikâyetleri ve birtakım teşebbüsleri ele alıp değerlendiren ve bunlara her iki taraf için de tatmin edici çözümler bulan kişidir yani “ara bulucu kişi” anlamına geliyor.

Değerli arkadaşlar, değerli halkımız; bugün devam etmekte olan Kobani davamızın bu süreçteki son günü ve hâlâ şu saatlerde Kobani davamız devam ediyor. Bu davamızla ilgili bizlere sayısız felekeler geldi, ben de dâhil olmak üzere; Kobani davasıyla ilgili, Yasin Börü davasıyla ilgili davalarımız devam ediyor. Yasin Börü davasıyla ilgili, hâkimlikte, savcılıkta verdiğim ifadede belirttiğim gibi, Yasin Börü'yü katledenler devlet mekanizmaları tarafından çok iyi biliniyorlar; altını çizerek söylüyorum. Kobani davasında HDP'lilerle ilgili hiçbir nokta, ilişki olmadığını devlet yetkilileri, gerekli yetkililer çok iyi biliyorlar; gerçek katiller kimler, saklıyorlar. Hatta, Yasin Börü neden katledildi? Sebebi de dâhil -ki ben bunu biliyorum- önergelerimize “ret” verenler, araştırılmasını istemeyenler, tüm milletvekilleri, bakın, buradan sizlere bir kez daha söylüyorum... Sizlere bir kez daha söylüyorum diyorum ama değerli halkımız, burada şu anda iktidar partisinin milletvekilleri yok, sıralar bomboş. Her seferinde gerçeklerin ortaya çıkarılmasını istemeyen, reddeden milletvekilleri... AKP ve MHP sıralarında 3-5 kişinin haricinde bomboş sıralara hitap ediyoruz. Biz burada boş sıraları görüyoruz ama sözümüz size sevgili halkımız ve buradan dinleyenlere bir kez daha söyleyeceğim: Bu gerçeklerin ortaya çıkarılmasını reddeden, “ret” oyu veren milletvekilleri, yarın, çok kısa bir zamanda, öyle Lice davası gibi aradan yirmi beş yıl geçtikten sonra, Bahtiyar Aydın olayında olduğu gibi birileri çıkıp iş işten geçtikten sonra kendi yaptıkları o derin ilişkileri, katliamları itiraf edenler gibi yirmi beş yıl daha beklemeyeceğiz; çok az bir zaman sonra bu gerçekler ortaya çıktığında bizlerin yüzüne bakamayacaksınız, sözünüz olmayacak, bizlere cevap veremeyeceksiniz ve bu gerçekleri saklamaya devam eden yetkililer ve bu katliamlardan haberdar olanlar, gerçek suçluları saklayanlar elbette ki adaletli hukuk önünde hepsi hesap verecekler.

Değerli arkadaşlar, yirmi yıllık AKP iktidarında ilginç ilginç olaylara şahit oluyoruz. İkizdereler yaşıyor, Kaz Dağları yaşıyor -efendim, zaten bir Gezi paranoya oldu sizler için de- bir Validebağ yaşıyor. Bakın, en son, geçtiğimiz son günlerde Validebağ'a da gittim, gördüm.

Değerli arkadaşlar, bakın, bir milletvekili olarak, şu Mecliste halkımızın temsiliyeti noktasında sorumluluğu olan bir insan olarak halkımıza karşı mahcubiyet hissediyorum. Ne günlere geldik! Bir zamanlar -ve hatta hâlâ- şehirlerin düşman işgalinden kurtuluş törenleri yapılır idi ama şu anda Validebağ'da olduğu gibi, bizim Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı insanlarımız, mahalle halkı devletine karşı, AKP iktidarının güvenlik güçlerine, zabıtalara, polisine karşı mahallesini, ormanını, ağacını koruma nöbeti tutuyor. İnsanın, bir vatandaşın kendi devletine karşı gece gündüz parkını, ağacını, korusunu “Kalsın.” diye koruma nöbeti tuttuğunu düşünabiliyor musunuz? Bu nasıl bir iktidar zihniyetidir? Ve kalkıyorsunuz hâlâ başınız dik, alnınız akmış gibi insan içine çıkıp... Tabii, çıkamıyorsunuz ancak yazılı sorulara yazılı cevaplar vererek günü kurtarmaya çalışıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, geçtiğimiz haftalarda -şimdi bir ay olmuştur sanırım- partim adına, üyesi olduğum Türk Dili Konuşan Parlamentolar Grubu olarak Kazakistan'ın Türkistan şehrine gittik. Keşke vakit olsa oradaki izlenimlerimizi sizlerle daha geniş bir şekilde paylaşabilsek. Ama sadece çok kısa bir şekilde -vakit de üç dakika kalmış- çok hızlı bir şekilde şunu ifade etmek istiyorum: Değerli arkadaşlar, bakın, Kazakistan'da, Türkistan'da gördüğümüz, şahit olduğumuz ve de Orta Asya'yla ilgili... Hani, burada, böyle çok milliyetçi, vatansever, Türkçü edebiyatlar yapıyor ya, ben de bir Türk'üm ve ata topraklarıma gitmemden de çok memnunum. Gittik ve gördük, Orta Asya ülkelerinin yarısından fazlasında en az 2 resmî dil var ve haftada sekiz saat Kürtçe dersi veriliyor bu ülkelerde. Ama utandığım bir şey var: Bizim Türk atalarımız Orta Asya'dan bu topraklara gelmişler yüzyıllar öncesinde, Kürt halkı da 3 büyük göç yaşamış Orta Asya'ya doğru. Orta Asya'ya doğru 3 büyük göç yaşadı ve Orta Asya'nın pek çok ülkesinde Kürt toplulukları var, Kürt halkları var. Oraya göç etmiş oldukları hâlde oradaki Kürtler, Kürt çocukları ilkokuldan itibaren Kürtçe dersi görüyorlar, müziklerini yapıyorlar, yasak yok, bölünme yok hatta sokaklarda polis bile görmedik ama nüfusumuzun en az yüzde 20'sini teşkil eden ve kendi ata toprakları olan şu Türkiye, Anadolu, Mezopotamya topraklarında Kürt çocukları eğitim dersi olarak Kürtçe göremiyorlar. Bırakın eğitim dili olmasını, Kürtçe tabelalar değiştiriliyor. Şırnak'ta camide Kürtçe ayet mealine bile tahammül edemediler, Kürtçe ayet mealini bile değiştirdiler.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada, demokraside de özgürlüklerde de Orta Asya topraklarının, ülkelerinin, toplumlarının vatandaşlık bilinci ve devletin yaklaşımı açısından bizlerden ne kadar da ileri olduğunu gördüm; sokaklarında, üniversitelerinde polis yok. İşte, Boğaziçi'deki hâli görüyorsunuz. Geçen hafta cuma günü Çevik Kuvvet Boğaziçi'ne girdi, bu pazartesi günü tekrar polis müdahalesi oldu, hatta ben gittiğimde bir milletvekili olarak bile üniversiteye alınmadım, müdahale edildim. Ve biz, attığımız her adımda... Bakın, inanın, şu duyguyu paylaşmak istiyorum sizinle: Türkistan'dan döndüm, İstanbul'a girdim; Taksim'e de çıksanız aynı, Anadolu'ya da gitseniz aynı, Diyarbakır'a da gitseniz aynı; her yerde Akrep, her yerde TOMA, her yerde Çevik Kuvvet; bir savaş ülkesi, bir kâbus ülkesine döndürdünüz Türkiye'yi. Akrepler, polis araçları çatır çatır sokaklarda çocuk katlediyorlar. Videoları görüyorsunuz, evet...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Hayda! Nerede çocuk katlediyorlar? Huzur var, terör yok.

HÜDA KAYA (Devamla) – Hemen sözümü toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HÜDA KAYA (Devamla) – Evet, sözümü toparlıyorum.

Değerli arkadaşlar, hemen son cümle olarak –diğer konuları geçiyorum ama– bu korku, bu paranoya bizim kurtuluşumuz olamaz, ülkemizin kurtuluşu olamaz. Ne kadar nefret, ne kadar savaş; o kadar rant ve talana, çalıp çırpıma döndürdünüz ülkeyi. Savaş değil, barıştır çözüm. Ülkemizin en büyük sorunu barışsızlıktır. Savaş, şiddet, nefret, tezkere demek yoksulluk demektir, barış demek ise refah, huzur, bolluk ve bereket demektir. Ülkece ve tüm halkımızın yaşadığı sorunlardan, krizlerden çıkışın tek yolu barıştır.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Niye söz istiyorsunuz Sayın Çilez?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sayın Başkanım, tutanaklara geçmesi gereken bir husus var.

BAŞKAN – Buyurun.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, yapılan konuşmalarda AK PARTİ hükümetlerine ve Türk Silahlı Kuvvetlerine karşı ortaya atılan iddiaların hiçbirini kabul etmiyoruz. Türk Silahlı Kuvvetleri yasalara ve insan haklarına saygı hususunda son derece hassastır ve dünyanın en saygın ordusudur. Türk Silahlı Kuvvetlerini diğer ordulardan ve teröristlerden ayıran en önemli özelliklerinden birisi bu hassasiyettir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurt içi ve yurt dışında yaptığı operasyonların hiçbirinde sivillere zarar verilmemiştir, operasyonlar teröristlere ve düşmanlara karşı yapılmıştır ve yapılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin gittiği yere barış ve huzur gitmektedir diyor, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bir dakika hak istiyorum Başkanım.

BAŞKAN – Gruplar adına diğer söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Ali Haydar Bey.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Ombudsman ve denetçi arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bizler Cumhuriyet Halk Partisi olarak Kamu Denetçiliği Kurumuna hep olumlu baktık ve Kamu Denetçiliği Kurumunun bir anayasal kurum olarak düzenlenmesini, bağımsız ve güçlü bir kurum olarak var olmasını ve sistemimizde hak ettiği yeri almasını her zaman savunduk ve savunmaya da devam ediyoruz. Kurum desteklenmeli ve büyütülmeli, daha işler hâle getirilmeli dedik. Ayrıca, vatandaş ile idare arasında hem uzlaşma hem de uzlaşma konusunda bir köprü olmasını hep savunduk.

Maalesef, tek adam sisteminden sonra bütün kurumlar gibi, Meclis gibi Kamu Denetçiliği Kurumunun da eli ve gücü zayıflatıldı. Mesela, bugün -2 seferdir Kamu Denetçiliği Kurumunun bu raporu Meclise geliyor, geçen sefer tam denetçilik raporu görüşülecekken yoklamayla kapandı- AK PARTİ Grubu karar yeter sayısını zor buldu, yine yoklamayla kapatabilirdik ama bugün ısrarla, kendim de Kamu Denetçiliği Raporu görüşülsün arzuladım çünkü kıymet verdiğimiz bir kurum. Aslında Meclisi iktidar sıralarının çalıştırması gerekirken, onlar Kuruma bugün 2 seferdir sahip çıkmadı, biz sahip çıkıyoruz yani bu Meclisi çalıştırma sorumluluğu iktidarındır ama dediğimiz gibi, muhalefet olarak bu kıymetli kurumlara sahip çıkmak gibi bizlerin de bir görevi var.

Şimdi, şöyle; Kamu Denetçiliği Kurumu hakkında sizlerle kısaca tarihsel bir bilgi paylaşmak isterim. Kurum, aslında ilk defa Osmanlı'da görüldü, daha sonra 1713'te İsveç'te yasal bir kurum olarak düzenlendi, yine aynı şekilde, İsveç'te 1800'lü yılların başında anayasal bir kurum oldu. Dünyada da İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, 1950'lerden sonra yaygınlaşmaya başladı ve 1970'lerde de ülkemizde konuşulur hâle geldi. Yakın tarihimizde, DSP, MHP ve ANAP koalisyonu döneminde kuruma dair bir yasal düzenleme yapıldı ama tasarı hâlinde kaldı. Daha sonra, yine yakın tarihimizde, AK PARTİ zamanında, 2006'da bir yasal düzenleme gerçekleştirildi ancak Anayasa Mahkemesi "123'e aykırıdır." dedi, bir de "Anayasa'nın 87'nci maddesinde Meclisin böyle bir görevi yoktur." diyerek yürütmesini durdurdu. Ta, 2006'daki şerhimizi sizlerle de paylaşmak isterim.

Şimdi, şerhimizi aynen şöyle: "Kamu Denetçiliği Kurumunun hiçbir yaptırımı yok, olmaması da gerekir çünkü bu Kurum öneri yapmaktadır. Bu Kurumun yaptırımı saygınlığından kaynaklanacaktır; aldığı kararlar, yaptığı araştırmalar ve sonuçta yapacağı öneriler saygınlığının gereği olarak siyasal düzeyde de bürokratik düzeyde de kabul görerek uygulanacaktır ama daha kuruluş aşamasında varlığı anayasal olarak sorgulanan bir kurumun saygınlığından kimse söz edemez. Bu açıdan, AKP çok önemli bir fırsatı elinden kaçırmakta ve bu önemli kurumu daha doğmadan öldürmektedir." Bunu demişiz 2006'da yasal düzenlemeyle getirdiğinde. Şerhin altında da Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu ve o dönemki vekillerimizin imzası var.

Daha sonra, yasal düzenlemeyle getirdikten sonra 2010'da yapılan referandum değişikliğiyle Anayasa'mızın 74'üncü maddesine dcerdedildi Kurum, iki yıl sonra, 2012'de de 6328 sayılı Kanun'la yasallaştı.

2012'deki şerhimizi de sizlerle aynen paylaşmak isterim, demişiz ki: "Daha etkin ve güçlü bir denetleyici kurum olmalı, kamu kaynaklarının kullanımında ve yolsuzlukla mücadelede etkin olmalı –tekrar ediyorum, kamu kaynaklarının kullanımında ve yolsuzlukla mücadelede etkin olmalı- iktidar dışında kurumlar da söz sahibi olabilmeli ve tam bağımsız olmalı." En büyük eleştirilerimizden biridir bu, hâlâ devam ediyor. Ayrıca "Yargı yoluna başvurma yetkisi de olsun ve yargı yoluna başvurmakla beraber o günkü memur soruşturmalarını da yapabilsin ve Meclise de bir yasa teklifi önerisinde bulunabilsin." demişiz. Bugün geldiğimiz noktada, tek adam rejiminde, hele de Kurumun daha da zayıflamasıyla beraber ne kadar haklı olduğumuz gayet açıkça anlaşılmıştır.

Şimdi, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun temel, başlıca maddelerini sizlerle paylaşmak istiyorum. Burada görmenizi istediğim gayem de aslında ne kadar güçlü bir kurum olması gerekirken şu sistemde elinin ne kadar da zayıflatıldığını sizlerle paylaşmak. Gerçekten inanılmaz güçlü bir kurum. Şimdi, yasal düzenlemelerle öyle bir güçlendirilmiş Kurum ki ama yaptığı işlerle kıyaslandığında, maalesef elinin ne kadar zayıflatıldığını bahsettiğimde sizler de göreceksiniz.

Şimdi, 5'inci maddede Kurumun görevi düzenlenmiş. "Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını..." Bakın, tutum ve davranışlarını yani sadece eylem ve işlem değil, idarenin tutum ve davranışlarını bile sorgulayabilen bir kurum ki idare mahkemelerinde bu yetki yok. "...insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete..." Bakın, sadece hukuka değil ayrıca hakkaniyete de uygun olarak inceleme yapmak, araştırmak ve idareye öneride bulunmakla görevli. Bakın, öneride de bulunabiliyor ama sonuç bağlayıcı mı? Sonuç bağlayıcı değil, önerilebilir.

12'nci maddede bağımsızlığı ve tarafsızlığı düzenlenmiş. Kuruma hiçbir organ, makam, merci, kişi emir veya talimat veremiyor; olması gerektiği gibi.

18'inci madde de çok özel bir madde, Kurum devlet sırlarına dahi vâkıf olabiliyor. O kadar kıymetli bir madde ki 18'inci madde, devlet sırlarını isteyebiliyor, vermezlerse Kurum gidip yerinde inceleme yapabiliyor; ne kadar büyük bir yetki, ne kadar

güzel bir yetki.

Şimdi, bir de 31'inci madde var. Soruşturmayı yani Ombudsman ve denetçilerin soruşturmasını Meclis iznine bağlamış, Meclis izin verse de soruşturmayı savcılar yapamıyor, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yapabiliyor. Ombudsman, Başdenetçi ve denetçileri Yargıtayda yargılanabiliyorlar ve temyizi de Yargıtay Ceza Genel Kurulunda görülebiliyor. Şimdi, milletvekillerini bile cumhuriyet savcıları Meclisten soruşturma iznini aldıktan sonra soruşturuyor, ilk derece mahkemesi yargılıyor ama kamu denetçilerini cumhuriyet savcısı değil, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı soruşturabiliyor ve Yargıtayda yargılanabiliyorlar. Aslında yetkileri gerçekten iyi ama tek adam sisteminde etkileri yok, onu sizlerle paylaşmak istiyorum. Bunun temel sebeplerinden biri de kanaatimizce şudur: Siyasi bağlantılar.

Şimdi, 10'uncu madde (e) bendi de diyor ki: "Başdenetçi ve denetçiler hiçbir siyasi partiye üye olamaz." Güzel, tamam, istifa ederler, gelirler, burada otururlar demeye getirmiş ama bir de yetmemiş aynı kanunun 30'uncu maddesinde bunu tekrar etmiş "Siyasi partiye üye olamazlar." demiş ama bir de şunu eklemiş "Herhangi bir siyasi parti, kişi veya zümrenin yararına veya zararına bir davranışta bulunamazlar." demiş. Yani davranışlarını bile düzenlemiş, o kadar önemli ki aslında siyasi erkten bağımsız olmaları.

Şimdi, Başdenetçimiz Şeref Malkoç ve denetçilerimizin aslında şahıslarına hiçbir diyeceğim yoktur, her birini tanıyorum ve ayrı ayrı da gerçekten saygı duyuyorum. Şimdi, siyasetin göbeğinden gelmiş hepsi, bizzat siyasetin göbeğinden, bir de sadece AK PARTİ'den gelmiş, AK PARTİ'nin göbeğinden, siyasetten çıkmışlar ve şimdi buradalar. 1 Başdenetçimiz, 5 de denetçimiz var. Dediğim gibi şahıslarına hiçbir sözüm yoktur.

Şimdi, Sayın Malkoç'la başlayayım. Sayın Malkoç, Trabzon İl Başkanlığı yapmış, iki dönem milletvekilliği, Genel Başkan Yardımcılığı, AK PARTİ'nin Yüksek Seçim Kurulundaki temsilciliğini yaptıktan sonra da partili Cumhurbaşkanının başkanışmanlığını yapmış, şimdi Ombudsmanımız. Sayın Yahya Akman'ı bugün göremedim burada yok sanırım.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Plan ve Bütçede.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Olabilir, öbür tarafta Plan ve Bütçe devam ediyor, doğru.

Sayın Yahya Akman da 2002-2015 arasında AK PARTİ milletvekilliği yapmış.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ondan önce AK PARTİ yoktu da o yüzden.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Şimdi, Sayın Fatma Benli Yalçın burada. 25 ve 26'ncı Dönemde Sayın Yalçın'la burada görev yaptık yani Mecliste beraber bu sıralarda oturuyorduk; Sayın Yalçın oradan kalktı, şimdi burada, bağımsız ve tarafsız Kurumda. Eksişim varsa siz tamamlarsınız, belki Komisyon Başkanımız tamamlar.

AYHAN EREL (Aksaray) – Aileden...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Arif Bey ve Sadettin Bey bürokrasiden gelmiş. Sayın Celile Özlem Tunçak da sanırım Komisyonunda, Sayın Tunçak da 23'üncü Dönem AK PARTİ Bursa Milletvekilimizin eşi. Ya, şimdi, buradan gerçekten sormak istiyorum. Siyasetin bu kadar göbeğinden gelmiş insanlar, bağımsız ve tarafsız, gerçekten devletin, Anayasa'nın böyle sayılı kurumlarından birinin başında burada duruyorlar. Öncelikle şunu sorayım o zaman: Ya, 10'uncu maddeye belki uyar da 30'uncu maddeye uyar mı bu durum?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Akbudsman...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – "Akbudsman" diyor arkadaşlar.

Ya, gerçekten iyi insan olabilirler ama yani şu konumda adaletli olmak bambaşka bir şey. Adaletli olunabilir mi ya da sizin kanununuzun 5'inci maddesine bu durum uyar mı? Benim tereddütlerim var.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Kararlarımızı da sorgulayın.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – "Kararlarımızı da sorgulayın." diyor, kararlarınıza da geleceğim Sayın Başkanım, kararlarınıza da geleceğim, onları da anlatacağım. Mevcut verdiğiniz kararlardan şikâyetçi değilim ama veremediğiniz kararları da anlatacağım, veremediğiniz kararları da anlatacağım. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, tekrar edeyim, eleştirilerimizin amacı kişileri hedef almak değil ama biz, Kurumun daha güçlü, daha bağımsız, daha etkin olması için ta başından beri yani Meclise ilk geldiğinden beri, 2006'dan beri haklı şerhlerimizi düşmüşüz, hâlâ bu şerhlerimizin arkasındayız ve Kurum destekliyoruz. Mesela, İsviçre örneğinde olduğu gibi, yasayı çiğneyen görevlilere de soruşturma açılabilmesini ya da dava yoluna gitmelerini, hatta yasal değişiklik tekliflerini de Meclise verebilmelerini savunuyoruz. Biz istiyoruz ki Kurum daha güçlü olsun. Mesela, Komisyon üyeleri olarak Kamu Denetçiliği Kurumunun tavsiye kararlarına uymayan kurumları biz davet ettik, dedik ki: "Neden uymadınız?" Memurun birinci çekincesi şuydu: Bağlayıcı karar alamıyorlar. İkinci çekincesi de şu: Ya, tamam, Kurum haklı ama velakin şu yasanın şu maddesi bana izin vermiyor diye önümüz tıkanıyor. İşte, tam da burada bizim dediğimize geliyoruz. Bu, hakkaniyete aykırı olan, yasaya uygun ama hakkaniyete aykırı olan bazı düzenlemeler tespit edildiğinde, Kurum Meclise bir yasa teklifi getirebilsin ilgili kanallardan, bunun da önü açılabilmesi diye düşünüyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi tam on beş yıl önce bunların hepsini söylemişti, bugün ne kadar haklı olduğumuz bir kez daha görüldü.

Gerçekten bağımsızlığı sağlanırsa, yasal başvuru hakkı, dava hakkı verilirse, kadro ve ekonomik olarak desteklenirse ülkemize daha çok katkısı ve faydası olacağına inandığımız bir kurum. Bizlerin, vatandaşların Kurumdan beklentisi yüksek, tanınırlığı da aslında her geçen gün artıyor, umarım daha kapsayıcı ve daha etkin kararlar alabilirler.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Çocuk ölü doğsun diye yapılmış olamaz mı?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Değil.

Kamu Denetçiliği Kurumuyla birlikte iki yılı aşkın süredir Karma Komisyonunda çalıştık, alt komisyonunda çalışmalarımız oldu. Bugüne kadar, Kurum kuruldu kurulalı 170 bin kuruma başvuru yapılmış. Biz bu başvuruların belirli sayıdakilerinden haberdar olabiliyoruz, Komisyon Başkanımızın bize getirdiği kadar ve bunların içerisinde yani bu 170 bin karar içerisinde çok az sayıda genel kapsayıcı kararlara hükmetmişsiniz, benim itirazım bu. Kurumun çok daha kapsayıcı kararlar alabilmesi lazım Sayın Başkanım.

Mesela, iyilerden örnek vermek isterim, kapsayıcı, şahit olduğum kararlara: YKS'ye giremeyen 2 bin gencin giriş engeli Kurumun tavsiye kararı üzerine kaldırıldı, hatta o zamana kadar ÖSYM uymamıştı, buraya davet ettik, o arada Kurumun uyma kararı da geldi tavsiyeye ve bu müjdeyi o 2 bin gençle bizler paylaştık, bundan çok mutlu olduk, birlikte mutlu olduk. Ya da başka bir örnek: Avukat meslektaşlarımızın adli yardım ödemelerinin geciktirilmesinde "Geciken ödemelerde ya faiz verin ya da ödeme tarihindeki tarifiyi uygulayın." diye bir tavsiye kararınız oldu ama tabii, barolar bunu uygulayabiliyor mu, Bakanlık bunu uyguluyor mu, onu bilmiyorum, umarım takipçisi de olmuşsunuzdur.

Şimdi, 14 Nisan 2021'de Kuruma ben, bizzat kendi adıma bir başvuru yaptım. Anayasa'nın 74'üncü maddesi ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu kapsamında bir vekil olarak, on beş aylık o görev süremde 105 farklı konuda bakanlık ve kurumlara bilgi edinme talebinde bulundum. 51 tanesine hiç yanıt gelmedi, 9 tanesine de "ticari sır" denildi -ki bu ticari sırların içerisinde 1 tanesi de o Ziraat Bankasının Demirören'e verdiği 750 milyon dolarlık krediydi, onu sordum "ticari sır" cevabı geldi- 1 tanesine de "Bilgi ektered." demişler ama ek koymamışlar. "Yasa gereği süresinde cevap vermeyen bakanlıklara ve kurumlara bir tavsiye kararı

alın." diye Ombudsmanlığınıza başvurdum, sonuçlarını bekliyorum, bir altı ay oldu ama umarım bakanlıklara ve kurumlara da bu konuda bir tavsiye kararı çıkarabiliriz birlikte.

Şimdi, 2020 yılında, Kuruma bugüne kadar, Kurum kuruldu kurulalı toplam 170 bin başvuru var ama 2020 yılında 90 bin başvuru yapılmış yoğun bir şekilde, bunların 70 bini de salgın sürecinde vatandaşların yaşadığı sıkıntılar; en çok da "Kredimi vermiyorlar." "Kredi hakkımı vermiyorlar." ya da işte "Benden yüksek faiz alıyorlar." "Bu pandemi döneminde faizler etkilensin." "Devlet bana destek olsun." şeklinde vatandaşın yakındığı 70 bin başvuru var. Aslında, tamam, pandemi sebebiyle artmış, bir taraftan da artma sebebi Kurumun tanınırlığının artması ama bu dönem 70 bin başvuru pandemiye ilişkin. Yakarıyor, vatandaş idareden bir şey istiyor, dert yanıyor. Bu dönem Kurum ne yaptı biliyor musunuz? Buna çok üzıldüm, resen pandemiyle mücadelede dair bir rapor yayınladı ve bu raporda idareyi, iktidarı övdü; ben buna çok üzıldüm. Önümüzde 70 bin şikâyet başvurusu varken iktidarın pandemiyle mücadelesini övmek bence Kuruma yakışmadı. Dediğim gibi, her birinizi tanıyorum, saygı da duyuyorum ama sizler maalesef bağımsız değilsiniz. Sadece sizler bağımsız değilsiniz diyemem yasama da bağımsız değil, iyice zayıfladı; yürütme zaten bağımlı, yargı da iktidara göbekten bağlandı, bir de medya; e, havuz medyasını görüyoruz o da tek adam rejiminde iktidara bağlandı. Sizin bağımsız olmanızı çok savunuruz, çok isteriz ama maalesef bu sistemde, tek adam sisteminde, ucube başkanlık sisteminde siz de bağımsız değilsiniz ve Kurumun eli iyice zayıfladı.

Şimdi, Sayın Başkanım, şöyle bir kitap hazırlamışsınız: "İyi Yönetim İlkeleri Rehberi" okudum, çok da beğendim bu kitabı. Şimdi bu kitaptan birkaç örnekle yaşadığımız pratikleri de aktarmak isterim: Mesela, kitabın 56'ncı sayfasında -gerçekten iyi bir kitap- "İlkeye İlişkin İdareye Tavsiyeler" kısmınızda şunu yazmışsınız, demişsiniz ki "İdari makam veya merciler, kamu yararı dışında kişisel, siyasi veya ekonomik çıkar elde etmek amacıyla yetki kullanmamalıdır." Tekrar ediyorum şurasını: "...siyasi veya ekonomik çıkar elde etmek amacıyla yetki kullanmamalıdır." Kimsenin itirazı olamaz, kimsenin itirazı olamaz. Şimdi, o zaman tam da bu kitap kapsamında birkaç soru sormak istiyorum ama size değil, iktidara soracağım; sizin adınıza soracağım, sizin sormanız biraz zor. O yüzden, sizin adınıza ben buradan iktidara soruyorum, tam da bu belirttiğiniz kitap kapsamında: Her ay mafyadan 10 bin dolar rüşvet alan siyasetçi kim? (CHP sıralarından alkışlar) Kim arkadaş? Söyleyin, bir cevap verin. İçişleri Bakanınız neden, neden hâlâ...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Biliyorsan söyle.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Sayın Vekilim, laf atmayın.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Yok, yok.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Ben hiç laf atmadım, hep dinledim.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Peki.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Bir söyleyeceğiniz varsa siz de gelir söylersiniz.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Söyleyeceğim zaten.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Ama şunu soruyorum ya... İçişleri Bakanı söyledi, ben söylemedim. Niye İçişleri Bakanınız bugün çıkıp bir savcıya gitmedi? Ya, bu işten hiç mi rahatsızlık duymuyorsunuz? Hepiniz töhmet altındasınız çünkü biz hiç üzerimize alınmıyoruz. O yüzden, ya, bir sorun bakalım İçişleri Bakanına "Niye gitmiyorsun arkadaş savcıya? Bir laf attın ortaya..." Niye diyemiyorsunuz? Ya da hangi yetkiye dayanarak sizin bürokratlarınız vatandaş açken üçer beşer maaş alıyor? Hangi yetkiye dayanıyor, hangi ilkeye dayanıyor Sayın Ombudsmanım? Ya da deprem vergileri nereye gitti? Bunları sorabiliyor musunuz? Ya da 15 Temmuz şehit yakınları ve gaziler için toplanan paraları ne yaptınız? Kamu adına bunları denetleyemez miyiz mesela? (CHP sıralarından alkışlar) Ya da başka bir şey: İşsizlik Fonu'ndaki paralar ne oldu? Resen rapor yayınlatabiliyorsa eğer, resen bunları soruşturmak sizin vicdani göreviniz değil mi? Sadece vicdani göreviniz değil, yasal Sorumluluğunuz da, 5'inci madde bunu emrediyor aslında.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Çiftçilerin parası niye verilmiyor? Onu da sorar mısın?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Resen yapabiliyorsunuz madem "Ya, 2 satır dilekçe versem, İşsizlik Fonu'nu hani ne yaptılar, bir açıklayın." diye Hükûmete bir tavsiye kararı alabilir misiniz? Sizi zor duruma sokmak istemem, zor durumda bırakmak istemem.

Şimdi, bunların hepsi aslında denetlenmesi, açığa çıkartılması gereken hususlar. İşte, vatandaşın hakkını gasbeden yöneticilere "Dur." diyebilecek bir bağımsız ombudsmanlığı biz savunuyoruz, savunmaya da devam edeceğiz.

Şimdi, vicdanları çok rahatsız eden bir hususu daha burada sizlerle paylaşmak istiyorum: Diyanet İşleri Başkanımız var, bir bürokrat, atanmış bir bürokrat ama sürekli siyasete müdahil oluyor, sürekli siyasete dair bir açıklamada bulunuyor. Mesela, burada 6328 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi gereği, Diyanet İşleri Başkanına, bürokrata "Dur." diyebilir misiniz? "Kardeşim, senin siyasette ne işin var, niye her şeye karışıyorsun?" diyebilir misiniz? "Madem bu kadar isteklisin, çıkar cübbeni gel." diyebilir misiniz? Ya da TÜİK enflasyon rakamları açıkladı, yüzde 19. Allah aşkına ya, yani gerçekten edep yahu, yüzde 19. Elektriğe, benzine, doğal gazı bir yılda dünyanın zammı geldi, ya TÜİK yüzde 19 açıkladı. Mesela "Neden vatandaş kandırıyorsunuz? Doğru düğün iş yapın." diyebilir misiniz?

Başka bir şey daha: Yine, kanun size gerçekten güçlü yetkiler vermiş ama işte bu sıralarda oturduğunuz için belki de iktidara bu soruları soramazsınız ama ben sizin adınıza sormaya devam edeyim o zaman. Mesela, 128 milyar dolar nerede arkadaşlar? Ne yaptınız 128 milyar doları? (CHP sıralarından alkışlar) Ya da rüşvet alandan büyükelçi olur mu? Ya da "Hakkı ödenmez." dediğiniz sağlıkçıların hakkını ne zaman ödeyeceksiniz? Dün birisini yine trafik kazasında kaybettik. Yazık değil mi bunlara?

Başka bir husus daha, önemli bir husus: Mersin'de muz kutularında yakalanan 1.150 kilo uyuşturucu nereye gidiyor ya da Kolombiya'dan gelen 5 ton uyuşturucu kime geliyordu? Mesela, bu, mahkemenin alanını ilgilendirir diye çekilebiliriz ama aynı zamanda idareyi de ilgilendirir. İçişleri Bakanı niye buna dair soruşturma açamıyor? İçişleri Bakanına diyebilir mi Kurum: "Ya, ülke çalkalanıyor -resen kardeşim- bu 5 ton uyuşturucu kime gidiyordu, bir araştır." diyebilir mi Kurum? Biz demesini isteriz, bu kadar güçlü olmasını isteriz. Mesela, Kolombiya'dan gelen o 5 ton uyuşturucuyla aynı zamanda, aynı tarihlerde Sayın Binali Yıldırım'ın oğlu da Kolombiya'ya gitti, dedi ki: "Maske ve dezenfektan götürdü." vesaire. Yani şu bağlantı var mı yok mu, o gemicilerle bu 5 ton uyuşturucunun bir bağlantısı var mı? Vallahi ombudsman olsam ben sorar peşine düşerdim, vatandaşın hakkı, bu görevi size veriyor kanun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Osmangazi Köprüsü'ne niye bu kadar para ödüyünüz ya? Ben de bunu sorayım.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Kitaptan devam edeceğim. Vallahi, Sayın Başkanım, Ombudsmanım, bu yazdığınız kitabı gerçekten çok beğendim. Yani keşke Hükûmet şu yazdıklarınızın yüzde 1'ini uygulasa, vallahi de billahi de Neşet babanın dediği gibi ayaklarının türabı oluruz, keşke yüzde 1'ini uygulayabilse.

Şimdi, bu İyi Yönetim İlkeleri Rehberi kitabının 62'nci sayfasını -evet, kitabın ortasından- okuyacağım: "İdari makam ya da merci kendisini ya da herhangi bir yakınının menfaatini doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen hiçbir karara veya sürece katılmamalıdır." Bir daha, çok kısa: "Bir yakınının menfaatini doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen hiçbir karara veya sürece katılmamalıdır." Bunu okuyunca aklıma ilk kim geldi biliyor musunuz? Ruhsar Pekcan, AKP'li Bakan Ruhsar Pekcan geldi. Ya, bu

Bakan, kendi Bakanlığından, kendi şirketinden bozuk dezenfektanları pahalıya satmış bu Bakan. Değerli Başkanım, mesela, Ruhsar Pekcan, AKP'li Bakan bu kitaba gerçekten yakışmıyor ama ben biliyorum ki AK PARTİ'ye çok yakışan bir Bakan. Diyorum ki bu işe susan ortaktır, bu işe susan ortaktır arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Ruhsar Pekcan gelmeli, dokunulmazlığı burada kaldırılmalı, Yüce Divanda yargılanmalıdır; aksini düşünüyorsanız da Ruhsar Pekcan'ı savunuyorsanız da çıkın, burada savunun yürekli, vatandaş da bilsin.

Şimdi, başka bir şey, birçok şey var ama hangisini anlatacağız: Sosyal Güvenlik Kurumu, Özgür Başkanım da geçenlerde söyledi... Şimdi, Süleyman Soylu'nun kuzeninin ortak olduğu bir firmaya 1 milyar usulsüzlük iddiasıyla Teftiş Kurulu Başkanlığı soruşturma başlattı, soruşturma başlayınca Teftiş Kurulu Başkanı görevden alındı, yerine kim getirildi biliyor musunuz? Süleyman Soylu'nun hukuk müşaviri Teftiş Kurulu Başkanı oldu hem de vasıfları uymamasına rağmen; 2 Ekimde yönetmeliği değiştirdiler ve oraya Teftiş Kurulu Başkanı yaptılar.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sağlam iş.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Ya, şimdi, arkadaşlar, 1 milyar ya, 1 milyar bu garibanın, yoksulun, yetimin, sizlerin bizlerin parası; bunun soruşturulması gerekmez mi?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – “Yoksul yok bu ülkede.” diyorlar, nasıl olacak?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – “Yoksul yok.” diyorlar, doğrudur da sataşmayalım, sataşmayalım.

Şimdi, gerçekten, mesela, Süleyman Soylu, Sayın Bakan iyi yönetim ilkelerinize yaklaşıyor mu bilmiyorum ama AK PARTİ iktidarına çok yakışan bir Bakan olduğundan eminim.

Başka bir konuyu daha sizinle paylaşmak istiyorum: Şimdi, kamu bankaları geçtiğimiz yıllarda birçok reklam verdi, kamu bankaları gazetelerden en çok reklamı kime verdi biliyor musunuz? Türkgün gazetesine, MHP'ye yakın bir gazeteye. Şimdi, bu Türkgün gazetesinin tirajına baktım geçen hafta, 19'uncu sırada bu gazete ya! Kamu bankaları neden 19'uncu sıradaki bir gazeteye en çok reklamı verir?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Neden acaba?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Neden verir? Belki MHP'ye yakın diye verir, bilemem.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Allah'tan korkun ya!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Ya, niye korkayım Sayın Başkan? Yani bence bunu yapan korksun. (CHP sıralarından alkışlar) Yani 19'uncu sıradaki gazeteye niye en çok reklam verilir ya? Reklam, en çok okunan gazeteye verilir, doğru değil bu.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Türkgün gazetesini 1 milyon kişi okuyor ya!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Yine, ilk 10'un içinde 5'i Serhat Albayrak'a bağlı, onun yönettiği o Turkuvar Medya var. Televizyonlarda da durum aynı değerli arkadaşlar, ilk 10'un 5'inde Turkuvar Medya var; hep A Kanal, A Haber, ATV, bilmem ne. Aslında bunları izleyenler hayatın gerçekliğinden de kopuyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sanal gerçeklikte yaşıyor onlar.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Adam A Kanal izliyor, diyor ki: “Avrupa bizi kısıkanıyor. Amerika bizi kısıkanıyor.” Buna inanıyor ya! Muhtemelen Sayın Erdoğan da en çok A Kanalı izliyor, ben öyle görüyorum.

Şimdi, iktidar gibi düşünmeyene de 1 kuruşluk reklam vermemişler arkadaşlar, ya 1 kuruş, Allah için ya! Korkusuz'a, Evrensel'e, BirGün'e, Karar'a, Cumhuriyet'e, Millî Gazete'ye, Sözcü'ye, Yeniçağ'a, Yeni Asya'ya bir satır reklam vermemişler.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayrıptır ya!

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Yine FOX'a, Halk TV'ye, Tele 1'e, KRT'ye ve TV5'e de bir saniye reklam vermemişler.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İyi ki kapatmamışlar.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Tüm banka reklamlarının üçte 2'sini kim veriyor biliyor musunuz? Tüm banka reklamlarının üçte 2'sini Halkbank, VakıfBank ve Ziraat Bankası veriyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Diğerlerine de milyarlarca liralık ceza veriyorlar.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Ya, kimin bankası, babanızın bankası mı bunlar; sizin, bizim, vatandaşın bankası. Ve bu bankalar aracılığıyla, benim cebimden aldıkları paralarla bana karşı propaganda yapan iktidarın yandaş medyasına para aktarıyorsunuz. Sayın Ombudsmanım, bu konuda size bir başvuru oldu mu? Buna dair bir karar verdiniz mi, çok merak ediyorum ama hiç adil bir durum değil.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Resen harekete geçtiniz mi mesela?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Ama resen yapılabilir mi, incelenir mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Resen harekete geçtiniz mi mesela, resen?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – “Ya, arkadaş, sen kamu bankası. Niye bu okunmayan gazeteye, hep aynı gazeteye reklam veriyorsun?” diye sorulabilir mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Resen harekete geçtin mi?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Şimdi sürem azalıyor, say say bitmez ama...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sadece “reis”en harekete geçiyorsunuz, resen harekete geçmiyorsunuz.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Ankara'da, İstanbul'da, İzmir'de var mı gazeteler burada?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Arkadaşlar, gerçekten kurumun bunlara bir “Dur.” diyebilme ihtimali yok, gerçekten şansları zor ama...

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Ankara, İstanbul, İzmir Türkgün alıyor mu?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Son olarak, ben bir de TÜGVA'ya değinmek isterim. Şimdi “Türkiye Gençlik Vakfı” diye...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Nasıl?

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Belediyeleriniz alıyor mu Ankara, İstanbul, İzmir?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Vallahi bilmiyorum, gazete alıyorlar mı, onu da bilmiyorum.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Almazlar.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bir söyleyeceğiniz varsa lütfen siz de çıkıp söyleyin, çok az sürem kaldı, bölmeyin.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Tamam da hangi birine cevap verelim.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Şimdi TÜGVA'ya da değinmek isterim.

Devlete alımları TÜGVA üzerinden yapıyorsunuz, paraları buraya aktarıyorsunuz, devlete kadro alımında ön şart olarak TÜGVA üyeliği koymuşsunuz. Ustanız da bunu yapardı, FETÖ de devlette aynı böyle kadrolaşırdı.

Geçenlerde Bilal Erdoğan'ın kürsüde olduğu bir toplantıda şöyle marş söylüyorlar, diyorlar ki: “Her yerde ben varım.” Doğru, her yerdeler, devletin her yerine çöreklenmişler, onu görüyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Ama devam ediyor, bakın diyor

ki: "Her zaman, her yerde -bakın- Arakan'da, İdlib'de, Filistin'de, Libya'da..."

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Suriye'de var mı?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Dün tezkereyi çıkardınız. Madem her yerdesiniz, hani Arakan'dasınız, İdlib'desiniz, Libya'dasınız; o zaman Bilal Erdoğan başkomutanları olsun, o tezkereyle beraber önce o TÜGVA gençliğiniz gitsin de bir görelim. (CHP sıralarından alkışlar) El kaldırmak öyle kolay, öyle salonlardan bağırıp çağırmak kolay.

Şimdi, garibanın çocukları ölsün savaşlarda, çatışmalarda ama TÜGVA'lı gençler evde sıcacık otursun, alsınlar ballı börekli maaşları ama olan garibanlara olsun, siz de buradan el kaldırın.

Mesela, TÜGVA'ya dair resen bir rapor yazma ihtimaliz var mı Sayın Ombudsmanım? Yani aslında, hep size söylüyoruz ama yok... Zor durumdasınız, biliyoruz, aslında buraya söylüyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – "Reis"en sakıncalı bir durum.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – "Reis"ten sakıncalı.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Şimdi, başından beri söylediğimiz şu: Çok kıymetli bir kurumsunuz, çok değerli bir kurumsunuz, güçlendirilmeniz gerekiyor...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tarafsız, bağımsız...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Tarafsız ve bağımsız olmanız gerekiyor, çok doğru. Ama şimdi şu geldiğiniz konum itibarıyla, hele de sistem değişikliğinden sonra, tek adam rejiminde sizin de eliniz kolunuz maalesef bağlandı. Hükümete dokunan, iktidara dokunan kararlar alabilmeniz çok zor. İşte, sadece iktidarı rahatsız etmeyen kararlarda etkin olabiliyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Tamamlayacağım efendim.

Evet, lehedir tutumumuz ama gerçekten bağımsız kararlar alabilmenizi çok isteriz. Şimdi, bunu üzümlere söylüyorum, aslında şunu da belirtmek isterim: Sizi getiren irade ile vicdanlarınız arasında kalmışsınız ve cesur kararlar alamıyorsunuz Sayın Başkanım. O zaman ben şöyle bağlayayım konuşmamı: Bu ucube tek adam sistemi mutlaka ama mutlaka değişecek. Güçlendirilmiş parlamenter sistemde, söz veriyoruz, sizi de bu dertten kurtaracağız Sayın Ombudsmanım diyorum ve geliyor gelmekte olan diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Başkanım, bunların hepsinin cevabı var ama bize söz vermiyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama o Anayasa'ya da siz oy verdiniz maalesef. Biz de öyle olsun istemedik.

BAŞKAN – Siz benden söz talep ettiniz mi ya Şeref Bey?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, edemez ki efendim, neyle edecek?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Usul olarak...

BAŞKAN – Nasıl ettiniz yani? Hayır, hayır, ben duymadım yani.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Usul yok, usulen yok, usulen imkânı yok.

BAŞKAN – Talep etmeden bunu söylemeniz ne kadar ayıp ya!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayır, hayır, olmaz Sayın Başkan. Hayır, İç Tüzük'e göre öyle bir şey olmaz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin 264 sıra sayılı Komisyon Raporu üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben bu yüce Meclisten bütün milletvekillerimizi ve vatandaşlarımızı Türkgün gazetesini okumaya davet ediyorum. Özellikle bu Türkgün gazetesinden niye rahatsızlık duyuldu, onu anlamak da mümkün değil.

Ayrıca, İzmir, İstanbul, Ankara Büyükşehir Belediyeleri bugüne kadar 1 tane Türkgün gazetesi almış mı, buna bakmak lazım.

Bir de sadece tek gazete adı veriyorum, Cumhuriyet gazetesinden ne kadar alınıyor, nasıl reklamlar veriliyor? Onun için tutarlı olmak lazım biraz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

40.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, Genel Merkeze gidince her odada bir çalışma vardı; bir çalışmaya iştirak ettim, çok hoşuma gitti. İktidarın ilk altı ayında çıkarılacak, önerilecek çıkarılan bağımsızlığıyla ilgili bir teklif var; önce medya patronlarını Hükümetten, sonra da medya çalışanlarını medya patronlarından koruyacak bir taslak. Örneğin, birden fazla gazete ya da televizyona sahip olamama, geçmişte beş yıl, gelecekte beş yıl kamuyla iş yapmamış olma ve yapamayacak olunması, sadece ve sadece gazete gelirlerinden geçinen, başka yerlerden para, bağış almayan bir medya mevzuatı ve gazetelerde çalışanların sendikal örgütlenmesinin önündeki bütün engellerin kaldırılması gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...bir çalışmanın içinde kamu kurum ve kuruluşlarının verdikleri ilanların da tiraja göre -gerçek tiraja göre, şişirilmiş, yalancı tirajlara değil- karekod denetimli üretim üzerinden online takip edilen itiraza açık sistemdeki tiraja göre dağıtılmasıyla ilgili bir taslak okudum, çok hoşuma gitti. Ben eminim, biz bunu getirdiğimizde gelecek dönem Parlamentoda büyük bir çoğunlukla kabul edilecek. Bence o dönemin muhalefet partileri de destek verecekler çünkü biz Türkiye'de iktidara yargıyı ele geçirmeye değil, basını ele geçirmeye değil "Bir daha kimse yargıyı ve basını ele geçirmesin." diye kanun teklif etmeye geliyoruz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.03

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.19

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 12'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler (Devam)

1.- 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/6) (S. Sayısı: 264) (Devam)

BAŞKAN – 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Karma Komisyon Raporu üzerindeki görüşmelere devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Gruplar adına diğer söz...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, AK PARTİ Grubu adına ilk sözü ben alabilir miyim.

BAŞKAN – Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Daha önce ilk denemesini 2006 yılında yaptığımız ama dönemin Cumhurbaşkanı tarafından Anayasa Mahkemesine götürülüp Anayasa'ya aykırı diye iptal edilen; nihayetinde, bu konudaki kararlılığımızı gösterip 2012 yılındaki Anayasa değişikliğiyle birlikte Anayasa'nın 74'üncü maddesinden temel alan Kamu Denetçiliği Kurumunu yani halk arasında "Ombudsmanlık" diye, "halk hakemi" diye ifade edilen süreci başlatmış olduk. Kamu Denetçiliği Kurumunun üyelerinin nasıl seçildiğini Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin hemen hemen hepsi bilir veya bilebilecek durumdadır. Kamu denetçilerinin seçimi iki müşterek komisyonun toplanmasıyla birlikte gösterilen adaylar arasından 4 kişinin seçilmesi, Kamu Başdenetçisinin ise Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilmesiyle devam eder. İlk kurulduğu 2013 yılında toplam 7.638 başvuru, 2016 yılında 5.519 başvuru, 2019 yılında 20.968 başvuru, 2020 yılında ise 90.209 olmak üzere toplam 179.744 şikâyet başvurusu almış ve bugün bunun yaklaşık 91.100'ü sonuçlandırılmış yani Kamu Denetçiliği Kurumu son yıldaki, 2020 yılındaki başvuru sayısının olağanüstü artışı dikkate alınmadığı takdirde bütün başvuruları hemen hemen zamanında yerine getirmiş.

Şimdi, aslında burada incelememiz gereken, irdelememiz gereken Kamu Denetçiliği Kurumunun hangi usul ve esaslar çerçevesinde karar verdiği, "Kendisine nasıl başvurular yapılmış, ne şikâyetler dile getirilmiş, bu şikâyetleri hangi çerçevede incelemiş?" Biraz önce değerli milletvekilimizin okuduğu gibi kanun hükümleri veya kendilerine verilen görev çerçevesinde incelemiş mi incelememiş mi? Burada bulunan arkadaşlarımızın, Kamu Denetçisi olarak seçilmiş kişilerin, başlangıçta hangi siyasi partide görev aldıkları, hangi görevde bulunduklarıyla ilgili eğer ön yargıyla baktığımız takdirde bu ön yargı çerçevesindeki değerlendirmelerimiz yanlış sonuçlara doğru götürür. "Kamu Denetçiliği Kurumu aldığı kararlarda hakkaniyetli davranmış mı? Kişi haklarını gözetmiş mi? Kamu vicdanını yaralamış mı?" bunu değerlendirmemiz gerekir ama Sayın Başkan Şeref Malkoç'un Cumhurbaşkanı Danışmanı olması veya bir siyasi partide milletvekilliği yapması, Fatma Benli Hanımefendi'nin AK PARTİ Grubunda daha önceki dönemde milletvekili olarak görev yapması... O arkadaşlarımızın aldığı kararları, kendilerine gelen dosyalar konusundaki verdiği kararları incelemek gerekir. Onları seçen kim? Türkiye Büyük Millet Meclisi müşterek komisyonu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu. Buradan "O milletvekillerini niye seçtiniz? Bunları niye seçmediniz? Ya, daha az AK PARTİ'li yok muydu?" ya da "Başka partilerden biri yok muydu?" diye ifade etmek sistemin ve kanunun ruhuna, anlayışına, içeriğine aykırı bir davranıştır. Şu anda bu sistem verilmiş mi? Verilmiş. Usulüne uygun yapılmış mı? Yapılmış. O arkadaşlarımızı kendi kimliklerinden dolayı, daha önceki yaşadıkları siyasi faaliyetlerden dolayı töhmet altında bırakarak, onların kararlarını yok sayarak onların yaptığı işleri siyasi bir davranış şeklinde göstermeye çalışmak, az önce Sayın Haydar Bey'in ifade ettiği gibi... Kamu Denetçiliği Kurumunu methetti, faaliyetlerini de methetti, kararlarını da methetti ama bazı sorular sordu, dedi ki: "Siz bu sorulara cevap verebilir misiniz? Tek adam rejiminde buna imkân verebilir misiniz?"

Bakın, değerli arkadaşlar, 190 bin müracaat olmuş, bunun 91.100'ünü sonuçlandırmış. 91.100'ünü sonuçlandıran bir Kamu Denetçiliği Kurumuna baskı yapılabileceğini, "Şuna şöyle karar ver, şu şekilde ifade et." denilebileceği durumu ifade etmek, bunu söylemek hakikaten doğru bir davranış şekli değildir. Türkiye Büyük Millet Meclisi adına görev yapan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarının seçtiği -İnsan Hakları Komisyonu ile Dilekçe Komisyonunun müşterek toplantısında seçtiği- Kamu Denetçileriyle, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun seçtiği Başdenetçiyi burada, siyasi kimliklerinden dolayı, aldıkları kararlardan değil... Ama bakıyorum, dinliyorum ki Kamu Denetçiliği Kurumu bugüne kadarki yaptığı incelemelerin hepsini hakkaniyete uygun bir şekilde yapmıştır. O, bugün yapılan konuşmalarda tescil edilmiştir ama milletvekilimiz soru soruyor, diyor ki: "Şu banka niye bu kadar şuna reklam verdi?" Reklam ne için yapılır? Bir ürünün, malın, kendisinin tanıtılması için yapılır ama anonim şirket, "anonim şirket" diye ifade ettiğimiz kurumları "Sen niye bu kuruma reklam verdin?" diye sorgulayamazsın. Neyi sorabilirsiniz? Basın İlan Kurumunun yaptığı, dağıttığı ilanlarla ilgili... Onların da herhâlde bir usulü, esası veya nasıl dağıtıcılığıyla bir yöntem vardır, bir yönetmelik vardır; o çerçevede eğer bununla ilgili soru sorduğunuz, "Resmî bir kurumun ilanını siz şuraya niye veriyorsunuz? 'Hakkaniyetli dağıtılıyor mu, dağıtılmıyor mu?' diye inceleyin." dediğiniz takdirde Kamu Denetçiliği Kurumu onu inceleyebilir ama bir bankayı, bir özel şirketi "Sen bu arkadaşla niye devamlı reklam veriyorsun?" diye sorgulayabilmek doğru bir iş değildir. O zaman biz herkesi sorgulamak mecburiyetinde kalırız. Kamu Denetçiliği vatandaşın kamuyla olan irtibatlarını, kamuyla olan şikâyetlerini... Yani bir tarafının idare olması gerekir. Söylediniz işte, iki taraf da özel sektör; biri gazete, biri banka.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Kamu bankası.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kamu bankası.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, Haydar Bey, kamu bankası başka, anonim şirket niteliğinde olan bir şeydir. Anonim şirketin yönetim kurulu vardır. İş Bankasının hisselerinin yüzde 27'si Cumhuriyet Halk Partisi tarafından yönetilen Atatürk'ün hisseleri değil mi? Ona "Siz kime reklam veriyorsunuz?" diye sorabilir misiniz?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Hepsine veriyor çünkü.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Eşit veriyor, eşit.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Soramazsınız, istediğine reklam verebilir, istediğini tercih edebilir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Eşit veriyor, eşit.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, o, özel sektörün davranış şeklidir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir rezaleti savunmayın burada ya. Bir rezaleti savunuyorsunuz ya.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Kime, nasıl reklam vereceğini sorgulayamazsınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – MHP muhalefet partisiyken 1 lira reklam vermemişsin...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ya, Cumhuriyet Halk Partisinin Kanaltürk'e ne kadar para verdiğini sorgulayamayız.

Cumhuriyet Halk Partisinin Halk TV'ye ne kadar para verdiğini sorgulayamayız. Kim sorgular? Anayasa Mahkemesi sorgular.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çatır çatır sorgular.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Anayasa Mahkemesi “Cumhuriyet Halk Partisi olarak sen partilere bağış, yardım yapabilir misin veya sahte belgelerle bunlara reklam verebilir misin?” diye sorgulayabilir. Anayasa Mahkemesi, defter, kayıt ve belgelerini incelediği takdirde bunu yapabilir ama siz... Bugün, bir siyasi partinin hesaplarını kim denetler? Anayasa Mahkemesi denetler. Anayasa Mahkemesinin denetim hakkı, Anayasa'dan aldığı bir haktır. Siz herhangi bir bankanın, sermayesinin tamamı veya bir kısmı kamuya ait olan bir bankanın nereden sorgulanacağını, nasıl yapılacağını, niye bu şekilde bir faaliyette bulunduğunu soramazsınız. “Şu gazeteye bu kadar verdi...” Ya, arkadaş, belki başka gazeteye de başka şekilde vermiştir.

ORHAN SÜMER (Adana) – Nasıl soramaz ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Rezalete bak! Lafa bak ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sizi destekleyen gazetelere de başka şekilde vermiştir. Bunu sorgulama yeri siyaset mekanizmasıdır ama bunu sorgulama yeri Kamu Denetçiliği Kurumu değildir. İşte, hatanız burada, yanlışınız burada. Kime, neyi soracağınızı bilmediğinizden dolayı hataya düşüyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tuz koktu, tuz! Tuzu kokuttunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Kamu Denetçiliği Kurumuna sormazsınız, açarsınız bankaya, ilgili bankaya dersiniz ki: “Sen şu gazeteye reklam verdin mi?” Banka da ister cevap verir ister cevap vermez size; o, bankanın hakkıdır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tuzu kokuttunuz, tuzu!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – O anlamda, İş Bankasının hangi gazeteye reklam verdiğini...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne alakası var İş Bankasıyla? Eşit veriyor hepsine.

ORHAN SÜMER (Adana) – Ben de açıp baktım, fazla vermişse İş Bankasınınkini açıp oku.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – İş Bankasının 5-6 üyesi Cumhuriyet Halk Partisi tarafından seçiliyor.

ORHAN SÜMER (Adana) – Varsa öyle bir şey açıklarsın. Bilmiyorsun hiçbir şeyi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – İşte, onu diyorum, sorabilirsiniz. Sorarsınız, İş Bankası ister cevap verir isterse cevap vermez.

Bakın, değerli arkadaşlar, temcit pilavı gibi gündeme getirdiğiniz ve Sayın İlhan Kesici'nin bir televizyon programında net bir şekilde ifade ettiği o 128 milyar dolarla ilgili konu açıklanmıştı. Maalesef “tweet”ini de silmek zorunda kaldı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Nasıl açıklandı, nasıl açıklandı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ben size açıklayayım.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Nereye gitmiş bu 128 milyar dolar?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın Başkanım, bizim süremizden beş dakika daha ilave edebilir misin?

BAŞKAN – Buyurun, arkadaşınızdan alacağız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Tamam, onların süresinden alalım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – On dakika verelim.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, 128 milyar dolar 2019 yılının başından 2021 yılının ilk yarısına kadar süreyle dünyanın yaşadığı pandemi krizi çerçevesinde, ülkemizde evlerine kapanan, iş yerleri kapanan, faaliyetlerine devam etmeyen, işsiz kalan işçilere destek olmak üzere bu ülkenin insanların menfaatine harcanmıştır. (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Vallahi yalan, billahi yalan! Vallahi yalan, billahi yalan!

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – İki seçim arasında, İstanbul seçimleri arasında 50 milyar doları bozdurdunuz ya!

ORHAN SÜMER (Adana) – Başkan, hakikaten, sen söylediğine inanıyor musun?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın Özel, “Yalan.” demek hukuka göre suçtur, “Doğru söylemiyorsun.” de, “Yalan.” diye ifade etme.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Vallahi yalan!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Eczacısın ama orada az çok hukukçuluğu öğrenmişsindir.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – İki seçim arasında 50 milyar doları İstanbul seçimleri için bozdurdunuz ya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Diyor ki: “Yalan atmıyorum ama doğru da söylemiyorum.”

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, bu 128 milyar dolar bir kişiye, bir gruba, bir şahsa verilmemiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben anlatayım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bir buçuk yıl içerisinde ekonominin dengesini sağlayabilmek için, Türkiye'nin ve dünyanın içinde bulunduğu kırılganlıkları bertaraf edebilmek için, insanlarımızın bu pandemi sürecinde en az zararı görmeleri için, iktisadi olarak evlerinde geçimlerini sağlayabilmeleri için yapılmış bir iştir. Bakın, Kredi Garanti Fonu 250 milyar destek vermiştir. Kime?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O başka bir şey.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ya, kardeşim “O başka, bu başka.” diyorsun. 128 milyar doların nereye gittiğini ben sana anlatmaya çalışıyorum. 250 milyar...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bak, gitmiş ama değil mi? Gitti, gitti.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Hayır, nereye söylediği değil.

ORHAN SÜMER (Adana) – Gitmiş yani, iktidarınız dağıtmış yani, iktidarınız yok etmiş. Hani “Var.” diyordu Sayın Cumhurbaşkanı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Şunu diyorum: Kimi “128” diyor, kimi “118” diyor ama bu para hiç kimsenin cebine girmemiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Vatandaşın cebine girmedir.

ORHAN SÜMER (Adana) – Vatandaşa da yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – O günler içerisinde belki Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri de bankadan elektronik sistemde döviz alıp satmışlardır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Girmedir cebimize.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Veya CHP'li iş adamları elektronik sistemlerinde ihtiyacı gereğince döviz alıp satmışlardır.

ORHAN SÜMER (Adana) – Ya, Allah'tan kork! Yirmi senede kaç tane CHP'li iş adamı bıraktınız? CHP'li iş adamı mı var?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ama şunu söylüyorum, tekrar ısrarla altını çiziyorum: Bu söylediğiniz para, söylediğiniz

rakam Türk milletinin ihtiyaçlarını karşılamak, pandemi sürecinde ortaya çıkan kaosu önlemek, iş akdi feshedilmiş insanların mağduriyetini gidermek üzere yapılmış bir iştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 2019'da pandemi mi var ya? 2019'da pandemi mi var?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – 2019 yılının sonu diyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, gerçek değil söylediğin.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – İstanbul seçimlerinde 50 milyar dolar bozdurdunuz ya, 2019'da, iki seçim arasında.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Siz, İşsizlik Sigortası Fonu'nun nereye gittiğini soruyorsunuz. İşsizlik Sigortası Fonu'nun nereye gittiğinin sorgusu Kamu Denetçiliği Kurumu değildir. Şu anda Plan ve Bütçe Komisyonunda bütçe görüşülüyor, siz orada "İşsizlik Sigortası Fonu nereye gitti?" diye söylersiniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O değil, o; o değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Muhatabının kim olduğunu bilerek soracaksınız. Burada görevlerini hakkıyla yapan, yerine getiren kamu denetçisi arkadaşlarımıza eski kimliklerinden dolayı, bulundukları görevden dolayı ithamda bulunarak, töhmet altında, onları zor duruma sokmaya gayret ederek az önce övgüyle bahsettiğiniz, üç beş dakikasında övgüyle bahsettiğiniz Kamu Denetçiliği Kurumunu maalesef zor durumda bırakan bir hareket içerisinde bulunuyorsunuz. Doğru bir davranış içerisinde değilsiniz, doğru bir eleştiri içerisinde değilsiniz.

Siz TÜGVA'yla ilgili konuları soruyorsunuz. TÜGVA bu milletin evlatlarının en iyi yerde okuyabilmeleri için, en güzel yerlerde beslenebilmeleri için, barınabilmeleri için... (CHP sıralarından "Ya, ya! Doğru!" sesleri)

Hoşunuza gitmiyor değil mi? "Ya, ya, ya!" diyorsunuz.

Seçerek değil, "Şu, bu; bizim adamımız." diyerek değil, eğer TÜGVA'nın seçtiği insanlar bizim adamlarımızsa yani onların getirdikleri insanları ya nereden anlayacaksınız, referans mı gidip gösteriliyor, kim yapılıyor?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Listeler gitti, listeler.

ORHAN SÜMER (Adana) – Sayın Başkan, Adana'da üç ayda bir savcı oldu adam, üç ayda bir. Başsavcı oldu, başsavcı, Tekirdağ'a başsavcı atandı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, değerli milletvekilleri, at gözlüğüyle bakıyorsunuz, ne olduğunu göremiyorsunuz. Şu anda zaten, başlangıçtan beri, "Kırk altı yıldır iktidar olmadık." dediniz; kırk altı yıldır yaptığınız eleştirilerin hiçbirinin doğru olmadığını, hiçbirinin haklı olmadığını ve haksızlıkla itham ettiğinizi gösteriyor. 1950 yılından bu tarafa bir dönem hariç, rahmetli Ecevit'in iki dönemi hariç olmak üzere zaten size bu millet iktidarı vermedi ve ilelebet de vermeyecek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hadi bakalım, göreceğiz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Göreceğiz, göreceğiz, 2023'te de göreceğiz.

ORHAN SÜMER (Adana) – Göreceğiz. Verdi, bu ülkeyi mahvettiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – 2023'te –Allah nasip eder, bilmiyorum; ömrümüz olur, bilmiyorum– eğer burada milletvekili olursak o zaman göreceğiz.

ORHAN SÜMER (Adana) – Göreceğiz, göreceğiz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olacaksın da orada değil, şurada oturacaksın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Tutanaklar burada.

O zaman şuraya da geleceğiz, bak oraya da geleceğiz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Orada oturacaksınız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – 2023'te Cumhur İttifakı'yla birlikte buraya geleceğiz. Şu sıralar var ya, 2023'te şu öndeki çiçeklerden bu tarafa geleceğiz Cumhur İttifakı'yla birlikte.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Bu taraftasınız, bu taraf.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, değerli milletvekilleri...

Başkanım, bir beş dakika daha istiyorum.

BAŞKAN – Tamam. (CHP sıralarından "Oo" sesleri)

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Arkadaşlar, AK PARTİ Grubunun otuz dakika söz hakkı var, on dakika da şahsı adına söz hakkı var.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Başkanım, konuşmacıyı mı dinleyelim, Özgür Özel'i mi dinleyelim?

BAŞKAN – Sayın Elitaş, bir dakika, bir şey söyleyeceğim.

Şimdi, Ali Haydar Bey bir konuşma yaptı, takip ettim; bağırmadan, çağırmadan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne güzel konuştu.

BAŞKAN – ...güzelce hazırlanmış bir konuşma. Dolayısıyla buradan Özgür Bey'i de çok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Başkanım, sesi açın, kayıtlara geçmiyor.

BAŞKAN – Evet, Elitaş rahat bir şekilde anlatsın, müsaade edin de.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii, buyursun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Özgür Bey de "Buyursun." dedi, sağ olsun. İnşallah o sözünde devam eder.

Şimdi, bakın, değerli arkadaşlar, milletin terazisi şaşmaz. İnşallah 2023 tarihinde –18 Haziran diye tahmin ediyorum çünkü Seçim Kanunu'nda "Bir önceki yapılan seçimden bir hafta öncesi pazar günü oy verme günüdür." diyor- 18 Haziran 2023 Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile Cumhurbaşkanlığının halk önüne çıkıp ibra edilme günüdür. O gün bakacağız, göreceğiz. Bugüne kadar bu sıralardan -on dokuz yıldır milletvekilliği yapıyorum, beş ay ara hariç, zaten o beş aylık dönemde de pek faaliyet gösterilmedi- on dokuz yıldır hep "İktidarız, iktidarız." dediniz, hiç olmadı. Ya, Muharrem İnce söylüyor: "Bugüne kadar 11 tane olmuş, yendikçe yendi; yendikçe yendi; yendikçe yendi." 2023'te bir daha yenildikçe yenileceksiniz, durum bu. Yani bunu anlayacaksınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Hani İstanbul'u kaybeden Türkiye'yi kaybederdi? İstanbul'u kaybeden Türkiye'yi kaybeder.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – İnşallah, Cumhur İttifakı olarak biz, şurası olur mu bilemiyorum ama belki oranın yarısı da olabilir, oranın yarısından itibaren, oranın yarısı....

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Bize bulaşmayın, bize bulaşmayın çok kötü kaybedersiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ben size bulaşmıyorum, sıralarınıza bakıyorum.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Çok kötü kaybedersiniz, çok kötü kaybedersiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – İnşallah, millet takdir edecek; millet takdir edecek, diyecek ki: "Şu sıralardan itibaren bu milletin bekası için, bu milletin geleceği için..."

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gel, noter huzurunda iddiaya girelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, Özgür Bey üç dakika bile duramıyor, üç dakika bile sabredemiyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Noter huzurunda iddiaya girelim, noter huzurunda iddiaya girelim.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ya, sürekli sataşıyorsunuz ama.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – “bu millete düşman olmuş, bu ülkenin gelişmesini hazmedemeyenlerle birlikte olanlar için, terör örgütüyle mücadele eden, ülkenin haritasını, ülkenin coğrafyasını göğsünü siper ederek savunmaya çalışan Cumhuriyet İttifakı’nı ben şuranın tamamına alıyorum.” diyecek inşallah. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar) Benim umudum odur, benim inancım odur.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Emekli maaşını Mehmetçik Vakfına bağışlamak üzere iddiaya girmeyi teklif ediyorum. Buraya kadar; gel, noter huzurunda iddiaya girelim emekli maaşına. Haydi, ben varım!

ORHAN SÜMER (Adana) – Başka malzeme kalmadı, başka malzeme kalmadı elinizde.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakmayın, şöyle şöyle... Bugün pandemi sürecinde bir buçuk yıldır insanlarımızın yaşadığı psikoloji, ulaşmamak, bir araya gelememek...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Anketlere de bakın, anketlere. Anketlerden haberiniz yok galiba.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gel sandığa; gel, sandığa gel; sandığa gel.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yüreğiniz yetiyorsa gelin seçime.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – G20’den çıktık, G20’den çıktık! G20’den çıktık!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın Özel, biz “Sürekli erken seçim oluyor.” dediğimiz için bu Anayasa değişikliğini yaptık, “Sürekli erken seçim oluyor.” diye Anayasa değişikliğini yaptık, milletin huzurunda “Biz istikrar istiyoruz. Bir partiye beş yıl görev verdiysen, sonuna kadar devam edecek, sonra senin önüne gelecek, senin terazinle...”

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sonra bay bay.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – “Bay bay” demez, kimse kimseye “bay bay” demez, size de “bay bay” demedi.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – 2018’de niye seçim yapıldı o zaman?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – 178’le geldiniz, 135’e düştünüz, hiç kimse “bay bay” demedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Oraya oturacağız!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, niye... Özgür Bey...

ORHAN SÜMER (Adana) – Biz yüz senedir varız.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Ya siz de niye destekli oraya konuşuyorsunuz ki?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Arkadaşlarımın vaktini çaldıracağız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, değerli milletvekilleri, bana göre, Elitaş’a, daha haklı çıkaracak bir iklim yaratıyorsunuz. Dolayısıyla...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Başkan da sizden yana tavır aldı bak. Başkanımın uyarılarına dikkat edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, ha bire saldırıyor.

BAŞKAN – Özgür Bey’e de emekli aylığına dokunma.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Emekli aylığına iddiaya girelim, ben varım, buradan ötesine noter huzurunda iddiaya girelim

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, Başkanın uyarılarına dikkat edin; Türkiye Büyük Millet Meclisinde siyaset deneyimi en yüksek olan bir kişinin oradan gözlemlerine dikkat edin. Halkın gözüyle görüyor Başkan, onun için onun uyarılarına dikkat edin, yoksa perişan olursunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Halkın gözüyle görüyorsa yandın sen, halkın gözüyle görüyorsa bittin sen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Şimdi, değerli milletvekilleri, bakın, az önce bir şey ifade ettim. Pandemi süreciyle başlayan, 2020 yılının Mart ayının 12’sinde -yanlış hatırlamıyorsam- 12 Mart tarihinde Türkiye’ye gelip değişik kararların alındığı, binlerce insanın işsiz kaldığı, binlerce iş yerinin, insan sağlığını korumak amacıyla alınan tedbirler çerçevesinde, vatandaşımız bu senenin ortaları itibarıyla, o psikoloji içerisinde sıyrılıp tüm dünyada pandemi sürecinin geçtiği intibasıyla, bütün dünyanın üretime döndüğü, ham maddeye, ara mallarına, gıda ihtiyaç maddelerine olağanüstü derecede talebin arttığı ve pandemi süreci döneminde de üretimin azaldığı bir süreç içerisinde bugün tüm dünyanın yaşadığı sorunları biz de çekiyoruz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Dolar uçtu, dolar, doları uçurdunuz.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Yedi yıldır çekiyoruz onları, yedi yıldır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – O sorunları ortadan kaldırmak için, Hazine ve Maliye Bakanlığımızla, Cumhurbaşkanımızın önderliğinde, bu milletin bir buçuk yıl çektiği, dünyanın birlikte yaşadığı sürecin en az bir şekilde, en az bir hasarla, en az bir zararla, en az bir mağduriyetle geçilmesi için çok önemli kararlar alındı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Göreceğimiz zararı gördük daha ne göreceğiz ya? Daha ne zarar göreceğiz, dolar 10 lira?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bugün “dünyanın lideri” diye ifade ettiğimiz...

Sayın Başkan bir beş dakika daha verir misin?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Verin Başkanım! Verin, sabaha kadar konuşsun.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Beş dakika da bizden olsun ya.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ya arkadaşlar, Allah aşkına yapmayın! Yani otuz dakika süremiz var, bizim milletvekillerinin hakkını korumak da size düşüyor; teşekkür ediyorum, Allah razı olsun.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Aynen, aynen, devam.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ne kadar adaletli davranıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Devam Başkanım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 128 milyar dolar ne oldu hâlâ anlayamadık?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Pandemi süreci içerisinde...

Fazla vermiyor, yirminci dakikam.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben senin lehine bir şey yapabilirim miyim diye bakıyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Yirminci dakikam.

Pandemi süreci içerisinde, bakın “dünyanın lideri” diye ifade edilen, dünyanın jandarmalığına soyunan ama Covid sürecinde sınıfta kalan, “dünyanın en büyük süper gücü” diye ifade ettiğimiz ülkelerle yarışan bir Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin icraatlarını görüyoruz.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – 21’inci ekonomiyiz dünyada.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – 21’inci ekonomi değil, satın alma gücü paritesine göre 11’nci büyük ekonomiyiz, satın alma gücü paritesine göre.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Rüyalar gerçek olsa!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyeti pandemi sürecini en iyi şekilde... Daha mükemmel olabilir mi? Olabilirdi ama dünyanın yaşamadığı bir iş, mükemmeli bulabilmek mümkün değil ama mükemmele yakın olabilmek bütün hedefimizdi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Daha kötüsünü de bulamayız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – O süre içerisinde sizin farklı farklı yönlendirmelerinize, sizin vatandaşlara farklı farklı değişik şeyler anlatmalarınıza rağmen vatandaşın büyük bir çoğunluğu, kahir ekseriyeti bizim verdiğimiz kararların doğru olduğuna kanaat getirdi.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Vallahi esnaf hiç öyle demiyor. Esnafa soruyoruz, hiç öyle demiyor esnaf.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Hamdolsun, bir buçuk yıllık süre içerisinde hem işsiz kalmış insanlarımızın hem iş yeri kapatılmış girişimcilerimizin bütün sıkıntılarına rağmen sessiz ve sakin bu süreci beklemeleri, Hükûmetine güvenmeleri...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – İşçi hiç öyle demiyor vallahi. Gidin halkın içine bir karışın, görün halkı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 10 milyon işsiz var, 10 milyon işsiz. Çok Avrupa ülkesinden daha fazla işsiz var.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sessiz sakin olmasının sebebi, ağzını açanı içeri atıyorsunuz ya! Allah'tan korkun ya! Sesini çıkaramıyor ki adam.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Başka ülkelerde yürüyüş yaparak, başka ülkelerde hükûmetlere değişik nümayişler, gösteriler ortaya çıkarmaya çalışarak yaptıkları işin elhamdülillah hiçbirini bizim zamanımızda gerçekleşmemiş.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 128 milyar dolar nerede?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bugün Sayın Cumhurbaşkanımızın grup konuşmasında dediği gibi, nasıl ki dünyanın diğer ülkelerinde pandemiyle birlikte ortaya çıkmış ekonomik sorunların çözümü için tüm dünya gayret gösteriyorsa biz de Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti olarak Cumhurbaşkanımızın başkanlığında bu pandemi sürecini en iyi şekilde, en uygun şekilde, en hasarsız şekilde atlatmanın yollarını arıyoruz.

Şimdi, dönem büyüme dönemi. Bakın, değerli arkadaşlar, şu anda dünyada müthiş bir piyasa var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 128 milyar doları anlatın...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – O piyasa içerisinde eğer biz iş âlemine, müteşebbislere bu işle ilgili heyecan verirek, onlara cesaret verirek, onların önündeki yolu açabilirsek, dünyada bir yatırım ikliminin olduğunu ve bu iklimden Türkiye'nin en iyi şekilde faydalanabildiğini izah edebilirsek... Bu sadece bizim görevimiz değil, bütün siyasi partilerin görevi, siyaset yapan herkesin görevi çünkü bütün siyasi partiler bu ülkede yaşayan insanların huzuru, mutluluğu ve refahı için gayret gösterirler. Bugün dünyada olağanüstü derecede bir yatırım iklimi var. Bu yatırım iklimi çerçevesinde nereye gideceğimizi, nasıl olacağımızı hepimiz teşvik etmeliyiz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 280 dolara adam çalıştırıyorsunuz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Her yere gidiyor da Türkiye'ye gelmiyor yatırım. Yatırımcılar kaçıyor Türkiye'den.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Sizinkiler paraları götürüyorlar "Paradise"a, Man'a ya! Ya, paraları siz vergi cennetine götürüyorsunuz, buraya getirin ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, Türkiye ilk defa dünyada aşı yapabilecek ülkeler sınıfına girmiştir. Bundan önce jenerik ilaçları yapabilen, çok güzel tesislerimiz olmasına rağmen sadece jenerik ilaçları yapabilen bir ecza sektörümüz vardı, bir kimya sektörümüz vardı ama şimdi aşısını yapma kabiliyeti ortaya çıkmış bir Türkiye görüyoruz.

Bundan önceki dönemde, Kıbrıs Barış Harekâtı'nda, biliyorsunuz, yurt dışından aldığımız silahların sistemlerini kilitleyerek kendi silahlarımızı birbirine vuruşturan bir ülke vardı ama bugün, Türkiye, savunma sanayisinde başkalarına parmak ısırtacak, parmakla gösterilecek bir başarıyı ortaya koymuştur. Bugün, Türkiye, geldiği noktada, daha önce yardım için bekleyen, 70 sente muhtaç olmuş, sadece kalorifer parasını ödeyemediği için, dış ülkelere gönderecek döviz bulamadığı için paltıyla görev yapan devlet memurlarını, devlet dairelerini gören bir ülke, bugün pandemi sürecinde başka ülkelere yardım yapabilme kabiliyetine ulaşmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 100 bin çocuğa süt dağıtıyor İBB, siz neredesiniz? Neredesiniz, neredesiniz, çocuklar aç?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Merkez Bankasının kasasında hiçbir zaman 128 milyar dolar olmadı bu memlekette. Eksi 50 milyar dolar oldu, Merkez Bankasında para kalmadı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bugün, inşallah, yakın bir zamanda hayata geçecek olan Turkovac aşısı, Erciyes Üniversitesi tarafından gerçekleştirilen Turkovac aşısı kâr amaçlı değil, tamamen inancımız gereği, yaradılışımız gereği, insani duygularla, yardım amaçlı olarak ürettiğimiz kapasite çerçevesinde dünyanın tüm ülkelerine dağıtılacaktır.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Allah razı olsun!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bu görüşler içerisinde... Yani burada, Kamu Denetçiliği Kurumunun yaptığı işleri, başarılarını soracaksınız ama görevlerinin dışında olan bir şeyle ilgili sorgulamaya çalışacaksınız; bu doğru bir yaklaşım tarzı değildir, bunu ifade etmek istiyorum.

Hem yüce milletimizi hem de yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Özgür Bey söyleyin de...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, İç Tüzük 69'a göre şahsına sataşılacak milletvekili...

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 264 sıra sayılı Komisyon Raporu üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, önce o zaman şu değerlendirmeyi... Ali Haydar Vekilimiz İç Tüzük 69'a göre şahsına sataşıldığından kürsüden cevap hakkını kullanacak.

Çok sakıncalı gördüğüm bir yer, belki dikkat çekmemiştir. Sıcak polemik, laf atıyoruz, cevap alıyoruz, Grup Başkan Vekilleri böyle şeyleri sever, siz de anlayış gösterdiniz ama sonlarda çok tehlikeli bir şey yapıldı. Sıcak siyasi polemikğin içine Turkovac aşısı karıştırsa -Allah göstermesin- şöyle bir şey oluşur Sayın Başkanım: Siz Turkovac'ın adını AK PARTİ'ye mal edip falan bir şey söylerseniz toplumun çok önemli bir kesiminde, bakın, aşı tereddüdü de varken sıcak siyasi polemikte Turkovac'ın adını anarsanız psikolojik olarak aşı karşıtlığını beslersiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON BAŞKANI MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Nereden nereye bağlıyorsunuz ya!

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Bizim orada kimse aşı olmuyor, doğru söylüyor.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Ne alakası var?
HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Tabii, tabii, bizde hiç kimse aşı olmuyor.
BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Niye olmuyor?
HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Çünkü devlete güvenmiyor.
BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Devlete güvenmiyorsa yapacak bir şey yok.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben Mustafa Varank'ı arayıp Turkovac'ın gönüllüsü olmak istediğimi söylemiş birisiyim. İki doz aşı vurulmuş olduğum için olamadım.
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ben gönüllüsüyüm.
BAŞKAN – Buyurun.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama Turkovac ilk uygulamaya çıktığında... Bu kısmı önemsiyorum arkadaşlar.
HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Yüz yıldır yaşadıklarımız bize yeterince sebep veriyor.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir müsaade eder misiniz Başkanım?
BAŞKAN – Ya, bir Grup Başkan Vekili konuşuyor beyler.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Değerli arkadaşlar, Turkovac aşısını sıcak bir polemik tartışmasına konu yapmayalım. Günümüzde geldiğinde gideceğiz, kendi aşımızı vurulacağız, antikorumuz da gelişirse ki gelişecek, başka kimseye muhtaç olmadan... Atatürk'ün kurduğu Hıfzıssıhhanın bugün olmaması en büyük eksikliğimiz, o eksiklik giderilecek. Turkovac aşısını Elitaş-Özgür Özel tartışmasında konu etmeyin. Bunun psikolojik bir tarafı var, buna dikkat edelim.
BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim.
ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – “Aşı nerede?” diyorlar.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu konuda sözüme değer veren herkese diyoruz ki...
ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – “Aşı nerede?” diye soruyorlar.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Allah aşkına ya, ne kadar yazık bir şey! Benim ne yapmaya çalıştığımı hiç anlamamış, saçma sapan bir yaklaşım.
ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Anladım da...
BAŞKAN – Tamam, karşılıklı...
MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Öyle söyleme, “saçma sapan şey” söyleme.
ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – “Saçma yaklaşım.” deme ya!
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Arkadaşlar, neyse bunu bırakalım.
BAŞKAN – Ali Haydar Bey'e söz vereyim.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...
HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Özgür Bey, “saçma” diyorsunuz ama arkadaşlarınıza izah edin o zaman.
ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Arkadaşlarınıza izah edin.
HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Kendi arkadaşlarınıza edin önce, bunu da mı biz izah edelim. Ama öyle deme hakkın yok arkadaşımıza.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bizim arkadaşlarımız, bütün Türkiye...
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Arkadaşlarınız senin gibi hassasiyet göstermiyor.” diyor, sana dediği bu arkadaşımın.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, açar mısınız?
BAŞKAN – Özgür Bey, bunu uzatmayalım, Ali Haydar Bey'e söz vereyim.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, verin de...
Müsaade ederseniz...
BAŞKAN – Buyurun.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Değerli arkadaşlar, ben başka bir şey yapmaya çalışıyorum. Şurada çıkar 128 milyarın nasıl gittiğini anlatırım. Zaten kendi de kabul ediyor da nereye gittiğini söylüyor. Oysaki faizi zorla bastırınca döviz fırlıyor. 2019 yerel seçimlerinde o 128 milyarı harcıyorsunuz ki döviz 10-12 lira olup siyasi sonuç doğurmasın. Şimdi o para yok, bunları çıkar konuşurum. Ben hakkımı Turkovac üzerine kullanıyorsam, Allah aşkına, bir iyi niyete karşı bu saçmalığı yapmayın.
ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ya “saçmalık” deme “Aşı soruyor.” diyorum ben.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bütün Türkiye'nin gözünün önünde “tweet” attım, bütün arkadaşlarım “retweet” etti. Biz yerli aşımız olsun diye kurulmuş Hıfzıssıhhanı kapattınız diye size çatıyoruz. Yerli aşığı polemik konusu yapıp da aşı karşıtlığına ve yerli aşığı güvensizlik uyandırmayalım uyarısına hâlen polemikle cevap vermeye çalışmak iktidar sorumluluğunu tamamen kaybettiriyor. (CHP sıralarından alkışlar)
BAŞKAN – Ali Haydar Bey, buyurun.
Sataşma olmasın lütfen.
VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)
2.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 264 sıra sayılı Komisyon Raporu üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması
ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.
Yeni bir sataşma yapmayacağım ama Sayın Elitaş şahsına “Kamu denetçilerini önceki görevlerinden dolayı töhmet altında bıraktınız.” dedi, “Hem övdünüz hem yerdiniz.” dedi. Şimdi, öncelikle konuşmamda 3 kez söyledim, 3 kez, şahıslarıyla ilgili hiçbir çekincem yok, asla şahıslarla uğraşmam ve her birini de ayrı ayrı tanıyorum ve saygı duyuyorum, 3 defa söyledim bunu Sayın Elitaş.
MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben de onu tekrar ettim.
ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Ama şunu eleştiriyorum, bakın, diyorum ki bu Kurum 2012'de, hani 2012'de yasalaştıktan sonra sistem değişti. Ya, başkanlık sistemi geldikten sonra da geliş ve seçiliş açılarıyla bütün kurumlar zayıfladı, kendilerinin de eli zayıfladı.
MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanlık sistemi 2018'de geldi.
ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Etkin ve yetkin bir kurum olma imkânları kalmadı, bağımsızlıkları daha da zayıfladı. E, biz doğruyu da söyleyeceğiz eleştireceğiz de, bunda ne var?
MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanlık sistemi 2018'de geldi.
ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Şimdi, başka bir şey, ya, gerçekten tamam, çok iyi insanlar, iyilik başka ama bağımsız olmamalarından dolayı adaletli davranma imkânları gerçekten zor ve çok zordalar, eminim.

Şimdi, başka bir husus da...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ama bu bir ön yargı Sayın Hatip ya, çok büyük bir ön yargı ya.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – Ya, ön yargı değil arkadaşlar, sistem sorununu anlatıyorum size ya.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ama zan altında bırakıyorsunuz.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Devamla) – O kadar net ki, başkanlık sisteminde, ucube başkanlık sisteminde elleri çok zayıf ve çok dardalar, çok zordalar.

Dediğimiz gibi, şimdi, kamu bankalarını niye soramazsınız diyoruz? Ya, Allah aşkına devlet sırrını haiz, elinde bulunduran, devlet sırrına ulaşabilen ve resen, hele de kendine pandemi sürecinde 70 bin başvuru varken Hükümet lehine bir rapor yayınlayan Kurum, neden, neden bu kamu bankalarının bu reklamlarını soramasın? Niye resen bu yetkisi olmasın? Niye olmamasının, niye yapamamalarının sebebini açıklıyorum. Kendilerini kararlarıyla ilgili sorgulamıyorum, veremeyecekleri veya veremedikleri kararlarla ilgili eleştiriyoruz, gayet açık, gayet net.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hukuken veremeyecekleri kararlarla sorguluyorsunuz. Hukuken veremeyecekleri kararlarla sorguluyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Harikulade, harikulade!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Elitaş.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Özel biraz önce -inşallah dili sürçmüştür, öyle tahmin ediyorum- “Türkovac'ı bir siyasi malzeme yaparak saçmalık yaptın.” gibi bir ifade kullandı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Size demedim saçmalığı, düzeltiyim.

BAŞKAN – Tamam, düzelmiş oldu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, izin verin bir dakikada tamamlayacağım, polemige de fırsat vermeyeceğim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Saçmalama” dediğim, bir başka arkadaşta söyledim, bir başka arkadaşınız saçmalıyordu arkadan.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Sizin grubunuz tamamen saçmalıyor o zaman “aşı” diye sorarak. Böyle bir yaklaşım mı olur ya? Ayıp bir şey!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, ben şunu ifade ettim: Bugün Türkiye nasıl ki savunma sanayisinde gurur duyduğumuz bir noktaya geldiyse daha önceki dönemlerde jenerik aşı yapmakla övünen fabrikalarımız yerine artık...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok öyle bir şey ya.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Jenerik ilaçlar yapan fabrikalar diye söyledim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Jenerik aşı” dedin de aşının jeneriği olmaz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Artık bundan sonra aşı yapabilen ve bunu insanlara dağıtabilecek, fayda olabilecek bir noktaya geldi diye ifade ettim.

Bakın, Kamu Denetçiliği Kurumunun görevleri: Ali Haydar Bey kitapta okumuştur, kanunda görmüştür: “İdarenin her türlü eylem ve işlemlerini, tutum ve davranışlarını...” İdare kim? Bankalar değil. İdare kim? İdare, kamu kurumları. Bankalar kamu sermayeli olduğu için kamu kurumları değil değerli milletvekili arkadaşlarım. Sayın Başkan, bunu izah etmeye çalışıyorum. Burada, “İdareye verilen işlem ve eylemlerle öneride bulunmak...” Kamu Denetçiliğinin Kurumunun görevi budur. Ama burada görev ve yetki sınırları dışında kamu denetçilerine bunu sormak doğru bir şey değil diye ifade ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan.

BAŞKAN – Özgür Bey, bir dakika da size söz veriyorum.

43.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Elitaş, hani, “Eczacısın, hukukçusun.” deyip herhâlde biraz da nazire olsun diye eczacılığın alanına girdi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok, öyle demedim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Türkiye kendi aşısını yapan bir ülkeydi 1930'dan beri, yerli aşı.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – 1914...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Türkiye ürettiği verem aşılarını Irak'a, İran'a, Çin'e, Asya'daki bütün ülkelere yollayan bir ülkeydi. Türkiye sayısız aşısı kendinde üreten bir ülkeydi, kapatılan Hıfzıssıhhayla birlikte bu kabiliyetini kaybetti. Eğer Hıfzıssıhha olsaydı Covid aşısının çıkmasında biz Çin'le, Almanya'yla yarışıyor olurduk. Şu anda Amerika'yı baştan keşfettiğimiz için -bir üniversite bünyesinde- bu kadar geride kaldık. “Aşı nerede?” diye sormak “Aşı gelirse vurulmayın.” manasına gelmez. “Bir an önce aşı gelsin, milletimiz kendi aşımızla aşılsın.” der arkadaşımız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Biz öyle anlamadık ama siz açıkladınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Arkadaşlarımız “Aşı nerede?” demiş diye oradan tutup “Aşı karıştığını senin arkadaşın yapıyor.” diyene “Saçmalama.” dedim, Sayın Elitaş'a da demedim.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Biz öyle dedik yahu!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru, yok yok, arkadaşları... Arkadaşlarının saçmalığını düzeltmiş.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu konudaki tutumumuz budur.

Teşekkür ediyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, arkadaşlarınızın saçmalığını tescil ettiniz, teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kim etmiş tescil?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Siz ettiniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Aşı nerede?” demek çok mantıklı.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler (Devam)

1.- 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/6) (S. Sayısı: 264) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, İsmail Bey, buyurun.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ya cevap veriyor o da.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Bir an önce gelsin.” diyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Allah Allah! “Aşı nerede?” diyene cevap veriyor, cevap verince de “Saçmalık!” diyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Saçmalık!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Böyle bir dengesizlik olur mu ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dengesizlik senin yaptığın...

BAŞKAN – Beyler, sayın milletvekili konuşacak.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Herkes görüyor, herkes görüyor.

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2020 yılı raporuyla ilgili grubum adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygı, sevgi, muhabbetle selamlıyorum.

Şu tartışmaları bir tarafa bırakalım. Bu kadar güzide bir kurumun, tartışmalarımızla onların bu başarılarına gölge düşürmemizin hiçbir anlamı olmadığını da ifade etmek istiyorum. Çünkü bu Kurum 2006’da kurulmaya kalkılmış, Anayasa Mahkemesi engel olmuş. 2010 yılında Anayasa değişikliği yapmışız? Kim yapmış? AK PARTİ yapmış. Anayasa değişikliğinden sonra da 14 Nisan 2012’de bu kurumu kurmuşuz ve faaliyetlerine başlamış.

Kurum faaliyetlerine başladığı günden itibaren de giderek bilinirliği arttığı sürece de... Tüm problemlere, gelen şikâyetlerin hepsine anında, çok güzel ve yapıcı cevap vermek kaydıyla ayrı bir kurum hâline gelmiş ve bugünkü güzide kurum hâline gelmiştir. Özellikle rakamlar verecek olursak da aynen şunu ifade etmek istiyorum: Kurum 2013 yılında yaklaşık 75 dilekçeye cevap verebilmiş, 2014’te 119 -ben atlayarak gideyim- 2017’de 122, 2018’de 946, 2019’da 1.270... 2020’de de 90 binin üzerinde bir müracaatla bugünkü saygınlığını, güvenilirliğini ortaya koyan bir kurum hâline gelmiştir.

Ombudsmanlık kurumu, Kamu Denetçiliği Kurumu gelen dilekçeleri iki ay içerisinde incelemek ve cevap vermek durumundadır. Bunu da en iyi şekilde yapmıştır, eksik kalmadan da tamamlamıştır. Kamu Denetçiliği Kurumu 2020’deki 90.209 şikâyeti anında cevaplamıştır. Yine, dostane çözümlerle bu işleri yapmaya çalışmıştır. 2.867 tane dostane çözümle dilekçelere cevap vermiştir.

Hak arama kültürünü yaygınlaştıran pek çok faaliyeti de ortaya koymuştur. Özellikle 100 tane üniversiteyle iş birliği hâline gitmiş, konferanslar düzenlemiştir. Kamu Denetçiliği Kurumunun tanınırlığını ve oradaki güvenilirliğini artırmıştır. İl toplantıları yapmıştır. Yurt dışı faaliyetlerinde bulunmuştur, 9 adet iş birliği anlaşması imzalamıştır yurt dışında. STK’lerle ilgili görüşmeler yapmıştır; özellikle TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, MEMUR-SEN, KAMU-SEN, KESK, DİSK olmak üzere 600 tane yerel STK temsilcisiyle birlikte hareket etmiş, onlarla çalışmıştır.

Yine, yazılı basına 1.736 adet, 918 adet televizyon programı, internet aracılığıyla da 10.964 adet çalışma yapmıştır. Raporlar düzenlemiştir, özellikle Azerbaycan’daki Ermenistan katliamıyla ilgili düzenlemiştir. Yine benden önceki konuşmacının ifade etmiş olduğu gibi, Yunanistan’ın mültecilere yapmış olduğu o haksız davranışları, insan haklarını ihlal edici işleri için onlara raporlar düzenlemiştir. Bunu da hiçbir siyasi güçle yapmamıştır, kendi özgür iradesiyle gitmiştir, orada inceleyip Yunanistan’ın o densiz tutumunu ortaya koymuş, raporlarında ifade etmiştir.

Sayılacak çok şey var, sadece şunu ifade edeyim: Bugün Meclisimize bağlı olarak çalışan bu Kurum ülkemizin yüz akı olmuştur, kendilerine teşekkür ediyorum. Özellikle, Başkanımız Şeref Malkoç Bey başkanlığında diğer 5 üyenin yapmış olduğu bu çalışmalar gerçek anlamda bu Kurumun güvenilirliğini ortaya koymuştur. Tabii, ben Özgür Bey’in biraz önceki ifadeleriyle ilgili şunu söyleyeceğim: Genel Başkan Yardımcıları Gürsel Tekin’in bir ifadesi vardı, ne diyordu? “İlk iktidara geldiğimizde tüm gazetelere el koyacağız.” diyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL TAMER (Devamla) – Bunu da buradan hatırlatmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Kusura bakmayın, aslında çok farklı şeylere değinecektim ama maalesef zaman olmadığı için... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına ilk söz, Bolu Milletvekili Arzu Aydın’a ait.

Buyurun Arzu Hanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ARZU AYDIN (Bolu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu üzerinde söz almış bulunmaktayız. Sizleri, sizlerin şahsında aziz milletimizi; Köroğlu’nun torunları değerli Bolulu hemşehrilerimin vekâletleriyle saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Denetçiliği Kurumu, Anayasa’mızın 74’üncü maddesinde yer alan hüküm gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak 6328 sayılı Kanun’la kurulmuş ve idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceleyen anayasal bir kurumdur. Yine, Anayasa’mızın 2’nci maddesinde bulunan hukuk devleti, özünde devlet otoritesini sınırlayan, bu otorite karşısında bireyin güvenliğini ve haklarını garanti eden bir sistemin kurulmasını amaçlamaktadır. Bu yüzden, hukuk devletinin kurulmasını amaçlayan tüm mekanizmaların temelinde bireyin özgürlük alanının genişletilmesi ve bu özgürlüklerin güvence altına alınması amacı yer almaktadır. Dolayısıyla, yürütme organının işlemlerinin hukuka uygunluk denetimine tabi kılınmasıyla hukuk devletinin oluşturulması mümkün olabilecektir. Hukuk devletine dayanan anayasal düzende, tıpkı yasama gibi, yürütme organı ile tüm idari makamların da eylem ve işlemlerinin hukuka uygun olmasının gerekeceği açıktır.

Bir hukuk devletinde hak ve özgürlük ihlallerine karşı birtakım denetim mekanizmalarının kurulması kaçınılmazdır. İşte, bu denetim mekanizmalarından birisi de Kamu Denetçiliği Kurumudur. Kamu Denetçiliği Kurumu, idareyi insan haklarına dayalı, adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönleriyle denetlemekte, bir diğer tabirle hukuk devleti adına filtre etmekte ve böylece hukuk devletine olan inancı ve saygıyı pekiştirmektedir.

İdarenin hukuka uygunluk açısından denetimi, olayın sadece hukukilik, başka bir anlatımla hukuka uygunluk yönüyle ilgilidir. Yargı mercileri kısmı olarak takdir haklarını kullansalar da yerindelik denetimi yapamazlar. İşte bu noktada kamu denetçisinin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu gibi durumlarda kamu denetçisi, idari işlemin ilgili olduğu kişi için en uygun çözümün, en uygun işlemin yapılmasını önermekte, bir haksızlık ya da bir hata yapılmamasını sağlamaya çalışmaktadır.

Kamu Denetçiliği Kurumu, her şeyden önce idare ile vatandaş ilişkilerinde yeni diyalog kanallarının sağlandığı ve en

önemlisi, idarenin yürüttüğü kamu hizmetlerinde kalitenin yükseldiği bir vasıta olarak karşımıza çıkmaktadır. İdare ile vatandaşlar arasındaki uyumsuzlukların bir bölümü dostane yollarla çözüldüğünden, idari yargının iş yükünü de hafifletmeye çalışmakta ve böylece idari yargı mercilerinin görevlerini daha verimli bir şekilde yürütmesinin sağlanması amaçlanmaktadır. Kuruma başvuruda bulunabilmek hiçbir zorlayıcı şarta tabi değildir. Şikâyetlerin yüzde 90'ı "web" sitesi üzerinden yapılabilmektedir. Kurum, ücretsiz olarak yapılabilen başvuruyu aldıktan sonra süratle incelemeyi yapmaya başlamakta, gerektiğinde bilirkişi incelemesi veya tanık dinleme yoluna başvurabilen yapısıyla en geç altı ay içinde karar vermektedir. Kuruma müracaat dava süresini durdurmaktadır. Kurul, şartların oluşması hâlinde tavsiye kararı vermektedir. İdare, bu hâlde genel olarak karara uygun davranmakta ve bu yolla vatandaşın kısa sürede sonuca ulaşması imkânı mümkün olmaktadır.

Kamu Denetçiliği Kurumu, bir insan hakları kurumudur. Bu nedenle, bireysel başvuruların yanında, başta insan hakları alanında olmak üzere çocuk, kadın, engelli hakları, eğitim öğretim hakkı gibi tüm konularda çalışmalar gerçekleştirebilmektedir.

Kamu Denetçiliği Kurumunun hukuk kurallarını vatandaş lehine uygulamaya gayret ettiği, idarenin eylem ve işlemlerinde yapılan hataları düzeltmeye katkısı nedeniyle idare ile vatandaş arasındaki güven duygusunu zenginleştirdiği, idarenin iyileşmesine ve idari yargının yükünün azalmasına neden olduğu, yönetime katılımın gerçekleşmesine katkı sağladığı, bu katkıları nedeniyle vatandaş hak ve özgürlüklerinin korunmasına yardımcı olduğu görülmektedir. Tamamen halkın daha iyi yönetilmesini sağlayan bu Kurum, idarenin hatalarını düzelttiği kadar vatandaşların kendi haklarını öğrenmesi ve aydınlanmasına da katkılar sağlamaktadır. İyi idare anlayışının yerleşmesi ancak hak arama sürecindeki bütün paydaşların iş birliğiyle mümkün olacaktır. Bu nedenle, buradan Kurumun kararlarına, bilgi ve belge taleplerine olumlu yaklaşan tüm kurum ve kuruluşlara teşekkür ediyoruz.

Elbette, denetleme kurumlarının sayısını ve muhteviyatını ne kadar artırırırsanız artırın mühim olanın kişinin kendi kendini denetlemesi, söz ve davranışlarını kontrol etmesi olduğu da yadsınamayacak bir gerçektir. Bu minvalde, Bolu Abant'ta gerçekleştirilen, CHP milletvekilleriyle yapılan toplantı esnasında Sayın Kılıçdaroğlu basına yansıyan konuşmasında ülkenin sorunlarının akıl ve tecrübeyle çözüleceğini ifade etmiştir ki biz bu noktada "Dünyanın en iyi icraatını da gerçekleştirdiyseniz biz yine eleştireceğiz." diyenlerin aksine; bir kez daha tecrübe ve birikimin girdiği her seçimi kaybedenlerde değil, ülkeyi on dokuz yıldır yönetenlerde olabileceği gerçeğini ifade etmiş ve subliminal olarak doğru adres göstermiş olmasından dolayı şahsına teşekkür borç biliriz.

Bu arada, yine CHP'de milletvekilliği yapmış ve hâlen partisinin belediye başkanı kampı değerlendirirken "Genel Başkanın binlerce konuşmasını dinledim, ilk kez kendisinin de bir inancı olduğunu gördüm." demiştir ki Sayın Kılıçdaroğlu'nun bunca yıldır parti üst yönetiminin bile kendisine inanmadığı bir Genel Başkan olarak lanse edilmesine üzüldüğümüzü beyanla, teşkilatının bile güvenmediği bir Genel Başkana milletin güvenmiyor olmasını milletin ferasetinin neticesi olarak gördüğümüzü de ifade etmek istiyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET KAYA (Trabzon) – Siz kendi hâlinize üzölün.

ORHAN SÜMER (Adana) – Siz kendi hâlinize bakın. Kendi Başbakanınızı görevden aldınız, belediye başkanlarını görevden aldınız.

ARZU AYDIN (Devamla) - Yine, Sayın Kılıçdaroğlu "Bizim yolumuz civanmert yolu." deyip kinden, kibirden bahsetmektedir ki biz kini, öğretmenlere, çiftçiye, memura "AK PARTİ'ye oy verirsiniz iki elim yakanızda." söyleminde; biz kibri, civan civan gibi delikanlılar "İlle de vatan!" diye PKK'ya karşı mücadele ederken onların siyasi uzantılarına iktidar olmak için destek olanlarda; biz kibri, 15 Temmuz televizyon karşısında seyredenlerde; biz kibri, ayakkabıyla girilen ev toplantılarında gördük.

AHMET KAYA (Trabzon) – Dekoder lazım anlamak için ya!

ORHAN SÜMER (Adana) – Ayakkabı kutularını bizden daha iyi bilirsiniz!

ARZU AYDIN (Devamla) - Bilinsin ki bizim yürüdüğümüz yol, ayağını sevenlerin gelmemesi gereken dikenli yoldur. İşte biz bu yolu, dikenleri eze eze milletimizle yürüdük; Allah'ın izniyle yürümeye de devam edeceğiz inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Milleti eze eze yürüdüünüz, milleti!

ARZU AYDIN (Devamla) – Velhasılkelam, sözlerime son verirken Kamu Denetçiliği Kurumunun, gelecek dönemlerde iyi yönetim ilkelerini kamu yönetiminde yerleştirme çabasının daha çok karşılık bulmasını, yargının iş yükünü azaltacak şekilde etkinliğinin artmasını ve hak arama kültürünün yaygınlaşmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Özgür Bey, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bolu Milletvekili Arzu Aydın'ın 264 sıra sayılı Komisyon Raporu üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Birincisi şu, öncelikle şunu ifade edeyim Sayın Başkan: Biz Ombudsmanlık Kurumunu önemsiyoruz. Dört yıl bu Meclis, Ombudsman raporlarını görüşmediğinde benim gruplar arası diplomasi ve basın toplantısında defalarca bunu hatırlattığımı herkes biliyor; Sayın Ombudsman da Kamu Başdenetçimiz de teyit eder. Daha iyi olsun istiyoruz. Yaptığı işlerle ilgili takdir ifade etmemizi bir siyasi çıkarıma çevirmek bence bu Kuruma zarar verir. Bu Kurum, iyi yaptığı şeylerle takdir edilmelidir. Yapmadıkları ve yapamadıklarını ifade etmek, son derece değerli bir siyasi değerlendirmedir.

Ben, grubum adına görev verdiğim arkadaşımıza huzurunuzda teşekkür ediyorum. Kurumla ilgili bu kadar konuşup üstüne bir grup başkan vekili cevap için yirmi beş dakika kullanıyorsa bu çok başarılı bir konuşmadır, kendisini takdir ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Özgür Bey.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İYİ Parti, MHP, HDP ve CHP grupları, Ombudsmanlık raporu üzerinde dilleri döndüğünce, güçleri nispetinde, ellerinden geldiğince çok kıymetli değerlendirmeler yaptılar; hepsinden faydalandık. AK PARTİ Grubunun bundan mahrum kalmış olmasını, bizi mahrum etmiş olmasını başka bir yere koyuyorum. Hele hele son konuşmacının, Sayın Genel Başkanımızın Bolu'da yaptığı konuşmaya, bir basın toplantısı yerine, bekleyip bekleyip bugün, bu kürsüden cevap vermesini yaklaşımakta olan muhalefetlerine bir hazırlık olarak görüyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Eğer bir iktidar partisi iktidar olmayı bırakıp muhalefete muhalefet etmeye başladıysa en iyi ihtimalle ana muhalefete hazırdır.

Çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ARZU AYDIN (Bolu) – Muhalefete muhalefet etmiyoruz, bir gerçeği ortaya koyuyoruz. Anlayışın bu kadar!

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler (Devam)

BAŞKAN – Şahıslar adına son söz, İstanbul Milletvekili Gökan Zeybek'e ait.

Buyurun Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bizler, Cumhuriyet Halk Partisi olarak Kamu Denetçiliği Kurumunun anayasal, bağımsız ve güçlü bir kurum olmasını; hatta, Kamu Denetçiliği Kurumu gibi var olan pek çok denetim kurumunun da halktan yana konularla ilgili özgür ve bağımsız karar almasını yürekten savunuyoruz. Niye bunu söylüyoruz?

Şimdi, bakin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda son zamanlarda sıkça İstanbul ve İstanbul Büyükşehir Belediyesiyle ilgili konular gündeme geliyor. Bunlardan bir tanesi de İstanbul'da kurulu bulunan UKOME yani İstanbul'daki ulaşım ile ilgili kararların alındığı karar mercisi. Sayın Adalet ve Kalkınma Partisinin yirmi beş yıl İstanbul Büyükşehir Belediyesini yönettiği dönemdeki UKOME'nin üye yapısı, 11'e 11 olan denge, hemen seçimleri kaybettikten sonra 5 tane farklı bakanlık ve kamu kurumunun temsilcisi atanarak 16'ya 11'e getiriliyor. Daha önce İstanbul Büyükşehir Belediyesinde Ulaşım Daire Başkanı olarak görev yapan bir kişi, bir şahıs Ulaştırma Bakanlığının temsilcisi olarak oraya geliyor ve ondan sonra UKOME'de kararlar, bu kişi elini kaldırdığında 16 kişinin aynı anda el kaldırmasıyla İstanbul halkının aleyhine dönüyor. Niye dönüyor? Bakın, yarın, 28 Ekim tarihinde UKOME'nin gündemine İstanbul halkının en temel sorunlarından birisi olan taksit sorununun çözümüyle ilgili bir madde 10'uncu kez gelecek; yine, talimatla kalkan eller havaya kalkacak ve İstanbul halkını, 16 milyon İstanbulluyu, milyonlarca turisti rahatsız eden kararlara imza atılacak. Fakat iyi şeyler de oluyor. Nedir o? İstanbul Büyükşehir Belediyesinin almış olduğu kararla birlikte, önümüzdeki salı günü, metro ağının genişlemesiyle son iki yıl içinde açılmış olan metro hatlarında, belki ondan önceki dönemde Büyükşehir Belediyesinin açmış olduğu metro ve raylı sistemlerde görev yapan 750 tane minibüs, 250 tane de dolmuş, taksiye dönüşüyor. Bununla ilgili de salı günü bir tören yapılacaktır.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – AK PARTİ'nin önerisiyle oldu o.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Şimdi burada şunu belirtmek gerekiyor arkadaşlar: Acaba Bağcılar'da kurulu olan yani bir senenin on iki ay değil, on üç ay olduğu; her plaka kullanan taksit şoförünün 12 değil, 13 taksit ödediği Bağcılar'daki plaka ağlarıyla birlikte hareket etmekten ne zaman vazgeçeceksiniz? (CHP sıralarından alkışlar)

Yine bu Büyükşehirle ilgili, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, gerçekten İstanbul'da olanın bitenin farkında olmayan bazı milletvekilllerimiz buraya çıkıp konuşuyorlar. Ben bir İstanbul Milletvekili olarak her birinin İstanbul'da yapılan çalışmaları yerinde incelemesine ve bilgilendirilmesine ihtiyaç olduğunu düşünüyorum, buna hepimizin ihtiyacı var. Şimdi, bakin, bir arkadaşımız diyor ki: "İstanbul'da İSKİ ne yapıyor?" Şimdi, değerli arkadaşlar, hatırlayınız İstanbul'un o yağmur ve sel felaketindeki fotoğraflarını, Üsküdar Meydanı'nın Boğaz'la buluştuğunu, Eminönü Meydanı'nda, Galata Köprüsü'nün altında da bir yurttaşımızın yaşamını yitirdiğini. Sayın İmamoğlu seçildikten sonra, pandemiyle birlikte sokağa çıkma yasağını çok başarılı değerlendiren İSKİ yönetimi Üsküdar Meydanı, Beşiktaş Meydanı, Karaköy Meydanı, Eminönü Meydanı, Bakırköy Meydanı, Kartal Meydanı olmak üzere İstanbul'da 16'dan fazla meydanın bütün bu altyapılarını tamamlamış ve artık İstanbul'da hiçbir yağmurda, hiçbir sel felaketinde o manzaraları, burada daha önce sizlerin de çok iyi bildiği manzaraları görme şansı olmamıştır.

Başka bir önemli nokta şu: "Efendim, metro yapılıyor mu?" Bakın, arkadaşlar, yirmi beş yıl İstanbul Büyükşehir Belediyesini yönettiniz, ben de dokuz yıl o Belediye Meclisinde görev yaptım. İstanbul'da Refah Partisi, sonraki Fazilet Partisi ve Adalet ve Kalkınma Partisinin görev yaptığı yirmi beş yıl içinde İstanbul'da yapılmış olan toplam metro ağınız 124 kilometre yani her bir yıl için ortalama 5 kilometrelik bir metro ağı yaptınız. Pekî, Haziran 2019 yılında İstanbul'da 233 kilometre olan raylı sistem ve metro hattı bugün itibarıyla kaç kilometre? 262 kilometre. Şimdi, sıkı durun, size bir bilgi vereyim: 2022 yılı geliyor ve 2022 yılı içinde, daha önce Kadir Topbaş döneminde ihale edilmiş, sonra gelen belediye başkanının ihaleleri iptal ettiği, bütün metro yatırımlarını durdurduğu ve Sayın İmamoğlu'nun göreve geldikten sonra yurt içinden bütçe kaynaklarından, yurt dışından uluslararası Eurobond ya da tahvil ihracıyla bulduğu paralarla yapılmış olan metro yatırımlarıyla birlikte şu an yaklaşık 98,7 kilometrelik metro beş yıl içinde İstanbul'un hizmetine açılacak. Önümüzdeki 2022 yılı içinde Rumeli Hisarüstü-Aşıyan fönüküleri, Dudullu-Bostancı metro hattı, Eminönü-Alibeyköy hattının Eyüp ile Eminönü arasındaki bölümü, Kabataş-Mecidiyeköy-Mahmutbey hattının tamamı tamamlanacak. Pekî, diğerleri ne yapıyor? E, onlar da bütçe olanakları içinde ve Belediye Meclisinden borçlanmayla ilgili gerekli yetkiyi aldıklarında hızla gidiyor.

Şimdi, 2019 yılının Haziran ayında neden İstanbul Büyükşehir Belediyesindeki metro yatırımları durmuştu? Şimdi, biraz önce Sayın Grup Başkan Vekili burada dedi ki: "Pandemi nedeniyle ekonomide ve özel yaşamdaki sıkıntıları gidermek için paraları harcadık." Şimdi, değerli arkadaşlarım bir gerçeği buradan ifade etmek istiyorum: "Merkez Bankasının 128 milyar doları nerede?" sorusunun karşılığı olarak, 2019 yılında kaybettiğiniz 31 Mart seçimleri ile 806 bin oy farkıyla kaybettiğiniz ikinci İstanbul seçimleri arasında 53 milyar doları yeniden seçimi kazanmak için bozdurdunuz ve onu muhtelif yerlere dağıttınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, bir başka karar aldılar değerli arkadaşlar, ucube karara bakin: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, bütün kentlerde olduğu gibi İstanbul'da da raylı sistem yatırımları yapıyor ve bakin, biz Cumhuriyet Halk Partisi seçimi kazanana kadar Ulaştırma Bakanlığının yapmış olduğu raylı sistem yatırımları için bilet bedellerinin yüzde 15'i tahsil edilerek ilgili kuruma ödeniyordu, ilgili bakanlığa ödeniyordu. Tekrar söylüyorum, o açılmış olan hattın bilet gelirinin yüzde 15'i borca mahsup ediliyordu. Bir örnek vereceğim: İstanbul'da Rumeli Hisarüstü-Levent hattını Ulaştırma Bakanlığı yaptı, bunun bedeli karşılığında İstanbul Belediyesi Ulaştırma Bakanlığına ne ödemiş? 2015 yılı, 470 bin; 2016 yılı, 946 bin; 2017 yılı, 1 milyon 44 bin; 2018 yılı, 956 bin. 2019 yılında Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul'da Belediyeyi kazanmış, bilin bakalım Büyükşehirin hazine yardımından ne kadar para kesilmiş - hani 1 milyon ya- 5 katı, 10 katı, 50 katı, 100 katı? Tam 326 katı, 326 milyon TL İstanbul Büyükşehir Belediyesinin hakkından para kesilmiş. Bu, zulümdür. Bu zulmün altında, İstanbul'da 806 bin oyla seçimi kaybetmenin yaratmış olduğu panik ve yaratmış olduğu temel siyasal sonuç vardır.

Sürekli burada "11 seçim kazandık." diyorsunuz. Arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanının sözü değil mi "İstanbul'u kaybeden Türkiye'yi kaybeder." sözü? (CHP sıralarından alkışlar) İstanbul'u 1 kere değil, 2 kere kaybettiniz; siz, artık bundan sonra yapılacak olan bütün seçimleri kaybetmeye namzetsiniz; bunu da belirtiyim.

Şimdi, bir başka uygulama şu oldu değerli arkadaşlar: İstanbul'da farklı grup ve kişilerin kullandığı İETT araçları, halk otobüsleri, turkuazlar, erguvanlar gibi yandaşlara verilmiş olan hatlar vardı. Bunların kimi çok para kazanıyordu kimi az kazanıyordu. Büyükşehir Belediyesi bütün otobüslere, özel şahıslara ve şirketlere ait olan tüm otobüslere "Artık, yolcu kapmak için yarışmayacaksınız, yaptığınız kilometre başına size para ödeyeceğim." dedi ve hepsini sarı renge boyadı.

Şimdi, ben buradan sormak istiyorum: Ya, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin tam dokuz aydır İstanbul'da yaşanmış ve zamanını doldurmuş olan otobüsleri yenilemek için istediği, Cumhurbaşkanlığı makamına sunduğu borçlanma ve krediyle ilgili onayı neden vermiyorsunuz da geriye, kalkıp da neden otobüslerin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yalan söylüyorsunuz. 2.500 tane yeni otobüs ne olacak? “Yaşlanmış” diyor.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, bunlar basın toplantısında konuşulacak işler ya!

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Bakın, elimizde İETT'nin resmî raporu var. Daha önce, burada, sizlerin çok iyi tanıdığı, İstanbul'daki otobüslerin bakım ve onarımlarını sizin içinizdeki arkadaşların yaptığı dönemde 10 bin kilometrede 5 olan arıza yapma sayısı, 2019, 2020 -Allah'ın izniyle de- 2021 yılının tamamında 4 ve 4'ün altındaki rakamlara resmî olarak çekilmiş durumdadır. Bunu da bilgilerinize sunmak istiyorum.

Son olarak da şöyle tamamlayayım değerli arkadaşlar: Şimdi, bir liste geliyor önümüze, Türkiye'yi çok iyi yönetenlere bir liste geliyor. Bakın, Türkiye, 2021 yılında dünyanın gelişmiş 20 ülkesinin dışına çıkıyor. Ya, 2017 yılında burada olmayan İran İslam Cumhuriyeti bile son dört yıl içinde millî gelirini 200 milyar dolardan daha çok artırmış ama Türkiye'yi siz G20'nin altına düşürdünüz.

Bütün bunlar sonucunda şunu söyleyeyim: 98'inci yılını kutlayacağımız cumhuriyetimiz hepimize kutlu olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Elitaş, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın 264 sıra sayılı Komisyon Raporu üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bir milletvekili hassasiyeti çerçevesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir üyesi, bu milletin bir ferdi olarak: Biraz önce bu oturumda veya birleşimin önceki oturumunda HDP adına konuşan bir milletvekili, hakikaten aklımızın hayalimizin almayacağı, havsalamızın kabul etmediği bir konuşma yapmıştır.

Paragraftan okuyorum: “Yine, Ermenistan silahlı kuvvetlerinin Azerbaycan sivil yerleşim yerlerine yaptığı saldırılar ve yaşanan hak ihlalleri rapora işlenirken, Afrin’de, Gire Spi’de, Serekaniye’de iktidarın desteklediği çeteler eliyle Kürt halkına karşı yapılan etnik temizlik...” ifadesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – ...Türkiye Cumhuriyeti devletini çetelerle birlikte faaliyet gösteren ve Kürt etnik temizliği yapan bir noktaya doğru itmiştir. Bunun tutanaklardan çıkarılmasını ve Başkanlık Divanının bu milletvekilinin yaptığı konuşmayla ilgili -bugün mü yapar, bundan sonraki süreçte mi yapar- değerlendirme yapmasını takdirlerinize sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – PKK'nın yaptığı katliamları görmüyor, oradan bir sürü iftira atıyor.

BAŞKAN – Komisyon bir dakikalık bir...

Buyurun.

46.- Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır'ın, 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'nun tekamül etmesinde ve görüşmelerinde emeği geçen herkese teşekkür ettiğine, Dilekçe Komisyonunun faaliyetlerine ve cumhuriyetin ilanının 98'inci yılını kutladığına ilişkin açıklaması

DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON BAŞKANI MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Karma Komisyon Başkanı olmam hasebiyle Kamu Denetçiliği Kurumu 2020 Yılı Raporu'nu süresinde bize sunan Kamu Başdenetçisi Sayın Şeref Malkoç nezdinde tüm denetçi arkadaşlarımıza, kıymetli görüşleriyle raporumuzu tekamül ettiren Karma Komisyonumuzun tüm üyelerine, alt komisyon çalışmaları sırasındaki gayretleriyle Kamu Denetçiliği Kurumu ve Karma Komisyonumuz arasında iyi yönetim ilkesini hayata geçiren Alt Komisyon Başkanımıza çok teşekkür ediyorum.

Ayrıca yıllık raporların gerek Komisyon süresince gerekse Genel Kuruldaki görüşmeleri süresince bir uzlaşma zemininde buluşan tüm siyasi parti gruplarımıza hassaten teşekkür ediyorum.

Bugün Genel Kurulumuzu yöneten siz Sayın Başkanımıza teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON BAŞKANI MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Efendim bir saniye...

BAŞKAN – Buyurun, buyurun, tabii.

DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON BAŞKANI MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – 12 Şubat 2020 tarihinde gerçekleştirdiğimiz Yasama Kalitesinin Artırılmasında Dilekçe Hakkının Rolü Çalıştayı'nın icrası ve sonrasında yapılan çalışmaların kitaplaştırılması başta olmak üzere, her aşamasında ve tüm faaliyetlerimizde Komisyonumuzu destekleyen Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Profesör Doktor Sayın Mustafa Şentop'a ayrıca şükranlarımı arz ediyorum.

26'ncı Yasama Döneminden bu yana Başkanlığını yürüttüğüm Dilekçe Komisyonu faaliyetleri hakkında çok kısa bilgi vermek istiyorum. 26'nci Yasama Döneminde 16.030 başvuruda bulunulmuş iken bugün itibarıyla Dilekçe Komisyonumuza 20.976 başvuru olmuştur. Bilindiği üzere, parlamenter sistemden Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesiyle birlikte vatandaşların dilekçelerinde yer alan taleplerden yürürlüğe giren yasaların etkilerinin izlenmesi ve yasal değişiklik önerileri için geri bildirim alınmasının bir aracı olarak yararlanılması yasama süreçlerinin iyileştirilmesi açısından önem kazanmıştır. Bu nedenle vatandaşlardan gelen kanuni düzenleme taleplerini milletvekillerine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON BAŞKANI MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Efendim...

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON BAŞKANI MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

...iletmeden önce yasama sonrası denetim amacıyla Dilekçe Komisyonu olarak bakanlıklardan yıllara sari istatistiki bilgiler ve karşılaştırmalı çalışmaları içeren ayrıntılı raporlar istemekteyiz. İçinde bulunduğumuz bu dönemde 61 toplantı gerçekleştirmiş, 19.849 müracaatın 10.044'üne karar vermiş durumdayız.

Komisyon olarak birtakım alt komisyon çalışmaları yaptık. Sürenizi fazla almamak üzere onlardan bahsetmiyorum.

Bu vesileyle, sayın milletvekilleri, değerli başkanlarım; cumhuriyetin ilanının 98'inci yılını kutluyorum. Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere, tüm kahramanlarımızı saygıyla ve minnetle anıyorum.

İstanbul Milletvekili olarak Cumhuriyet Bayramı'mızı, yeniden faaliyete geçecek olan Atatürk Kültür Merkezi'nin açılışı ve Kültür Yolu Projesi'yle kutlayacağız. Hepinizi, özellikle başta Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili arkadaşlarımı davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON BAŞKANI MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun ama bitirin artık.

DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON BAŞKANI MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Ülkemize ve İstanbul'umuza böyle büyük bir eseri kazandıran başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy ve ekibine teşekkür ediyorum.

Çalışmalarınızdan dolayı her birinize saygılar sunuyorum.

Hayırlı akşamlar dilerim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler (Devam)

1.- 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/6) (S. Sayısı: 264) (Devam)

BAŞKAN – 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

3'üncü sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

A) Kanun Teklifleri (Devam)

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 272)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, denetim konuları ile kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 2 Kasım 2021 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.31